

Green Key -sertifiointikelpoisuuden saavuttaminen Lehtituisku Oy:ssä

Venla Kaskenviita

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
Liiketalouden tradenomi
Opinnäytetyö
2022

Tiivistelmä

Tekijä(t)
Venla Kaskenviita
Tutkinto
Tradenomi
Raportin/Opinnäytetyön nimi
Green Key -sertifiointikelpoisuuden saavuttaminen Lehtituisku Oy:ssä
Sivu- ja liitesivumäärä
86 + 1
<p>Tämä opinnäytetyö käsittelee kestävää matkailua ja ravintola-alaa sekä projektin hallinnan teoriaa. Opinnäytetyön päätavoitteena oli tarvittavien dokumenttien ja asiakirjojen luominen Kesäravintola Pavikselle, jotta ravintola saavuttaa sertifiointikelpoisuuden ja voi hakea Green Key -ympäristöohjelman sertifiointia.</p> <p>Tässä työssä kerrotaan, miten Green Keyn sertifiointihakemus toteutettiin ja miten sen vaatimat peruskriteerit täytettiin Kesäravintola Paviksella. Lisäksi työssä annetaan kehitysehdotuksia tulevien vuosien pistekriteereitä varten. Annan kehitysehdotukseni siitä, mitä pistekriteereitä yrityksen kannattaa lähteä toteuttamaan tulevina vuosina Green Key -sertifikaatin jatkohakemuksessa.</p> <p>Kaikki tarvittavat dokumentit ja asiakirjat saatiin luotua ja opinnäytetyön päätavoite saavutettiin. Yritys saavutti sertifiointikelpoisuuden, ja sille myönnettiin Green Key -sertifikaatti kesäkuun alussa 2022.</p> <p>Koska tämä työ oli tutkimuksellinen kehitystyö, ja siten myös projektityö, pyrin teoriaosuudessa tutkimaan myös projektiteoriaa. Avaan kahta eri projektiteoriaa ja tutkin, toteutuivatko projektiteorian eri vaiheet tässä työssä sekä mitä niistä opittiin tämän opinnäytetyöprojektin aikana.</p> <p>Tuloksena selvisi, että tämä opinnäytetyöprojekti seurasi projektiteorian vaiheita ja eri vaiheet ovat tunnistettavissa myös tästä työstä. Tutkimuksessa todettiin myös, että tämän projektin alkuvaiheessa ei tehty tarpeeksi kattavaa esiselvitystä Green Key -ympäristöohjelman vaatimuksista ja projektissa vaadituista resursseista. Tämän seurauksena todettiin, että esiselvitysvaiheen puuttumisella saattoi olla vaikutusta tehdyn työn lopputulokseen.</p> <p>Opinnäytetyö pyrkii myös kuvaamaan sitä polkua, miten kansainväliset kestävän kehityksen tavoitteet jalkautetaan yhteiskunnassa konkreettisiksi teoiksi.</p> <p>Tarkoitus on tällä tavalla kuvata sitä, kuinka tämä opinnäytetyön aihe on osa isompaa maailmanlaajuista muutosta. Yrityssektorilla ja yhteiskunnassa kestävä kehitys on tulevaisuudessa yhtä tärkeämpi osa kaikkea tekemistä, ja se on taustalla vaikuttava syy, miksi myös tämä opinnäytetyöprojekti toteutettiin.</p>
Asiasanat
Kestävä kehitys, Green Key, matkailu, ravintola, ympäristö, vastuullisuus

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Projektin esittely ja rajausta	1
1.2	Lehtituisku Oy ja Kesäravintola Pavis	2
1.3	Lähtökohdat ja tavoitteet	2
1.4	Opinnäytetyön rakenne	4
2	Kansainvälisten kestävä kehityksen tavoitteiden jalkauttaminen käytäntöön	6
2.1	Kansainväliset ilmastopöimukset ja niiden tavoitteet	6
2.2	Suomen ilmastotavoitteet	10
2.3	Visit Finlandin Sustainable Travel Finland - ohjelma	11
3	Green Key	14
3.1	Green Keyn historia, tavoitteet ja tulevaisuus	14
3.2	Green Key -sertifikaatin hakuprosessi	16
3.3	Kriteeristö ja pisteytysmenetelmä	18
3.4	Green Key -kansio ja liiteraportti	20
3.5	Auditointi ja tuomaristo	22
4	Projektin toteutuksen esittely	24
4.1	Tutkimuksellisen kehitystyön prosessin eri vaiheet ja vaiheet 1 sekä 2	25
4.2	Tutkimuksellisen kehitystyöprosessin vaiheet 3 ja 4	27
4.3	Tutkimuksellisen kehitystyöprosessin vaiheet 5 ja 6	30
5	Green Key -sertifikaatin hakemuksen peruskriteeristön toteuttaminen Lehtituisku Oy:ssä	35
5.1	Johtaminen	35
5.2	Henkilökunta	38
5.3	Asiakasviestintä	40
5.4	Vesi	43
5.5	Puhtaanapito	47
5.6	Jäte	49
5.7	Energia	54
5.8	Elintarvikkeet	56
5.9	Sisätilat	59
5.10	Viheralueet	60
5.11	Yhteiskuntavastuu	62
5.12	Virkistyspalvelut	64
5.13	Hankinnat	65
6	Green Key -sertifikaatin hakuprosessin lopputulos ja johtopäätökset	67
6.1	Auditoinnista ja sertifioinnista	67

6.2	Projektin toteuttamisen arviointi	70
7	Opinnäytetyöprosessin johtopäätökset	76
7.1	Opinnäytetyöprojektin tavoitteiden toteutuminen	76
7.2	Prosessin eteneminen	78
7.3	Prosessin arviointi	81
7.4	Prosessin johtopäätökset.....	81
	Lähteet	83
	Liitteet	87
	Liite 1. Haastattelu	87

1 Johdanto

Tässä luvussa esitellään ensin itse projekti ja se, miten projekti on rajattu. Seuraavaksi esitellään toimeksiantaja eli Lehtituisku Oy sekä Kesäravintola Pavis, jossa ravintolatoimintaa harjoitetaan. Tämän jälkeen käydään läpi projektin lähtökohdat ja sille asetetut tavoitteet. Ja lopuksi kerrataan tiivistetysti opinnäytetyön rakenne.

1.1 Projektin esittely ja raja

Tämä opinnäytetyö on Lehtituisku Oy:n tilaama toimeksianto. Toimeksiannon tarkoituksena on Green Key -ympäristösertifikaatin hakemusprosessin läpi vieminen ja dokumentointi Lehtituisku Oy:lle.

Lehtituisku Oy on aloittanut vuoden 2022 alussa Sustainable Travel Finland -nimisen kestävän matkailun ohjelman. Yrityksellä on tavoitteena saavuttaa Sustainable Travel Finland -merkki Kesäravintola Pavikselle. Osana STF -ohjelmaa yrityksen tulee myös hakea yhtä STF-ohjelman hyväksymää ympäristösertifikaattia. Lehtituisku Oy valitsi Green Key -sertifikaatin, koska se on tunnettu ympäristöohjelma, joka soveltuu myös ravintoloille. Lehtituisku Oy:n on siis tarkoitus saavuttaa Kesäravintola Pavikselle myös Green Key -ympäristösertifikaatti.

Projekti aloitettiin tammikuussa 2022, ja opinnäytetyö rajattiin käsittelemään Green Key -sertifikaatin hakuprosessia. Lehtituisku Oy teettää Green Key -ympäristösertifikaatin hakuprosessin yrityksen työntekijän ja Haaga-Helian ammattikorkeakoulun opiskelijan Venla Kaskenviidan opinnäytetyönä. Tämän opinnäytetyön on tarkoitus olla kokoava dokumentti, josta voidaan tarkastella koko hakuprosessia alusta loppuun. Tässä opinnäytetyössä käydään läpi yksityiskohtaisesti kaikki kolmesta Green Key -hakemuslomakkeen kategoriasta ja määritellään, miten peruskriteerit jokaisesta kohdasta toteutettiin. Lisäksi hakemusprosessiin tutustuneena annan Lehtituisku Oy:lle oman kehitysehdotuksen siitä, mitä pistekriteereitä yrityksen kannattaisi lähteä toteuttamaan Green Key -ohjelmassa tulevana vuotena. Opinnäytetyö toimii dokumentaationa ja muistiona, jonka toimeksiantaja voi ottaa esiin seuraavan vuoden jatkohakemusta täyttäessään.

1.2 Lehtituisku Oy ja Kesäravintola Pavis

Lehtituisku Oy on vuonna 2021 perustettu osakeyhtiö, jonka osakkaita ovat yrittäjät Johanna Lehtiö ja Henri Salo-Tuisku. Lehtituisku Oy perustettiin osakkaiden ravintolatoiminnan harjoittamista varten. Vuonna 2021 Lehtituisku Oy solmi Kristiinankaupungin Purjehdusseuran kanssa sopimuksen seuran omistaman kiinteistön vuokraamisesta ravintolatoimintaa varten. Lehtituisku Oy aloitti kesäkuussa 2021 ravintolatoiminnan pyörittämisen kiinteistössä Kesäravintola Pavis nimen alla.

Kesäravintola Pavis on a la carte -ravintola, joka sijaitsee vanhassa historiallisessa puuhuvilassa. Huvilan on rakentanut 1800-luvulla laivanrakentaja Fontell omaksi kesänviettopaikakseen. Kristiinankaupungin purjehdusseura perustettiin vuonna 1882, ja kymmenen aktiivivuoden jälkeen seura päätti ostaa kiinteistön paikalliselta yksityishenkilöltä. Ravintola oli 1960-luvulta 1970-luvun puolelle purjehdusseuran yksityiskäytössä. 1970-luvulla se avattiin yleisölle, ja siitä lähtien siellä on pyöritetty kaikille avointa ravintolatoimintaa. (Joki 2021.) Kesäravintola Pavis on osa Kristiinankaupungin matkailuyritysverkostoa. Se on merkittävä tekijä kaupungin matkailussa, sillä se on yksi harvoista kaupungin a la carte -ravintoloista. Ravintola palvelee sekä paikallisia että matkailijoita kesäkauden aikana, toukokuun alusta elokuun loppuun.

1.3 Lähtökohdat ja tavoitteet

Vuoden 2022 alussa Lehtituisku Oy teki päätöksen lähteä mukaan Business Finlandin Sustainable Travel Finland -kestävän matkailun kehitysohjelmaan. Osana STF-ohjelmaa yritys osallistuu myös Green Key -ympäristöohjelmaan ja tavoittelee Green Key -ympäristösertifikaattia. Lehtituisku Oy tulee hakemaan Green Key -sertifiointia Kesäravintola Pavisin ravintolatoimintaa varten.

Yritys ei ole aiemmin systemaattisesti rakentanut toimintaansa kestävän kehityksen arvojen pohjalta, joten työ aloitetaan sinänsä ihan alusta. Yritys on silti jo edeltävänä vuonna lähtenyt rakentamaan toimintaansa lähiruoka-konseptin ja sesonkiajattelun ympärille. Joten siinä suhteessa yrityksellä on ollut jo ennen kestävän kehityksen työn aloittamista oikea suunta. STF- ja Green Key -ohjelmien avulla yritys lähtee rakentamaan toimintaansa

kestävän kehityksen mukaiseksi systemaattisesti ja laaja-alaisesti. Näin se pystyy omassa toiminnassaan ottamaan huomioon kestävän kehityksen sekä taloudellisesta, ekologisesta että sosiokulttuurisesta näkökulmasta käsin.

Päätavoitteena tässä opinnäytetyössä on luoda yritykselle kaikki tarvittavat liitteet ja dokumentit Green Key –sertifikaattia varten. Alatavoitteita on tässä työssä viisi kappaletta. Ensimmäinen alatavoite on täyttää kaikki sertifikaattiin vaadittavat peruskriteerit. Toinen alatavoite on kuvata, miten peruskriteerit täytettiin. Kolmas alatavoite on antaa toimeksiantajalle kehitysehdotuksia jatkohakemusta varten. Neljäs alatavoite on kuvata se projektiteoria, mihin projektin toteutus pohjautuu ja miten projektiteorian vaiheet toteutuivat tässä projektissa. Ja viides alatavoite on kuvata se polku, miten kansainväliset kestävän kehityksen tavoitteet jalkautetaan yhteiskunnassa konkreettisiksi teoiksi. Kaikki alatavoitteet ja kohta, missä niistä kerrotaan tässä työssä, on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Peittomatriisi alatavoitteista

Alatavoite	Teoreettinen osuus	Empiirinen osuus
Täyttää kaikki sertifikaattiin vaadittavat peruskriteerit.		5, 5.1 - 5.13
Kuvata, miten peruskriteerit täytettiin.		5, 5.1 - 5.13, 6
Antaa kehitysehdotuksia jatkohakemusta varten.		5, 5.1 - 5.13
Kuvata projektiteoria ja se, miten sen vaiheet toteutuivat tässä projektissa.	4, 4.1	6
Kuvata se polku, miten kansainväliset kestävän kehityksen tavoitteet jalkautetaan yhteiskunnassa konkreettisiksi teoiksi.	2, 2.1, 2.2, 2.3, 3, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5	5, 5.1 - 5.13

1.4 Opinnäytetyön rakenne

Tässä alaluvussa kerrotaan tiivistetysti tämän opinnäytetyön rakenne. Luku 1 on Johdanto, jossa alaluvussa 1.1 esitellään projekti ja rajataan se. Alaluvussa 1.2 esitellään toimeksiantaja Lehtituisku Oy ja Kesäravintola Pavis. Sen jälkeen alaluvussa 1.3 käydään läpi projektin lähtökohdat ja tavoitteet. Ja viimeisenä alaluvussa 1.4 kerrataan tiivistetysti opinnäytetyön rakenne.

Luku 2 on osa tietoperustaa ja siinä on tarkoitus kuvata sitä polkua, mitä kautta kansainväliset tavoitteet jalkautetaan käytännön tasolle yrityksiin. Alaluvussa 2.1 esitellään vuosien saatossa solmitut kansainväliset ilmast sopimukset ja niiden tavoitteet. Alaluvussa 2.2 esitellään Suomen ilmastotavoitteet. Ja alaluvussa 2.3 esitellään Visit Finlandin Sustainable Travel Finland -ohjelma.

Luku 3 on osa tietoperustaa, ja siinä pyritään esittelemään tämän opinnäytetyön aiheena olevan Green Key -ympäristöohjelma ja sen rakenne. Alaluvussa 3.1 esitellään Green Keyn historia, tavoitteet ja tulevaisuuden suunnitelmat. Alaluvussa 3.2 avataan Green Key -sertifikaatin hakuprosessi. Alaluvussa 3.3 kerrotaan Green Keyn kriteeristöstä ja pisteytysmenetelmästä. Alaluvussa 3.4 esitellään Green Key -kansio ja liiteraportti. Ja viimeisenä alaluvussa 3.5 käydään läpi Green Keyn auditointi ja tuomaristo.

Luku 4 on osa tietoperustaa, ja sen on tarkoitus luoda opinnäytetyöhön projektiteoriapohja ja kuvata sitä, mitä vaiheita projektissa on. Alaluvussa 4.1 esitellään tutkimuksellisen kehityksen prosessi ja projektiteoriaa sekä esitellään, miten projekti toteutettiin.

Luku 5 on empiirinen osuus, jossa esitellään, miten Green Key -sertifikaatin hakemuksen peruskriteeristön vaatimukset toteutettiin Lehtituisku Oy:ssä. Alaluvut 5.1–5.13 avaavat kolmentoista eri toiminnan osa-alueen peruskriteereitä, ja niissä kerrotaan, miten peruskriteerit toteutettiin Lehtituisku Oy:ssä.

Luku 6 on pohdintaosuutta, jossa kerrotaan Green Key -sertifikaatin hakuprosessin lopputulos ja johtopäätökset. Alaluvussa 6.1 kerrotaan, miten yrityksen auditointi sujui ja mitä korjauksia ja täydennysdokumentteja Green Key vaati, jotta yritys saavutti

sertifiointikelpoisuuden. Alaluvussa 6.2 arvioidaan sitä, miten projekti toteutui ja seurasiko projekti luvussa 4 esiteltujen projektiteorioiden vaiheita.

Viimeinen luku 7 on pohdintaosuutta, ja siinä kirjoittaja pohtii opinnäytetyöprosessia. Alaluvussa 7.1 käydään läpi tämän opinnäytetyöprojektin tavoitteet ja niiden toteutuminen.

Alaluvussa 7.2 kerrotaan opinnäytetyön etenemisestä. Alaluvussa 7.3 arvioidaan opinnäytetyöprosessin sujumista. Ja alaluvussa 7.4 kirjoittaja pohtii opinnäytetyöprosessia ja vetää viimeiset johtopäätökset opinnäytetyöprosessista.

2 Kansainvälisten kestävä kehityksen tavoitteiden jalkauttaminen käytäntöön

Tässä luvussa kuvaan sen polun, jonka kautta kansainväliset kestävä kehityksen tavoitteet tuodaan kansainvälisistä neuvottelupöydistä kansalliselle tasolle, josta ne jalkautetaan käytännön tasolle ihmisten sekä yritysten arkeen. Aloitan käymällä läpi erilaisia kansainvälisiä ilmastokesopimuksia, joita kansainvälinen yhteisö on aikojen saatossa solminut. Tämän jälkeen kerron Suomen ilmastotavoitteista, jotka on luotu näiden ilmastokesopimusten pohjalta. Ja viimeiseksi esittelen Visit Finlandin Sustainable Travel Finland -ohjelman, jonka on tarkoitus edistää kestävä kehitystä matkailualalla.

Kansainvälisten ilmastokesopimusten tavoitteena edistää ympäristönsuojelua ja kestävä kehitystä maailmanlaajuisesti. Kansainväliset kesopimukset ovat kansainvälisen oikeuden tärkein lähde. Kansainväliset kesopimukset voivat olla valtioiden välisiä kesopimuksia tai kesopimuksia, joissa yhtenä tai useampana osapuolena on hallitusten välisiä kansainvälisiä järjestöjä. (Eduskunta s.a.) Kansainväliset ilmastokesopimukset toimivat kansainvälisen ilmastopolitiikan peruskivinä. Näiden kesopimusten pohjalta sekä valtiot että erilaiset kansainväliset järjestöt luovat erilaisia tavoitteita ja ohjelmia, joiden avulla pyritään ohjaamaan kehitystä maailmassa yhä kestävämpään suuntaan.

2.1 Kansainväliset ilmastokesopimukset ja niiden tavoitteet

Vuonna 1992 Rio de Janeirossa pidetyssä YK:n ympäristö- ja kehityskonferenssissa kansainvälinen yhteisö reagoi ensimmäistä kertaa laajamittaisesti ilmastomuutoksen uhkaan allekirjoittamalla YK:n ilmastomuutosta koskeva puitesopimuksen (Suomen YK-liitto s.a.). YK:n ilmastokesopimuksen tavoitteena on torjua ihmiskunnan toimista johtuvaa ilmastomuutosta. Tavoitteena on saada hidastettua ja vakiinnutettua kasvihuonekaasujen pitoisuudet sellaiselle tasolle, ettei ihmiskunnan toiminnasta aiheudu ilmastojärjestelmää vaarantavaa häiriötä. Ekosysteemillä on oltava aikaa sopeutua ilmastomuutoksiin, elintarviketuotanto ei saa vaarantua ja talouden on voitava edelleen kehittyä kestävällä tavalla. Näiden tavoitteiden toteutumista mitataan seuraamalla kasvihuonekaasupäästöjen syntymistä ja määrää. (Finlex s.a.) Sopimuksessa painotetaan erityisesti teollisuusmaiden vastuuta kasvihuonekaasupäästöissä, mutta se sisältää myös kaikkia osapuolia sitovia velvoitteita. Kaikkien maiden on osallistuttava ilmastomuutoksen hillitsemiseen, ja niillä tulee

olla ilmastonmuutokseen sopeuttavat ohjelmat. Kaikkien maiden tulee suojella omia hiilivaroja ja -nieluaan sekä seurata ja raportoida kasvihuonekaasujen päästöistä. (Ilmasto-opas 2019.) Hiilinielu sitoo enemmän hiilidioksidia kuin päästää ilmakehään. Hiilinieluja ovat esimerkiksi maaperä, metsät ja valtameret. (Euroopan parlamentti 2021.)

Vuonna 1997 Japanissa solmittiin YK:n ilmastososopimusta täsmentävä Kioton pöytäkirja. Se on ensimmäinen oikeudellisesti sitova sopimus, jonka avulla päästöjä on vähennetty kansainvälisesti. Kioton pöytäkirja astui voimaan vuonna 2005. EU ja Suomi ratifioivat pöytäkirjan vuonna 2002. (Tilastokeskus s.a.a.) Kioton pöytäkirjassa on määritelty konkreettiset määrälliset päästövähennystavoitteet teollisuusmaille. Se velvoittaa teollisuusmaita ensimmäisellä velvoitekaudella vuosina 2008–2012 vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä keskimäärin vähintään 5,2 % vuoden 1990 tasosta. Kioton pöytäkirjan päästövähennysvelvoitteet kohdistuvat teollisuusmaihiin, kun taas kehitysmaiden pyrkimykset perustuvat vielä toistaiseksi vapaaehtoisin toimenpiteisiin. (Ympäristöministeriö 2003.) Kioton pöytäkirjan osapuolet voivat täydentää kansallisia päästövähennystoimiaan myös joustomekanismien avulla. Kioton pöytäkirjassa määritetään kolme erilaista joustomekanismia; ensinnäkin yhteistoteutus, jossa teollisuusmaa rahoittaa kasvihuonekaasujen päästöä vähentäviä hankkeita tai hiilinieluja lisääviä hankkeita. Toisena puhtaan kehityksen mekanismi, jonka avulla teollisuusmaa rahoittaa päästövähennyshankkeita tai hiilinieluja lisääviä hankkeita kehitysmaissa ja siirtää siitä saadut päästövähennykset käyttöönsä, ja vielä kansainvälinen päästökauppa, jossa sallitun päästömääränsä ylittänyt teollisuusmaa voi ostaa toiselta, sallitun päästömääränsä alittaneelta teollisuusmaalta päästöyksiköitä. Kioton toisella velvoitekaudella vuosina 2013–2020 rajoitetaan mekanismien käyttöä. (Tilastokeskus s.a.a.)

Vuonna 2015 Ranskassa solmittiin YK:n ilmastososopimusta täydentävä Pariisin sopimus. Se on kansainvälinen ja oikeudellisesti sitova sopimus, jonka tavoitteena on pitää maapallon keskilämpötilan nousu selvästi alle kahdessa asteessa suhteessa esiteolliseen aikaan ja pyrkiä toimiin, joilla lämpeneminen saataisiin rajattua alle 1,5 asteeseen (Tilastokeskus s.a.b.). Ensimmäistä kertaa lähes kaikki maailman valtiot sitoutuivat toimiin ilmaston lämpenemisen rajoittamiseksi. Sopimus pitää sisällään kasvihuonekaasujen päästöjen hillintään liittyviä tavoitteita ja toimia, ilmastonmuutokseen sopeutumista, ilmastorahoitusta, tavoitteiden ja toimien seurantaan sekä tavoitteiden ja toimien säännöllistä arviointia koskevia päätöksiä. Sopimuksen osapuolet määrittelevät itse omat kansalliset tavoitteensa ja

toimensa, miten ne sitoutuvat päästöjen hillintään. Nämä kansalliset tavoitteet ilmoitetaan sopimuksen toteutumista valvovalle komitealle, jolle valtiot raportoivat kahden vuoden välein omasta edistymisestään. Pitkän ajan tavoitteita ja niiden toimeenpanon onnistumista arvioidaan laajemmin säännöllisesti. Ensimmäinen arviointi tehdään vuonna 2023 ja sen jälkeen viiden vuoden välein. Euroopan unioni on ilmoittanut tavoitteekseen vähentää päästöjään 40 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoteen 1990 verrattuna. Jäsenkohtaiset panokset määritellään EU:n sisäisessä lainsäädännössä. Yhdysvallat sitoutuu vähentämään päästöjään 26–28 prosenttia ja Brasilia 37 prosenttia vuoden 2005 tasosta vuoteen 2025 mennessä. Kiina on ilmoittanut kääntävänsä päästöjen kasvun laskuun vuoden 2030 tienoilla ja vähentävänsä päästöjään 60–65 prosenttia BKT -yksikköä kohti vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi Kiina on luvannut lisätä metsien puuvaroja 4,5 miljardia kuutiota samalla ajanjaksolla. (Pipatti 2016.)

Eri asiantuntijat ovat arvioineet, että nykyisillä toimilla Pariisin sopimuksen tavoitteita ei kuitenkaan tulla saavuttamaan. Pariisin sopimuksen panokset ovat toistaiseksi tavoitteisiin nähden riittämättömiä, mutta päästövähennystoimia tullaan tulevaisuudessa kuitenkin toteuttamaan laajemmin, kun myös kehittyvät maat veloitetaan päästövähennystoimiin entistä laajemmin. Sopimuksen vaikuttavuutta ja merkitystä voidaan kuitenkin alkaa arvioida luotettavammin vasta kun sopimuksen toimeenpano on kunnolla alkanut. (Pipatti 2016.)

Vuonna 2015 YK:n jäsenmaat sopivat kestävän kehityksen toimintaohjelmasta ja tavoitteista, jotka ohjaavat kestävän kehityksen edistämistä vuosina 2016–2030. Tämän toimintaohjelma nimettiin Agenda 2030:ksi, joka oli osittain jatkoa niin kutsutuille vuosituhattavoitille (Millennium Developmentgoals, MDG). Agenda 2030 pohjautuu myös kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa tehtyihin sopimuksiin. Agenda 2030 toimintaohjelman tavoitteena on poistaa maailmasta äärimmäinen köyhyys ja turvata ympäristön hyvinvointi kestäväällä tavalla. Vastuu Agenda 2030:n toimeenpanosta on valtioilla, mutta tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan myös paikallishallintoa, yksityissektoria, kansalaisyhteiskuntaa ja kansalaisten laajaa osallistumista. Agenda 2030:n kestävän kehityksen toimintaohjelma ja tavoitteet koskevat kaikkia maailman valtioita. Agenda 2030 pitää sisällään 17 erilaista kestävän kehityksen tavoitetta ja 169 alatavoitetta. Nämä tavoitteet on tarkoitus saavuttaa

vuoteen 2030 mennessä. (Ulkoministeriö s.a.) Kuvassa 1 esitellään kaikki 17 kestävän kehityksen tavoitetta.

Kuva 1. Agenda 2030 toimintaohjelman tavoitteet (Suomen YK -liitto s.a.)

Agenda 2030 toimintaohjelmassa kaikki maailman valtiot sitoutuvat toimiin näiden 17 kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tämä edellyttää tieteen, teknologian ja innovaatioiden käyttöä käytännön ratkaisujen löytämiseksi. Ja niiden tukemista kansallisesti ja kansainvälisesti sekä yksityisellä että julkisella rahoituksella. Valtiot ovat vastuussa omasta kestävästä kehityksestään mutta myös yksityisen sektorin vastuullisen yritystoiminnan merkitys tulee kasvamaan. Suomi on ollut yksi edelläkävijöistä Agenda 2030 toimintaohjelmassa. Suomi hyväksyi Agenda 2030:n ja sitoutui sen toimeenpanoon vuonna 2016 (FCG 2018). Suomi on laatinut oman kansallisen kestävän kehityksen strategian. Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus eli Sitoumus 2050 on samalla konkreettinen työkalu Agenda 2030 tavoitteiden toteuttamiseksi. Siinä on koottu eri alojen toimijoita mukaan

edistämään kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista Suomessa. Suomi on myös yksi ensimmäisistä maista, jotka raportoivat Agenda 2030 -suunnitelmistaan vapaaehtoisesti YK:lle. Niin kutsutussa Suomen maaraportissa (Voluntary National Review, VNR) kerrotaan sekä valtionhallinnon että kansalaisyhteiskunnan arviot kestävän kehityksen edistymisestä. Erilaisia sidosryhmiä, kuten, esimerkiksi kaupunkoja, yrityksiä, tieteentekijöitä, kuntaliitto ja eduskunnan tulevaisuusvaliokunta osallistettiin laajasti raportin laadintaan. (Ulkoministeriö s.a.)

2.2 Suomen ilmastotavoitteet

Suomi julkisti omat kansalliset ilmastotavoitteensa YK:n kokouksessa New Yorkissa vuonna 2019. Tavoitteeksi asetettiin olla hiilineutraali valtio vuoteen 2035 mennessä. (Stenroos 2019.) Hiilineutraalisuus tarkoittaa, että hiilidioksidipäästöjä tuotetaan korkeintaan sen verran kuin niitä voidaan sitoa ilmakehästä hiilinieluihin (Euroopan parlamentti 2021). Tällä kunnianhimoisella tavoitteella on tarkoitus saada Suomesta edelläkävijä kestävässä kehityksessä. Suomi hakee myös kilpailuetua, sillä jos hiilettömiä tekniikoita onnistutaan Suomessa kehittämään ja ottamaan käyttöön ennen muuta maailmaa, se saattaa hyödyntää myös teollisuutta. (Stenroos 2019.) Toimet hallitusohjelman tavoitteen, hiilineutraali Suomi 2035, eteen on jo aloitettu. Keinoihin kuuluvat mm. uudet ilmastopoliittiset päätökset, lähes päästötön sähkön- ja lämmöntuotanto 2030-luvun loppuun mennessä sekä rakentamisen hiilijalanjäljen pienentäminen, kiertotalouden edistäminen ja ilmastoystävällinen ruokapolitiikka. Verotuksen painopistettä siirretään ympäristöhaittojen verottamiseen. Ja luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen pyritään pysäyttämään uudistamalla luonnonsuojelulainsäädäntöä sekä vahvistamalla luonnon monimuotoisuuden suojelun rahoitusta. (Ympäristöministeriö s.a.)

Kuten jo edellä mainittiin, Suomi on laatinut itselleen oman kansallisen kestävän kehityksen strategian. Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus eli Sitoumus 2050 on laadittu vauhdittamaan kestävästä kehitystä yhteiskunnassa ja toteuttamaan Agenda 2030:n kestävän kehityksen tavoitteita. Sen avulla yhteiskunnan eri toimijoita, julkisia sekä yksityisiä, sitoutetaan Suomen tavoitteeseen olla hiilineutraali valtio vuoteen 2035 mennessä. Sitoumus 2050 -ohjelmassa on määritelty kahdeksan kestävän kehityksen tavoitetta: yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvinvointiin, vaikuttavien ihmisten yhteiskunta, työtä kestävästi,

kestävät yhdyskunnat ja paikallisyhteisöt, hiilineutraali yhteiskunta, resurssiviisas talous, luonnon kantokykyä kunnioittavat elämäntavat ja luontoa kunnioittava päätöksenteko. Yhteiskuntasitoumus viedään käytäntöön eri toimijoiden antamien toimenpidesitoumusten avulla, jotka julkaistaan Sitoumus 2050 -palvelussa. Jokainen annettu toimenpidesitoumus toteuttaa samalla yhtä tai useampaa globaalin kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimenpideohjelman tavoitetta. Yhteiskuntasitoumuksista kootaan vuosiraportti, jossa seurataan yhteiskuntasitoumuksien edistymistä. (Sitoumus 2050 s.a.)

Suomessa on tehty työtä kestävän ja vastuullisen matkailun eteen jo 1990-luvulta alkaen. Vuonna 1993 perustettiin Suomen kansallinen kestävän kehityksen komissio ja vuonna 1989 julkaistiin Joutsenmerkki, joka on Pohjoismaisen ympäristömerkintäjärjestelmän tunnus. (FCG 2018.) Tänä päivänä kestävän matkailun kehittymisestä Suomessa vastaa Visit Finland. Se on Business Finland Oy:n yksikkö, joka on valtakunnallinen matkailualan asiantuntija- ja matkailun edistämiskeskus (Suomi.fi s.a.). Vuonna 2015 Visit Finland aloitti aktiivisesti tukemaan matkailuyrityksiä erilaisten ympäristöohjelmien aloittamisessa. Myös kansainvälinen Green Key -ohjelma käynnistyi Suomessa samana vuonna. Vuonna 2018 Visit Finland teki taustaselvityksen ”Sustainable Travel Finland” -sateenvarjomerkestä (FCG 2018). Ja vuonna 2019 lanseerattiin Sustainable Travel Finland -ohjelma (Toivonen 2019).

2.3 Visit Finlandin Sustainable Travel Finland - ohjelma

Visit Finland julkaisi matkailuyrityksille ja -alueille suunnatun Sustainable Travel Finland -ohjelman vuonna 2019 (Toivonen 2019). Sustainable Travel Finland -ohjelma eli STF-ohjelma on maksuton ohjelma, joka tarjoaa matkailuyrityksille ja destinaatioille (eli matkailu-alueille) kestävän matkailun kehittämisen työkalupakin, jonka avulla yritysten ja destinaatioiden on helpompi tehdä kestäviä valintoja ja toimenpiteitä. STF-ohjelman tavoitteena on kannustaa matkailualan alueita ja yrityksiä kestävään kehitykseen ja tällä tavoin turvata matkailualan tulevaisuus Suomessa sekä vastata alati kasvavaan kysyntään vastuullisista matkailukohteista. (Business Finland s.a.a.) Lisäksi sen tavoitteena on lisätä kestävän matkailun yhteistyötä julkisten toimijoiden, alueorganisaatioiden ja yritysten välillä. STF-ohjelma ei ole uusi sertifiointi vaan jo olemassa olevia yrityksiä yhteen kokoava sateenvarjomerkki sekä kehittämisorientoitunut ja markkinoinnillinen kokonaisuus. (Hietasaari s.a.)

Sustainable Travel Finland -ohjelmaan voi hakea mukaan matkailuyritys tai matkailu-destinaatio eli matkailualue. STF-ohjelma tarjoaa osallistujille seitsemän askeleisen kestävän kehittämisen polun. (Business Finland s.a.a.) Kehittämispolun seitsemän askelta on kuvattu kuvassa 2.

Askel 1. Sitoutuminen <ul style="list-style-type: none"> Virallisen päätöksen tekeminen matkailun edistämisestä ja sitoutuminen kestävän matkailun valtakunnallisiin periaatteisiin. Kestävää matkailua koordinoivan henkilön nimeäminen 	Askel 5. Sertifiointi & Auditointi <ul style="list-style-type: none"> Yrityksellä tulee olla kestävää matkailua tukeva sertifikaatti tai sertifikaattia vastaava ohjelma. Destinaation yritysverkoston matkailuyrityksistä 50 %:lla (sekä määrällisesti että liikevaihdollisesti) tulee olla Sustainable Travel Finland -merkki.
Askel 2. Osaamisen kasvattaminen <ul style="list-style-type: none"> Tutustuminen Kestävän matkailun e-oppaaseen. Osallistuminen Visit Finland Akatemian Sustainable Travel Finland -valmennukseen. Nykytilan kartoitus online – itsearviointin kautta. 	Askel 6. Todentaminen & mitattavuus <ul style="list-style-type: none"> Ohjelman kriteerien täyttyminen ja sitoutuminen valtakunnallisiin kestävän matkailun indikaattoreihin.
Askel 3. Kehittämissuunnitelma <ul style="list-style-type: none"> Kestävän matkailun kehittämissuunnitelman laatiminen, joka sisältää yrityksen lähtötilan kuvauksen ja toimenpidesuunnitelman. Toimenpidesuunnitelma päivitetään aina STF -merkin uusimisen yhteydessä. 	Askel 7. Sopimus ja jatkuva kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> Tehdään sopimus STF -merkin käytöstä. Sitoudutaan säännöllisin väliajoin päivittämään tietoja ja uusimaan STF -merkki n. 2 vuoden välein.
Askel 4. Vastuullisuusviestintä <ul style="list-style-type: none"> Kestävän matkailun toimenpiteistä läpinäkyvästi viestiminen kansainväliselle yleisölle. 	

Kuva 2. STF-ohjelman kestävän kehityksen polku (mukailen Business Finland s.a.)

STF-ohjelmassa edetään kestävän kehityksen seitsenaskeleista kestävän kehityksen polkua. Kun yritys tai destinaatio aloittaa STF-ohjelman se saa tunnukset ja pääsyn Sustainable Travel Finland -ohjelman Online-alustalle ja e-oppaaseen. Online-alustalla yritys tai destinaatio etenee STF-ohjelma seitsemän askeleen polkua todentamalla jokaisen askeleen kriteerit. Online-alusta kerää myös anonymisti tietoa kestävän matkailun tilasta alueellisesti ja valtakunnallisesti. (Hietasaari s.a.) Kestävän matkailun e-opas on STF-

ohjelman tueksi laadittu laaja materiaalipankki. E – oppaan avulla varmennetaan osallistujan perustieto kestävän matkailun kehittämisestä ja perehdytetään osallistuja STF-ohjelman kriteereihin. (Business Finland s.a.a.) Yksi kriteereistä on, että matkailukohteella tulee olla kestävän kehityksen sertifikaatti. Visit Finland on koonnut sivuilleen Suomessa jo käytössä olevia kestävän matkailun sertifikaatteja, jotka hyväksytään suoraan osaksi STF-merkkiä. (Business Finland s.a.b.) Yksi näistä hyväksytyistä kestävän matkailun sertifikaateista on Green Key -sertifikaatti, jota tämä opinnäytetyö käsittelee. Kun yritys tai destinaatio on täyttänyt kaikki seitsemän askeleen kriteeriä, sille myönnetään kahdeksi vuodeksi käyttöoikeus STF-merkkiin. Yrityksen tai destinaation on päivitettävä tietonsa ja uusittava STF-merkki kahden vuoden välein. (Business Finland s.a.a.)

3 Green Key

Tässä luvussa kerrotaan, mikä on Green Key -ympäristöohjelma. Ensimmäiseksi kerrotaan Green Keyn historiasta, tavoitteista ja siitä, minkälaisia tulevaisuuden kehityssuunnitelmia Green Key -ympäristöohjelmalla on. Seuraavaksi avataan askel askeleelta Green Key -sertifikaatin hakuprosessin eri vaiheet. Tämän jälkeen kerrotaan, mikä on Green Key -kriteeristö ja liiteraportti. Ja viimeisenä käydään läpi, mitä Green Keyn auditoinnissa tapahtuu sekä keistä koostuu Green Keyn tuomaristo ja mikä heidän tehtävänsä on.

3.1 Green Keyn historia, tavoitteet ja tulevaisuus

Green Key -ympäristöohjelma on kehitetty Tanskassa vuonna 1994. Sen on kehitetty yhteistyössä Tanskan hotelli-, ravintola- ja matkailualan yhdistyksen HORESTA:n, Tanskan ulkoiluneuvoston ja Tanskan matkailujohtajien yhdistyksen kanssa. Vuonna 1998 FEE Ranskassa otti käyttöön samalla konseptilla toimivan Clef Verte -ohjelman. Vuonna 2000 Green Key lähti laajentamaan toimintaansa myös muihin maihin, kuten esim. Ruotsiin, Vieroon ja Grönlantiin. Vuonna 2002 Green Key hyväksyttiin virallisesti The Foundation for Environmental Education (FEE) -ympäristökasvatussäätiön kansainväliseksi ohjelmaksi. (Green Key 2022k.) The Foundation for Environmental Education (FEE) -ympäristökasvatussäätiö on maailman isoin ympäristökoulutusorganisaatio. (GreenKey 2022n.) Se on myös voittoa tavoittelematon säätiö, joka vastaa Green Keyn lisäksi neljästä muusta globaalista kestävän kehityksen ohjelmasta (Green Key 2022o). The Foundation for Environmental Education -ympäristökasvatussäätiön yhteistyökumppaneita ovat maailman johtavat koulutus- ja ympäristöalan järjestöt. Muun muassa UNESCO, UNEP, UNWTO, ISESCO, YMP ja Earth Charter. (Green Key 2022m.)

Green Key -ohjelman kehittäjät HORESTA:ssa saivat inspiraationsa Blue Flag -ympäristömerkistä, joka kehitettiin satamia, rantoja ja kestävää veneilyä varten. HORESTA:ssa haluttiin kehittää samantyylinen kestävän kehityksen ympäristöohjelma hotelli- ja matkailualalle. Vuonna 2002 Green Key laajensi ympäristöohjelmaansa niin, että myös ravintolat ja kahvilat pystyivät hakemaan Green Key -sertifikaattia. Alussa Green Key -ympäristöohjelma kohtasi vastustusta ja skeptisyyttä alan toimijoiden keskuudessa. (Green Key 2022l.) Mutta nykypäivänä 28 vuotta täyttävä ympäristöohjelma on maailmanlaajuisesti tunnettu ja arvostettu matkailualan toimijoiden keskuudessa.

Tänä päivänä Green Key -ympäristöohjelma ulottuu 65 eri maahan. (Green Key 2022n.) Sitä johdetaan kansainvälisen ympäristökasvatussäätiön FEE:n johdolla, jonka pääkonttori sijaitsee Kööpenhaminassa. Lisäksi FEE:llä on jäsenjärjestöjä yli 70 maassa, joiden tehtävä on hallinnoida Green Key -ohjelman toimenpanoa kansallisella tasolla. Niissä maissa, joissa ei ole jäsenjärjestöä Green Key International vastaa Green Key -ohjelman toiminnasta. (Green Key 2022p.) Suomessa Green Key -ohjelman hallinnointi, sertifikaattien myöntäminen ja sen käytön valvonta kuuluu Suomen ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi ry:n omistamalle Going Green Oy:lle. Sen osallistumis- ja auditointimaksuilla kustannetaan ohjelmatoiminnan pyörittäminen ja syntyvillä voitoilla tuetaan FEE Suomen ympäristökasvatustoimintaa. (Green Key 2022q.)

Green Key -ympäristöohjelman tavoitteena on antaa sen asiakkaille laadukas ja tunnettu kestävä kehityksen ympäristöohjelma, jonka avulla kohteessa pystytään kehittämään toimintatapoja laajasti monesta eri näkökulmasta käsin. Ohjelma ottaa huomioon kohteen ekologisen-, taloudellisen- ja sosiokulttuurisen näkökulman. Green Keyn tavoite osana ympäristökasvatusjärjestö FEE:tä on myös olla kouluttava ympäristöohjelma. (Green Key 2022r.)

Green Keyille on määritetty kahdeksan periaatetta: 1) varmistaa, että osallistujat ovat mukana oppimis/opetusprosessissa, 2) varmistaa, että osallistujat tekevät tietoisia kestävä kehityksen mukaisia päätöksiä omassa toiminnassaan, 3) kannustaa osallistujia työskentelemään yhdessä aktiivisesti ja ottamaan yhteisönsä mukaan yhteistyöhön, 4) auttaa osallistujia tarkastelemaan omia oletuksiaan, tietojaan ja kokemuksiaan, jotta he olisivat avoimia muutokselle ja kykeneviä kriittiseen ajatteluun, 5) kannustaa osallistujia olemaan tietoisia erilaisista kulttuureista ja niiden käytännöistä osana kestävä kehitystä, 6) kannustaa osallistujia jakamaan inspiroivia tarinoita saavutuksistaan, epäonnistumisistaan ja arvoistaan sekä oppia niistä, 7) kannustaa osallistujia tutkimaan, testaamaan ja jakamaan innovatiivisia lähestymistapoja, menetelmiä ja tekniikoita ja 8) varmistaa jatkuva kehitys seurannan ja arvioinnin avulla. (Green Key 2022r.) Lisäksi Green Key uudisti kriteeristönsä kesällä 2016 niin, että se tukee monella tavoin Agenda 2030 -tavoitteita (Green Key 2022s). Uuden kriteeristön avulla asiakas pystyy suoraan taikka välillisesti vaikuttamaan kestävä kehityksen kohtiin ilmastoteoista, puhtaasta energiasta, hyvästä koulutuksesta, puhtaasta vedestä ja sanitaatiosta.

Green Keyn tulevaisuuden tavoitteet laajentaa ympäristöohjelmaa kattamaan mm. ravintolat ja kahvilat sekä käyntikohteet, kuten esimerkiksi museot, huvipuistot ja nähtävyydet, ovat toteutuneet. Nykypäivänä myös nämä kohteet voivat osallistua Green Keyn ympäristötötyöhön. Uusimpana laajennuksena Green Key on kehittänyt Green Activities -sertifikaatin. Tämä sertifikaatti on tarkoitettu yrityksille, jotka tarjoavat luonto-ohjelmapalveluja tai kestävän kehityksen mukaista työpajatoimintaa. (Green Key 2022t.) Pitkän ajan tavoitteina on jatkaa Green Key -ohjelman laajentamista festivaaleihin, tapahtumiin ja risteilijöihin sekä matkatoimistoihin (Green Key 2022l).

3.2 Green Key -sertifikaatin hakuprosessi

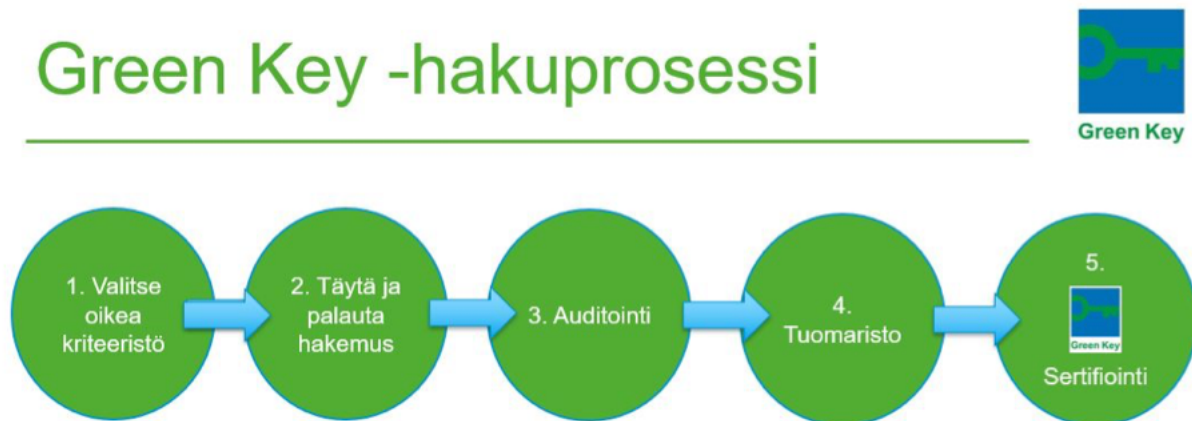
Green Key -sertifikaattia voivat hakea erilaiset matkailualan yritykset ja kohteet, esimerkiksi majoituskohteet, kahvilat ja ravintolat sekä erilaiset käyntikohteet (Green Key 2022c). Lisäksi Green Key tarjoaa Green Activities -ympäristömerkin luontoyrittäjille, jotka tarjoavat ohjelmapalveluita luonnossa (Green Key 2022d).

Hakuprosessissa työstetään Green Keyn asettamia perus- ja pistekriteereitä, joita yrityksen tulee täyttää, jotta se voidaan sertifoida. Suurin osa kriteeristöstä koskee kaikkia kohteita. Silti Green Key on myös huomionut kohteiden eroavaisuudet. Alla olevassa taulukossa 2 kuvataan ne viisi eri kategoriaa, joihin Green Key jakaa sertifioitua kohteita. Eri kategorioiden hakemusmateriaali ja vaaditut kriteerit poikkeavat hieman toisistaan. Tämä opinnäytetyö on kooste Green Key -sertifikaatin hakuprosessista ravintola-alan yritykselle.

Taulukko 2. Green Keyn viisi eri kohdekategoriaa (Green Key 2022e)

Hotelli & Hostelli	Majoitusliikkeet, joilla yli 15 ympärivuotista majoituskäytössä olevaa huonetta sekä vieraita palveleva vastaanotto. Lisäksi kohteessa voi olla esim. ravintola, kylpylä-osasto tai käyntikohteeksi luokiteltavia toimintoja, mutta yli 50 % sen liikevaihdosta tulee majoitustoiminnasta.
Pientä majoitusta	Majoitusliikkeet, joiden jatkuvassa majoituskäytössä on 1-15 huonetta: hotellit, hostellit, B&B:t, majatalot, huoneistohotellit. Lisäksi kohteissa voi olla esim. ravintola tai käyntikohteeksi luokiteltavaa toimintaa, mutta yli 50 % sen liikevaihdosta tulee majoitustoiminnasta.
Leirintäalueet & Mökkikylät	Leirintäalueet ja mökkikylät, joissa vuokrataan telttapaikkoja, vaunupaikkoja ja/tai eri tasoisia mökkejä, jotka sijaitsevat erillisissä rakennuksissa laajalla alueella. Lisäksi kohteessa voi olla esim. ravintola, mutta yli 50 % sen liikevaihdosta tulee majoitustoiminnasta.
Kahvilat & Ravintolat	Ravintolat ja kahvilat, jotka toimivat kiinteässä toimipisteessä tai myyntipaikassa. Kohteessa voi olla pienimuotoista majoitustoimintaa tai muita matkailupalveluita, mutta sen liikevaihdosta yli 50 % tulee ravintolatoiminnasta.
Käyntikohteet	Museot, huvipuistot, nähtävyydet ja vastaavat käyntikohteet. Kohteessa voi lisäksi olla ravintola, kahvila tai pienimuotoista majoitustoimintaa mutta yli 50 % sen liikevaihdosta tulee päiväkävijöistä.

Kuva 2. kuvaa hakuprosessin vaiheita. Hakuprosessi aloitetaan sillä, että kohde ilmoittautuu mukaan Green Key -ohjelmaa. Kohteelle valitaan oikean kategorian hakulomakkeet ja oikea kriteeristö. Tässä työssä valittiin siis kahviloille ja ravintoloille suunnattu hakumateriaali ja kriteeristö. Tämän jälkeen kohde rupeaa käymään läpi Green Keyn määrittämiä kriteereitä ja luomaan toimintatapoja, joilla nämä kriteerit täytetään. Kaikki työ kirjataan yrityksen luomaan Green Key -kansioon. Tarvittavat asiakirjat liitetään osaksi tätä kansiota tai hakemuksen liitteeksi liiteraporttipohjaan. Kun tarvittavat asiakirjat ja liitteet on luotu, palautetaan hakemus liitteineen arvioitavaksi. Seuraavaksi kohde auditoidaan. Hakemuksen ja kohteessa tehdyn auditoinnin perusteelle tuomaristo päättää, myönnetäänkö kohteelle sertifikaatti. Tuomariston todetessa kohteen täyttävän kaikki vaaditut kriteerit, kohteelle myönnetään Green Key -sertifikaatti. Sen myöntämisen jälkeen kohde saa käyttää Green Key -merkkiä omassa asiakasviestinnässään ja markkinoinnissaan. Green Key -sertifikaatti uusitaan joka vuosi. Kohteen tulee täyttää kaikkien peruskriteerien lisäksi vuosittain aina uusia pistekriteereitä. Kohde maksaa Green Key -ohjelmasta vuosittaisen osallistumismaksun, jonka määrä määräytyy kohteen koon mukaan. Myös auditointi on maksullinen ja se maksetaan aina kertaluontoisesti. (Green Key 2022f.)

Kuva 2. Green Key hakuprosessi (Enontekijo.fi 2020)

3.3 Kriteeristö ja pisteytysmenetelmä

Green Key on luonut sen kohteille kriteeristön, jonka pohjalta ympäristötyötä seurataan ja kehitetään. Green Keyn kriteeristö jakautuu kolmeentoista eri toiminnan osa-alueeseen: johtaminen, henkilöstö, asiakasviestintä, vesi, puhtaanapito, jäte, energia, elintarvikkeet,

sisätilat, viheralueet, yhteiskuntavastuu, virkistyspalvelut ja hankinnat. Kriteeristö on eri kohdetyypeille joiltain osin erilainen. Kriteeristöä päivitetään viiden vuoden välein. Kuvassa 3. on kuvattu kaikki kolmetoista toiminnan eri osa-aluetta. (Green Key 2022g.)

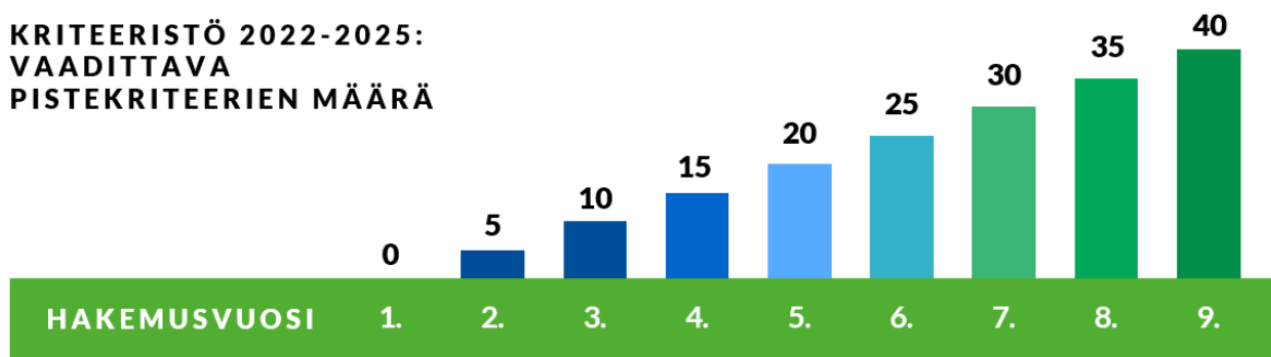
Kuva 3. Green Keyn kolmetoista toiminnan eri osa-aluetta (Green Key 2022g)

Green Keyn kriteeristö jakautuu kahteen luokkaan: perus- ja pistekriteereihin. Peruskriteerit ovat pakollisia kriteereitä. Kohteen tulee täyttää kaikki peruskriteerit, kun se hakee ensimmäisen kerran Green Key -sertifiointia. Nämä kriteerit asettavat kaikille Green Key -sertifioituille kohteille tietyn perustason, joka kohteen tulee saavuttaa jo Green Key -merkkiä hakiessaan. Mikäli kohteella ei ole jotain kriteeristön osa-aluetta tai peruskriteerissä vaadittua toimintaa, jätetään sitä koskevat vaatimukset pois. Myös erittäin painavista syistä tietyissä hakemustapauksissa voidaan yksittäisistä pakollisista peruskriteereistä myöntää Green Key -tuomariston päätöksellä vapautus. (Green Key 2022h.)

Seuraavina vuosina lähetettävissä jatkohakemuksissa, kohteen tulee täyttää vuosittain kasvava määrä pistekriteereitä, vanhojen peruskriteerien lisäksi. Pistekriteerit ovat valinnaisia kriteereitä tarkoittaen, että yritys voi itse valita ehdotetuista pistekriteereistä mitä se lähtee toteuttamaan. Pistekriteereitä voi tavoitella halutussa järjestyksessä ja omassa

tahdissa. (Green Key 2022h.) Vuosittain kohteen tulee täyttää viisi uutta pistekriteeriä. Ku-
vassa 4. on havainnollistettu vuosittain kasvavien pistekriteerien määrää.

**KRITEERISTÖ 2022-2025:
VAADITTAVA
PISTEKRITEERIEN MÄÄRÄ**

Kuva 4. Green Key:n kriteeristön pistekriteerivaatimus vuosittain (Green Key 2022h)

Koska eri yritystyyppien kriteerit poikkeavat hieman toisistaan, on Green Key eritellyt eri yritystyyppijä koskevat kriteerit kirjainyhdistelmillä. Kirjainyhdistelmä kriteerin lopussa ker-
too, mitä yritystyyppijä kyseinen kriteeri koskee (Green Key 2022h). Taulukossa 3. on ku-
vattu kirjainyhdistelmien selitykset. Tässä hakuprosessissa täytettiin ravintoloille tarkoi-
tettuja peruskriteereitä eli peruskriteereitä, joiden perästä löytyi lyhenne R.

Taulukko 3. Kirjainyhdistelmien selitykset (Green Key 2022h)

Lyhennys	Yritystyyppi
HH	Hotelli ja hostelli
SA	Pienet majoitusliikkeet
CHP	Leirintäalueet ja mökkikylät
R	Ravintolat ja kahvilat
A	Vierailukohteet

3.4 Green Key -kansio ja liiteraportti

Green Key:n sivuilla on tarjolla tukimateriaalia Green Key:n materiaalipankissa. Materiaali-
pankista löytyvät kaikki lomakkeet ja ohjeet hakemuksen tekemiseen. Hakemuksen teke-
miseen tarvitaan hakemuslomake, liiteraportti ja Green Key -kansio (Green Key 2022i).
Materiaalipankista löytyvät kaikki Green Key:n kriteerit ja kriteereitä klikkaamalla saa auki
tarkemmat selitykset, mitä kriteerin täyttäminen vaatii. Tekstin lopussa on esitetty erillisellä

kuvakkeella kaikki kohdat, joista tulee lisätä hakemukseen liite tai joista täytyy löytyä asiakirja Green Key -kansiota. Lisäksi on merkitty kuvakkeella kohdat, joita tullaan käsittelemään auditoinnin yhteydessä. Merkkien selitykset näkyvät kuvassa 5.

+ näyttää kriteeritekstit

avaa kriteerin täyttöohjeen

kertoo, miten kyseinen kriteerikohta käsitellään auditoinnissa

hakemukseen vaaditaan erillinen liite

lisää dokumentti Green Key -ympäristökansioon

Kuva 5. Green Key -ohjelman merkkien selitykset (Green Key 2022a)

Green Key tarjoaa asiakkailleen valmiin Word -pohjan, johon kohde kirjoittaa auki selitykset kaikista sen täyttämistä kriteereistä ja kerää kaikki ympäristöohjelmassa tehdyt asiakirjat. Tätä asiakirjaa kutsutaan Green Key -kansiksi. Green Key -kansio sisältää kaiken tarpeellisen tiedon siitä, miten kriteerit toteutuvat kohteessa. Kansio koostuu luvuista.

Yksi luku käsittelee aina yhtä toiminnan osa-aluetta eli lukuja on kansiossa kolmetoista.

Yhdessä luvussa käsitellään kaikki kriteerit, jotka koskevat tämän luvun toiminnan osa-aluetta. Esim. luvussa Jäte käsitellään kaikki ne kriteerit, jotka käsittelevät jätteiden käsittelyä ja kierrätystä kohteessa.

Green Key -kansioon kerätään kaikki tieto kohteen kriteerien täyttymisestä ja siihen päivitetään aina vuosittain uusia pistekriteereitä. Green Key -kansio on myös oltava Green Key edustajien saatavilla ja tarkistettavissa. Kaikista niistä dokumenteista, joiden perästä löytyy vihreä avainmerkki, on lisättävä selvitys Green Key -kansioon. Usein miten tämä tarkoittaa erillisen asiakirjan lisäämistä Green Key -kansioon.

Hakemuslomakkeen lisäksi Green Key pyytää asiakkaitaan lähettämään myös erillisen liiteraportin. Tämä liiteraportti -pohja on ladattavissa Green Key:n materiaalipankista. Liiteraporttiin kohde kerää Green Key:n vaatimat asiakirjat ja dokumentit. Niiden kriteerien lopussa on sininen klemmari -merkki, jotka Green Key pyytää lisäämään erilliseksi liitteeksi

liiteraporttiin. Kun on aika lähettää hakemus, liiteraportti lähetetään yhdessä hakemuslomakkeen kanssa Green Keylle. Hakemus on jätettävä kaksi viikkoa ennen auditointia.

3.5 Auditointi ja tuomaristo

Hakemuksen jättämisen jälkeen kohteelle varataan aika auditointiin. Ennen auditointia kansallinen Green Key -organisaatio Going Green Oy käy läpi hakemuksen ja tarkistaa sen liitteet. Tämän jälkeen Going Green Oy:n edustaja tai ulkopuolinen auditoija saapuu kohteeseen auditoimaan kohteen. Kohde auditoidaan 1. ja 2. hakemusvuonna ja sen jälkeen, joka kolmas vuosi. Auditointi kestää n. 2–3 tuntia. Auditoinnissa on tarkoitus varmistaa, että hakija noudattaa Green Key -kriteeristöä. Auditoinnissa varmistetaan, että kaikki pakolliset kriteerit täyttyvät. Ensimmäisen vuoden jälkeen jatkohakemuksissa kohteen tulee pystyä täyttämään myös riittävä määrä pistekriteereitä. Auditoinnissa asiakas ja Green Keyn edustaja voivat myös yhdessä keskustella ja pohtia jatkokehityssuunnitelmia sekä asiakas voi nostaa esille häntä askarruttavia ympäristökysymyksiä. (Green Key 2022f.)

Auditointi jakautuu kahteen osioon. Ensin käydään keskustellen läpi tietyt kriteerikohdat, kuten esimerkiksi ympäristötavoitteet tai ympäristö ja vastuullisuusasioista viestiminen. Tämän jälkeen käydään ns. auditointikierron, jossa auditoija kiertää kohteen tiloissa todentamassa ja dokumentoimassa kohteessa toteutuvaa ympäristötyötä. Auditoija antaa kommenttinsa ja pyytää kohdetta toimittamaan mahdolliset lisätiedot sekä täydennykset, jos on tarvetta. (Green Key 2022f.)

Auditointi täytyy olla käytynä vähintään kaksi viikkoa ennen tuomariston kokousta. Tuomariston kokouksessa päätetään, ansaitseeko kohde Green Key -sertifikaatin. Green Key -tuomaristo koostuu vastuullisen matkailun asiantuntijoista, ja se sisältää eri intressiryhmien edustajia. Mukana tuomaristossa ovat FEE Suomen ympäristöasiantuntija Leo Stranius, Outdoor Activities & Sports manager Virpi Aittokoski, Haaga-Helian ammattikorkeakoulun yliopettaja Minna-Maaria Harmaala, Reilunmatkailun yhdistys ry:n hallituksen jäsen Mia Halmén, Suomen leirintäalueyhdistys ry:n Antti Saukkonen, Sitran kiertotalousasiantuntija Lotta Toivonen ja Lapin yliopiston lehtori ja dosentti José-Carlos García-Rosell. Tuomariston jäsenyys on luottamustehtävä, josta ei makseta erillistä korvausta. (Green Key 2022j.)

Tuomaristo käsittelee hakemuksen ja auditointiraportin, ja se myöntää kohteelle Green Key -sertifikaatin 12 kuukaudeksi. Sertifioinnin jälkeen hakija saa käyttäjätunnuksen jäsen-sivuille, joilta löytyy lisämateriaalia ympäristötyön tueksi (Green Key 2022f).

4 Projektin toteutuksen esittely

Tässä luvussa pyrin kertomaan, mihin projektiteoriaan projekti pohjautuu sekä miten projekti toteutettiin käytännössä. Ruuskan teoksessa ”Pidä projekti hallinnassa” projekti määritellään seuraavalla tavalla: Projekti on joukko ihmisiä ja muita resursseja, jotka on tilapäisesti koottu yhteen suorittamaan tiettyä tehtävää. Choudhury (1988) mukaan projektille tyypisiä ominaispiirteitä ovat tavoite, elinkaari, itsenäinen kokonaisuus, ryhmätyöskentely, vaiheet, ainutkertaisuus, muutos, seurannaisperiaate eli meneillään olevassa projektissa ei varmaksi tiedetä mitä seuraavassa vaiheessa tapahtuu, tilaustyö, alihankinnat eli osa projektin tehtävistä hoidetaan alihankintana ja riskit sekä epävarmuus. (Ruuska 2007, 19–20) Myös kirjassa ”Kehittämistyön menetelmät” kerrotaan projektin luonteesta. Kehittämistyössä, joka on yleensä myös projekti, korostuu suunnittelun tarve, suunnitelman mukaisen etenemisen hallinta, projektin kuvaus projektiraportti muodossa, jossa kuvataan kehittämisen lähtökohdat, tavoitteet, työmuodot ja prosessin eteneminen sekä lopputulokset. Kehitystyö on usein prosessimaista ja ennakoimatonta. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 20.)

Tämä projekti on tutkimuksellinen kehitystyö. Tutkimuksellinen kehitystyö, joka saa usein alkunsa organisaation kehittämistarpeista tai muutoshalusta. Tutkimuksellisen kehitystyön tarkoitus on ratkaista ongelmia, tuottaa uusia ideoita, käytäntöjä, tuotteita tai palveluita. Sen tarkoitus on myös luonnostella, kehittää ja ottaa käyttöön ratkaisuja. Tutkimuksellisen kehitystyö eroaa tieteellisestä tutkimuksesta siten, että sen pääpaino tavoitteenasettelussa on saada aikaan myös käytännön parannuksia tai uudistuksia. Lisäksi tavoitteena voi olla myös uuden tiedon tuottaminen käytännössä. (Ojasalo ym. 2015, 19 – 20.)

Kuten jo edellä todettiin, tutkimuksellinen kehittämistyö on yleensä myös projektityötä. Siksi siinä tarvitaan sekä projektityön osaamista että kehittämisen osaamista. Tutkimuksellinen kehitystyö pohjautuu usein teoriaan, joka antaa kehitystyölle rakenteen, jonka puitteissa kehitystyötä tehdään. Myös tutkimuksellisessa kehitystyössä valitut menetelmät auttavat tavoitteiden saavuttamisessa. (Ojasalo ym. 2015, 19 – 20.)

4.1 Tutkimuksellisen kehitystyön prosessin eri vaiheet ja vaiheet 1 sekä 2

Tutkimuksellinen kehittämistyö on prosessi, jota kuvataan usein myös eri vaiheiden kautta. Kuvassa 6 on kuvattuna tutkimuksellinen kehittämistyön prosessin kuusi eri vaihetta. Ensimmäisessä vaiheessa tunnistetaan kehittämisen kohde ja määritellään alustavat tavoitteet. Kehittämistyö voi olla ongelmaperustainen tai uudistamisperustainen. Ongelmaperustaisessa kehitystyössä ryhdytään etsimään ratkaisua käytännössä havaittuun ongelmaan tai haasteeseen. Uudistamisperustaisessa kehittämistyössä etsitään uusia ratkaisuja. Tavoitteena voi olla esimerkiksi tuotteen, palvelun, liiketoimintamallin, työkalut tai toimintaprosessin uudistaminen, kehittäminen tai luominen. Kun kehittämisen kohde on selvillä, määritellään projektille alustavat tavoitteet. Tässä vaiheessa tavoitteet ovat kuitenkin vain suuntaa antavia ja ne voivat muuttua, kun kehitettävään aiheeseen tutustutaan syvemmin. (Ojasalo ym. 2015, 26.)

Myös Ruuska kuvaa tätä vaihetta teoksessaan nimeämällä sen käynnistysvaiheeksi. Käynnistysvaiheessa yritys tunnistaa muutostarpeen. Syynä muutostarpeelle voi olla esimerkiksi ympäristön paine tai muuttunut markkinatilanne. Ruuskan mukaan projektille on asetettava myös lopputulos, joka voi vielä toistaiseksi olla varsin abstraktilla tasolla. Silti sekä lopputulos että tavoitteet on jo tässä vaiheessa kuvattava mahdollisimman tarkasti projektisuunnitelmassa. (Ruuska 2007, 35.)

Tämä projektin kehittämistyö oli uudistamisperustainen. Projekti aloitettiin, kun Lehtituisku Oy:ssä tunnistettiin tarve lähteä kehittämään yrityksen toimintaa kestävämpään suuntaan. Yksi tärkeä osatekijä tämän tarpeen syntymiseen oli halu pysyä mukana lähialueen matkailun kehityksessä. Kristiinankaupungin elinkeinokeskus lähti kehittämään alueen matkailua osallistumalla Sustainable Travel Finland -ohjelmaan. Näin ollen, kaupungin elinkeinokeskus kannusti alueen matkailualan yrityksiä liittymään mukaan Sustainable Travel Finland -ohjelmaan. Monet yritykset tarttuivat näihin kehoituksiin. Lehtituisku Oy halusi olla mukana tässä kehityksessä, joten yritys päätti lähteä mukaan STF-ohjelmaan. Osana STF-ohjelmaa yrityksen pitää suorittaa jokin ympäristösertifikaatti. Näin syntyi tarve saada yritykselle Green Key -sertifikaatti. Alustavaksi tavoitteeksi projektille määritettiin STF-merkin saavuttaminen. Projekti toteutettiin alihankintana yrityksen työntekijältä. Samalla se toimi

myös projektinvetäjän opinnäytetyönä ja tästä johtuen projektin tavoitteeksi rajattiin lopulta Green Key -sertifikaattiin tarvittavien asiakirjojen ja dokumenttien luominen.

Kuva 6. Tutkimuksellisen kehittämistyön prosessi (mukaillen Ojasalo ym. 2015, 24)

Toisessa vaiheessa kehittämistyön prosessia tutustutaan kehittämiskohteeseen sekä erilaisiin teorioihin tai kirjallisuuteen, joka aiheeseen liittyy. Tässä vaiheessa tutustutaan kehittämiskohteeseen, sen historiaan ja selvitetään kehittämisenkohteen nykytilaa. Tarvittavaa tietoa voi löytää esimerkiksi yrityksen taustatiedoista, arvoista, strategioista ja toimintaympäristöstä. Toimialaa pyritään ymmärtämään ja yritykseen kannattaa tutustua ihan paikan päällä. Tällöin voidaan kerätä tietoa havainnoimalla ympäristöä ja tapahtumia sekä haastatteleamalla henkilökuntaa. Voidaan myös käydä ryhmäkeskusteluja tai hyödyntää aivoriihiyöskentelyä. Näin kerätään tietoa ja tutustutaan kehittämiskohteeseen. Yhdessä henkilökunnan kanssa voidaan pohtia kehittämistarpeita ja suuntaa kehitystyölle. Samalla tutustutaan siihen käsitteistöön, jota kehittämisympäristössä käytetään. On tärkeää muistaa kunnolla dokumentoida tässä vaiheessa käydyt keskustelut ja selvitykset, jotta niitä on helppo hyödyntää myöhemmin kehitystyön edetessä. (Ojasalo ym. 2015, 28 – 32.)

Toinen tärkeä osa tässä vaiheessa on tutustua kehittämisaiheeseen liittyvään tutkimuskirjallisuuteen. Se auttaa ymmärtämään kehittämiskohteen aihepiiriä, rajaamaan ja määrittelemään uusia tavoitteita. Tutkimuskirjallisuudesta saa myös apua erilaisten menetelmien

valintaan ja käyttöön. Tällaista tutkimuskirjallisuutta ovat esimerkiksi tieteelliset julkaisut, aihealueeseen liittyvät oppikirjat, tieteelliset lehdet, tutkimusartikkelit, asiantuntija raportit, erilaiset tilastot ja opinnäytetyöt. Tiedonhankinnassa tarvitsee olla lähdekriittinen ja informaatiolukutaitoinen. Eli on osattava erottaa, mikä on oikeaa ja luotettavaa sekä ajankohtaista tietoa. Yksi tapa arvioida lähteen ja tiedon luotettavuutta on pohtia, mihin tarkoitukseen tieto on luotu. Näin pystyy arvioimaan tiedon tuottajan luotettavuutta. (Ojasalo ym. 2015, 28 – 32.) Myös Ruuskan teoksessa tämä vaihe mainitaan ja siitä käytetään nimeä esiselvitys tai esitutkimus. Ennen kuin projektia ruvetaan toteuttamaan, on kehittämiskohdeesta tehtävä esiselvitys. Esiselvityksen tarkoituksena on kartoittaa, mitkä ovat hankkeen taloudelliset edellytykset ja tukeeko projekti yritykselle asetettuja tavoitteita. Esiselvityksessä on kuvattava toiminnalliset ja tekniset tavoitteet, keskeiset ongelma-alueet, tavoiteaikataulu, kustannusarvio ja resurssitarve, onnistumisedellytykset sekä alustavasti määritelty lopputulos. (Ruuska 2007, 35 – 36.)

Tässä projektissa projektitiimissä olivat itse yrittäjät sekä yrityksen pitkäaikainen työntekijä, joka toimi myös projektinvetäjänä. Näin ollen kaikilla tiiminjäsenillä oli syvää tuntemusta yrityksestä ja sen toiminnoista. Kaikki tiiminjäsenet olivat myös toimineet ravintola-alalla pitkään, joten heillä oli myös ravintola-alan tuntemusta. Itse projekti oli selkeästi rajautuva ja siinä oli Green Keyltä saadun materiaalin johdosta selkeät rakenteet sekä tavoitteet. Lisäksi Sustainable Travel Finland -ohjelma tarjosi osallistujille laajan ja kattavan materiaali-pankin, josta löytyi ajankohtaista tietoa kestävän matkailun kehittämisestä. Tämän materiaali-pankin tietoa hyödynnettiin projektin kestävien ratkaisujen ja käytänteiden luomisessa.

4.2 Tutkimuksellisen kehitystyöprosessin vaiheet 3 ja 4

Kolmannessa vaiheessa määritetään kehittämistehtävä ja rajataan kehittämiskohde. Kehittämistehtävän tarkoitus on määrittää tarkasti, mihin kehittämisellä pyritään. Usein kehittämistehtävä on konkreettisen tuotoksen, toimintatavan tai kehittämisideoiden luominen. Jotta kehittämistehtävä voidaan määrittää, täytyy pyrkiä huolellisesti pohtimaan, mihin kehittämisellä pyritään. Kehittämistyön onnistumisen kannalta on tärkeää, että kehittämistehtävä on tarkasti määritelty ja että sen onnistumiselle on laadittu selkeät mittarit, joiden avulla tuloksia voidaan lopuksi arvioida. Kehittämistehtävän onnistumisen mittarit voivat olla joko määrällisiä tai laadullisia mittareita. Määrällisiä mittareita ovat esimerkiksi

myynnin määrän tai asiakaskontaktien määrän kasvu. Laadullisia mittareita ovat esimerkiksi havainnointi tai haastattelut. Niiden avulla voidaan mitata esimerkiksi asiakkaan kokemaa laatua tai henkilöstön hyvinvointia. Tässä vaiheessa pitää kuitenkin muistaa, että projektin edetessä sille asetetut tavoitteet voivat muuttua, jolloin myös kehittämistehtävä tulee muotoilla uudelleen uuteen tavoitteeseen sopivaksi. (Ojasalo ym. 2015, 32 – 33.) Ruuska kuvaa määrittelyvaihetta projektin rakennusvaiheen ensimmäisenä vaiheena. Määrittelyvaiheessa kuvataan, mitä projektin lopputuotteella tehdään. Määrittelyvaiheen onnistuminen edellyttää keskusteluja ja kiinteää yhteistyötä projektiryhmän ja lopputuotteen käyttäjien välillä. Ja määrittelyvaiheen tulosten pohjalta aloitetaan projektin toiminnallinen suunnittelu. (Ruuska 2007, 37 – 39.)

Tässä projektissa kehittämistehtäväksi määriteltiin uusien käytänteiden luominen ja kehittäminen Kesäravintola Pavikselle. Kehittämistehtävän avulla pyrittiin saavuttamaan projektille asetettu tavoite luoda kaikki tarvittavat asiakirjat ja dokumentit, jotta yritys olisi sertifiointikelpoinen. Kehittämiskohde rajattiin Green Key -ohjelman vaatimusten täyttämiseen. Kehittämistehtävän onnistumisen mittariksi määriteltiin kaikkien tarvittavien dokumenttien ja asiakirjojen luominen.

Neljännessä vaiheessa laaditaan tietoperusta ja suunnitellaan lähestymistapa sekä menetelmät, joita kehittämisprojektissa tullaan käyttämään. Tietoperusta on tietoa, johon nojaten kehittämistyö suunnitellaan ja toteutetaan. Se luo teoreettisen viitekehyksen kehittämistyölle. Tietoperusta kokoaa tiivistetysti kehittämiseen liittyvän oleellisen tiedon ja avaa kehittämistyössä käytettävät termit. Tietoperustassa kuvataan aihealueeseen liittyvät keskeisimmät teoriat. Lähestymistavan valinnalla helpotetaan kehittämistyönsuunnittelua ja myös tutkimuksellisuus on silloin helpompi kytkeä kehittämistyöhön. Lähestymistapoja on useita: tapaustudkimus, toimintatutkimus, konstruktiiivinen tutkimus, palvelumuotoilu ja innovaatioiden tuottaminen. Kehittämistehtävä määrittää, mikä lähestymistapa kehittämistyölle valitaan. (Ojasalo ym. 2015, 34 – 36.) Tässä työssä avataan syvemmin konstruktiiivista tutkimusta. Konstruktiiivisen tutkimuksen tavoitteena on käytännön ongelman ratkaisu luomalla uusi konstruktiio eli jokin konkreettinen tuotos. Konstruktiiivisessa tutkimuksessa muutos kohdistuu siis johonkin konkreettiseen kohteeseen. Konstruktiiivisessa tutkimuksessa on myös tärkeää sitoa muutos johonkin teoriaan. Konstruktiiivisessa tutkimuksessa käytäntö ja teoria käyvät tiivistä vuoropuhelua. Myös kehitetyn ratkaisun toteuttaminen ja käytännön

toimivuuden ja hyödyllisyyden arviointi ovat keskeinen osa konstruktivistisesta tutkimuksesta. Kehittämistyössä voidaan käyttää hyvin monenlaisia menetelmiä tiedon hankintaan. Tällaisia menetelmiä ovat esimerkiksi kyselyt, haastattelut, ryhmähaastattelut, havainnointi, benchmarking eli vertailuanalyysi, prosessikarttojen piirtäminen, yhteisölliset ideointimenetelmät, kuten, aivoriihiyöskentely ja ennakoitimenetelmät yms. Menetelmien valinnassa on tärkeä pohtia, millaista tietoa tarvitaan ja mihin tarkoitukseen sitä aiotaan käyttää. (Ojasalo ym. 2015, 36 – 46.) Ruuskan mukaan suunnitteluvaiheessa tuotetaan kehittämistyölle asetettujen toiminnallisten vaatimusten perusteella tekninen ratkaisu. Siinä on kuvattava yksityiskohtaisesti, miten projekti tai tuote aiotaan toteuttaa sisäisen rakenteen, liittymien ja rajapintojen osalta. (Ruuska 2007, 39.)

Tämän työn lähestymistapa on konstruktivinen tutkimustyö. Toisaalta tässä työssä on myös piirteitä toimintatutkimuksesta, jonka tavoitteena on käytännön muutosten aikaansaaminen sekä tapaustutkimuksesta, jonka tavoitteena on ymmärtää syvällisesti organisaation tilannetta ja ratkaista siellä syntynyt ongelma tai tuottaa tutkimuksen keinoin kehittämis ehdotuksia (Ojasalo ym. 2015, 37). Erityisesti tavoitteen asettelusta johtuen tämä työ painottuu kuitenkin konstruktivisen tutkimustyön malliin. Konstruktivisessa tutkimustyössä tavoitteena on käytännön ongelman ratkaiseminen luomalla konstruktio eli jokin konkreettinen tuotos (Ojasalo ym. 2015, 37). Tämän työn tavoite on tuottaa kaikki tarvittavat asiakirjat ja dokumentit Lehtituisku Oy:lle sertifiointikelpoisuuden saavuttamista varten. Menetelminä tässä työssä käytettiin yhteisöllisiä ideointimenetelmiä ja tarkemmin aivoriihiyöskentelyä. Projektin puitteissa kaikki tiiminjäsene t kokoontuivat kolme kertaa viikossa videopuhelun välityksellä tekemään projektia. Ensin projektinvetäjä työskenteli itsenäisesti luoden ratkaisuja ja uusia käytäntöjä. Tämän jälkeen tiiminjäsene t kokoontuivat aivoriiheen keskustelemaan ratkaisuehdotuksista, joiden pohjalta tehtiin mahdolliset muutokset kehitettyyn ratkaisuun. Projektinvetäjän vastuulla oli huolehtia luotujen ratkaisuiden dokumentoinnista ja asiakirjojen luomisesta.

4.3 Tutkimuksellisen kehitystyöprosessin vaiheet 5 ja 6

Viides vaihe on kehittämishankkeen toteuttaminen ja julkistaminen eri muodoissa. Kehittämistyön yksi ominaispiirre on se, että kehittämistyöstä raportoidaan koko kehittämissessin ajan. Raportointi suunnataan käytännön yhteisölle eli yleensä organisaatiolle, henkilökunnalle tai johdolle. Projektista tuotetaan myös loppuraportti, mutta pääpaino on jatkuvassa raportoinnissa. Tekstin tekeminen auttaa kehittämistyössä ja sen etenemisessä. Sen avulla voi jäsentää omia ajatuksiaan, jolloin syntyy helpommin uusia ideoita. Välillä voi kirjoittaa jotain osaa tietoperustasta ja välillä keskittyä käytännön kehittämistyön pohtimiseen. Loppuraportissa pääpaino on yleensä kehittämistehtävän, tietoperustan ja kehittämissprosessin tarkassa kuvaamisessa sekä aikaansaannosten selittämisessä ja arvioinnissa. (Ojasalo ym. 2015, 46 – 47). Ruuska nimeää tämän vaiheen toteutusvaiheeksi. Toteutusvaiheessa valmistellaan suunnitteluvaiheen kuvausten mukainen järjestelmä tai tuote sekä laaditaan tarvittavat dokumentit ja käyttöohjeet. (Ruuska 2007, 39.)

Tämä projekti toteutettiin etätiimityönä. Tiiminjäsenet eli tiiminvetäjä ja yrittäjät sopivat tiimin kokoontumisesta kolmena päivänä viikossa (maanantai, keskiviikko ja perjantai) tekemään projektia Zoomiin. Zoom on verkkokokoustyökalun, jonka avulla pystytään järjestämään etäkokouksia (Peda.net s.a.a.). Projektin aikataulusta, toteutuksesta ja dokumentoinnista vastasi tiiminvetäjä. Yrityksen johto vastasi kehittämis ehdotusten tarkastamisesta ja hyväksymisestä.

Projektia varten yritykselle luotiin oma työskentelyalue yrityksen Google Drive -tilille. Google Drive on ilmainen tallennus-/pilvipalvelu, joka tarjoaa mahdollisuuden tallentaa tiedostoja Googlen servereille ns. ”pilveen” (Peda.net s.a.b.). Tälle alustalle tiiminvetäjä loi dokumenteille kansioita niin, että kaikki projektin eri vaiheet saivat oman kansionsa. Katso kuva 7.

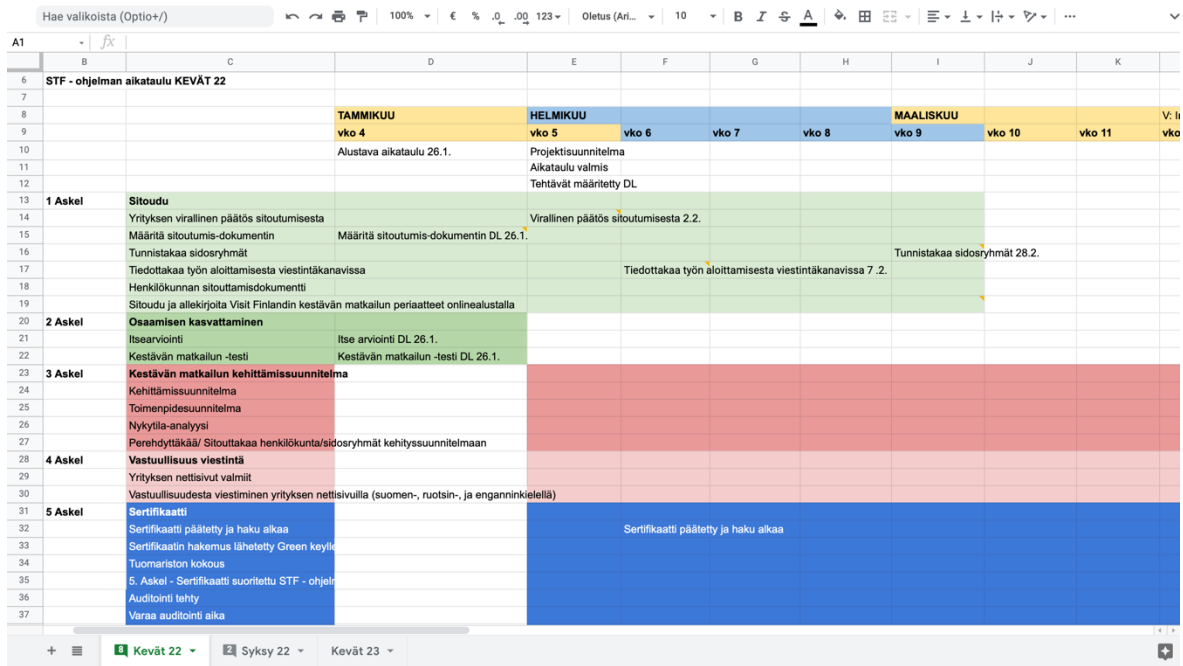
Jaettu minulle > STF > 5. Askel - Sertifikaatti (Green Key) > Green Key asiakirjat

Nimi ↑	Omistaja
1. Johto - Dokumentit	minä
2. Henkilöstö - Dokumentit	minä
3. Asiakasviestintä - Dokumentit	minä
4. Vesi - Dokumentit	minä
5. Puhtaanapito - Dokumentit	minä
6. Jäte - Dokumentit	minä
7. Energia - Dokumentit	minä
8. Elintarvikkeet - Dokumentit	minä
9. Sisätilat - Dokumentit	minä
10. Viheralueet - Dokumentit	minä
11. Yhteiskuntavastuu - Dokumentit	minä
12. Virkistyspalvelut - Dokumentit	minä
13. Hankinta - Dokumentit	minä

Kuva 7. Työskentelyalue yrityksen Google Drive -alustalla.

Tältä alustalta löytyivät kaikki projektin aikana luodut asiakirjat, dokumentit, Green Key -kansio, liiteraporttipohja ja projektin aikataulu.

Projektin aikataulu luotiin käyttäen Googe Sheets -työkalua. Google Sheets on Google -yhtiön selainpohjainen pilvipalvelu periaatteella toimiva taulukkolaskentaohjelma (Silmälä 2021). Luotu aikataulu sisälsi sekä Sustainable Travel Finland -ohjelman että Green Key -ympäristöohjelman toteutuksen aikataulun. Katso kuva 8.

Kuva 8. Koko kevään projektin aikataulu

Vasemmalla kirjatut askeleet kuvaavat Sustainable Travel Finlandin vaiheita. Kuvassa sinisellä värillä maalattu 5. Askel on Green Key -sertifikaatin aikataulu. Tätä aikataulua toteutettiin projektissa. Jokaiselle viikolle määriteltiin yksi tai useampi Green Keyn aihealue, jonka peruskriteerien täyttäminen toteutettiin kyseisellä viikolla. Kuvassa 9 esitellään tarkemmin Green Keyn osa-alueiden jakautumista eri viikoille.

Kuva 9. Green Key -projektin aikataulu

Lisäksi Google Sheet -ohjelmalla luotiin suodatintyökalu, joka erittelee Green Keyn peruskriteerit yksittäisiksi toimenpiteiksi. Suodattimen avulla oli helppo seurata, mitä konkreettisia toimenpiteitä oli oltava suoritettuna tietyinä viikkona ja päivänä jne. Suodatin työkalu kuvassa 10.

Projekti	Alaprojekti	Tehtävä	Eräpäivä	Status		
Green Key	1. Johtaminen	1.1 Johdon sitoutuminen ympäristötyöhön	DL 11.2	OK		
Green Key	1. Johtaminen	1.2 Vastuullisuussuunnitelma	DL 4.4.	OK		VEDEN MITTAUS OSIO
Green Key	1. Johtaminen	1.5 Määrittele sidosryhmät joiden kanssa tehdään yhteistyötä Green Key -ohjelmassa	DL 4.4.	Päivitä jätehuolto		
Green Key	1. Johtaminen	1.3 Ympäristötavoitteet ja vuosisuunnitelma	DL 4.4.	OK		
Green Key	1. Johtaminen	1.4 Green Key ohjelman dokumentaatio	DL 11.2	OK		
Green Key	1. Johtaminen	Täytä Green Key -kansiossa kohta 1. Johtaminen valmiiksi	DL 4.4.			
Green Key	2. Henkilöstö	2.1 Johdon ja henkilökunnan kokoukset	A: 16.2. DL 18.2.	OK		
Green Key	2. Henkilöstö	2.2 Ympäristövastaavan toimenpiteet	A: 16.2. DL 18.2.	OK		
Green Key	2. Henkilöstö	2.3 Henkilöstön koulutus	A: 16.2. DL 18.2.	OK		
Green Key	2. Henkilöstö	2.4 Henkilökunnalle vastuullisuudesta viestiminen	A: 16.2. DL 18.2.	OK		
Green Key	2. Henkilöstö	Täytä Green Key -kansiossa kohta 2. Henkilöstö valmiiksi	DL 18.2.	OK		
Green Key	3. Asiakasviestintä	3.1 Green Key -sertifikaatin esillepano (kuva tai selvitys)	A: 14.2. DL: 16.2	OK		
Green Key	3. Asiakasviestintä	3.2 Green Key:stä tiedottaminen yrityksen tiloissa	A: 14.2. DL: 16.2	OK		
Green Key	3. Asiakasviestintä	3.3 Green Key sertifikaatista viestiminen nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa	A: 14.2. DL: 16.2	OK		
Green Key	3. Asiakasviestintä	3.4 Asiakkaille viestiminen Green Key -sertifikaatista (Asiakas viestintäsuunnitelma)	A: 14.2. DL: 16.2	OK		
Green Key	3. Asiakasviestintä	3.5 Henkilökunnan taito viestiä Green Key:stä asiakkaille	A: 14.2. DL: 16.2	OK		
Green Key	3. Asiakasviestintä	Täytä Green Key -kansiossa kohta 3. Asiakasviestintä valmiiksi	DL: 16.2.	OK		
Green Key	4. Vesi	Tilaa Green Key:ltä vedenvirtaama pusseja	DL 2.2.			
Green Key	4. Vesi	4.1 Veden kokonaiskulutuksen seuranta (Excel)	A: 21.2. DL 25.2.			
Green Key	4. Vesi	4.2 Uudet wc-istuimet	DL 25.2.	OK		
Green Key	4. Vesi	4.3. Henkilökunnan ohjeistus vedenkäytön seurantaan.	A: 21.2. DL 25.2.	OK		
Green Key	4. Vesi	4.4 Hanojen vedenvirtaamien mittaaminen	A: 21.2. DL 25.2.			VEDEN virtaama mittaukset
Green Key	4. Vesi	4.5 Pisuaarit	DL 25.2.	OK		
Green Key	4. Vesi	4.6 Uudet astianpesukoneet ja pyykinpesukoneet	DL 25.2.	OK		
Green Key	4. Vesi	4.7 Vanhat astianpesukoneet ja pyykinpesukoneet	DL 25.2.	OK		
Green Key	4. Vesi	4.8 Jäteveden puhdistus	DL 25.2.	OK		
Green Key	4. Vesi	4.9 Rasvankerääjä	DL 25.2.	OK		
Green Key	4. Vesi	Täytä Green Key -kansioista osio 4. Vesi valmiiksi	DL 25.2.			
Green Key	5. Puhtaanapito	Käy Paviksella listaamassa kaikki pesuaineet ja pehmopaperit DL 9.2.	OK			

Kuva 10. Suodatintyökalu

Projektin toteutus tapahtui siis näiden aikataulujen, suodatintyökalun ja Google Drive -alustalla olevan työskentelyalueen avulla.

Kuudennessa eli viimeisessä vaiheessa kehittämistyö ja lopputulokset arvioidaan. Arviointia tehdään myös läpi koko kehittämistyön. Silloin sen tarkoituksena on kerätä palautetta ja sen pohjalta suunnata kehittämistyötä oikeaan suuntaan. Loppuarvioinnissa kerätään suunnitelmallisesti tietoa, jota sitten analysoidaan. Kerätyn tiedon pohjalta arvioidaan kehittämistoimen vaikutuksia ja kehittämisen etenemistä. Arvioinnissa tarkastellaan kehittämistyön suunnittelua, tavoitteiden selkeyttä ja niiden saavuttamista, kehittämisessä käytettyjä menetelmiä, toiminnan johdonmukaisuutta sekä vuorovaikutusta ja sitoutumista. Kehittämistyön aikaansaannoksen arvioinnissa kriteereinä voi käyttää esimerkiksi lopputuloksen

merkittävyyttä, yksinkertaisuutta, helppokäyttöisyyttä, sovellettavuutta muihin yhteyksiin, toistettavuutta tai neutraalisuutta. (Ojasalo ym. 2015, 47 – 48) Ruuskan mukaan projektin lopettaminen kuuluu päättämisvaiheeseen. Projekti on lopetettava jämäkästi ja samalla on sovittava jälkihoidosta eli mahdollisten virheiden korjaamisesta sekä ominaisuuksien ylläpidosta tai mahdollisen käyttäjätuen järjestämisestä. Projektipäällikön tehtävä on koota yhteen projektin aikana syntyneet dokumentit ja asiakirjat ja arkistoida ne. Projektipäällikkö laatii projektista myös loppuraportin. (Ruuska 2007, 49.)

Tässä projektissa kehittämistyön etenemistä arvioitiin aktiivisesti työn edetessä. Joka päivä tiimi kävi läpi päivän aikana luodut kehittämis ehdotukset ja ideat, joita arvioitiin ja pohdittiin. Myös itse projektin etenemistä tarkasteltiin vähintään kerran viikossa. Tällöin käytiin läpi, missä vaiheessa projektia edetään ja mikä vaihe on tulossa seuraavaksi. Loppuraportin luo tiiminvetäjä, joka myös arvioi projektin suunnittelua, toteutusta ja tavoitteiden saavuttamista raportissa. Kehittämistyön lopputulosten arviointi löytyy tässä raportissa luvusta kuusi Green Key -sertifikaatin hakuprosessin johtopäätökset.

5 Green Key -sertifikaatin hakemuksen peruskriteeristön toteuttaminen Lehtituisku Oy:ssä

Tässä luvussa esitellään Green Key -sertifikaattia varten täytettävät peruskriteerit ja kerrotaan, miten ne on toteutettu Lehtituisku Oy:ssä. Peruskriteerejä on yhteensä 72 kappaletta, ja ne jakautuvat kolmeentoista eri toiminnan osa-alueisiin. Lisäksi annan oman kehitysehdotukseni seuraavan vuoden jatkohakemukseen. Kerron, mitä pistekriteereitä Lehtituisku Oy:n kannattaisi mielestäni lähteä kehittämään vuoden 2023 jatkohakemuksessa sekä millaisia toimenpiteitä tulisi tehdä, jotta pistekriteerin vaatimukset täyttyvät. Käsittelen jokaisessa alaluvussa yhden pistekriteerin, jolloin niitä on tässä opinnäytetyössä esitelty yhteensä kolmeentoista kappaletta. Green Key -ohjelman toisen vuoden aikana yrityksen tulee täyttää jatkohakemuksen yhteydessä vähintään viisi valinnaista pistekriteeriä (Green Key 2022b).

5.1 Johtaminen

Green Key -kansion ensimmäisessä toiminnan osa-alueessa käsitellään yrityksen johtamisen kehittämistä. Green Key määrittelee viisi peruskriteeriä, jotka luovat perustan sosio-kulttuurillisesti ja ekologisesti kestävämmälle johtamiselle. Peruskriteereissä edellytetään johdon sitoutumista ympäristötyöhön, ympäristövastaavan nimeämistä yrityksessä, vastuullisuussuunnitelman laatimista, tavoitteiden ja vuosisuunnitelman tekemistä ja Green Key -kansion täyttämistä osana tehdyn työn dokumentointia. Green Key -kansion Johtaminen -kohdasta hakemuksen liitteeksi liiteraporttiin vaadittiin: vastuullisuussuunnitelma, ympäristötavoitteet ja vuosisuunnitelma.

Peruskriteeri 1.1: Johto on sitoutunut ympäristötyöhön ja nimittänyt kohteeseen ympäristövastaavan henkilökunnan jäsenten joukosta (Green Key 2022a). Tässä peruskriteerissä vaaditaan, että yritys sitoutuu ympäristötyöhön ja nimittää yhden henkilön yrityksen ympäristövastaavaksi. Ympäristövastaava pyydetään kirjaamaan yrityksen vastuullisuussuunnitelmaan. Tämän peruskriteerin täyttämiseksi Lehtituisku Oy piti hallituksen kokouksen 31.1.2022, jossa käsiteltiin yrityksen kestävä kehitystyön aloittamista ja yritys teki päätöksen sitoutua ympäristötyöhön lähtemällä mukaan Sustainable Travel Finland – ohjelmaan sekä Green Key -ympäristöohjelmaan. Hallitus nimesi yrityksen vastuuhenkilöksi yrityksen

osakkaan Johanna Lehtiön. Nämä toimenpiteet kirjattiin Green Key -kansioon. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 1.2: Kohteella on kirjallinen vastuullisuussuunnitelma. Vastuullisuussuunnitelma on hakemuksen liitteenä. Hyödynnä erillistä vastuullisuussuunnitelman pohjaa (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi Lehtituisku Oy:lle luotiin kirjallinen vastuullisuussuunnitelma. Vastuullisuussuunnitelmassa käytiin läpi yrityksen kestävän kehityksen päätöksiä ja toimenpiteitä. Vastuullisuussuunnitelma jakautui kolmeen osioon: ekologiseen kestävyys, sosiokulttuuriseen kestävyys sekä taloudelliseen kestävyys. Tämä asiakirja toimi koottuna tiivistyksenä niistä toimenpiteistä ja päätöksistä, joihin yritys on sitoutunut osana Green Key -ympäristöohjelmaa. Vastuullisuussuunnitelma kirjattiin liitteeksi liiteraporttiin, ja siitä annettiin selvitys myös Green Key -kansiossa. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 1.3: Kohde on muotoillut vastuullisuustyölleen tavoitteet sekä niihin liittyvän vuosisuunnitelman (Green Key 2022a). Tässä peruskriteerissä vaaditaan, että yritykselle kirjataan vuosittain vähintään kolme kappaletta konkreettisia ja mitattavia ympäristötavoitteita, joille on asetettu tavoiteaikataulu ja vastuuhenkilöt. Tämän peruskriteerin täyttämiseksi Lehtituisku Oy:lle laadittiin excel-tiedostona toimenpidesuunnitelma seuraavan vuoden ajalle. Toimenpidesuunnitelmassa yritys määritteli itselleen neljä ympäristötavoitetta, joista kaksi tavoitetta olivat ekologisia tavoitteita, yksi sosiokulttuurinen tavoite ja yksi taloudellinen tavoite. Ensimmäinen ekologinen tavoite oli kasvattaa led-lamppujen määrää valaistuksessa 10 %:lla Kesäravintola Paviksella toimintakauteen 2023 mennessä. Toinen ekologinen tavoite oli sähkönkulutuksen vähentäminen toimintakaudella 2022 vuoteen 2021 verrattuna. Sosiokulttuurisena tavoitteena yritys päätti pyrkiä elvyttämään Kristiinankaupungin purjehdusseuran perinteitä, järjestämällä vuosittain vähintään yhden tapahtuman Kristiinankaupungin purjehdusseuralle. Ja taloudellisena tavoitteena yritys päätti laskea yrityksen kotimaisuusasteen ja kasvattaa kotimaisuusastetta suhteessa tuoteyksikköihin toimintakaudelle 2023 mentäessä. Toimenpidesuunnitelma kirjattiin liitteeksi liiteraporttiin ja tavoitteet kirjattiin myös yrityksen Green Key -kansioon. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 1.4: Kaikki Green Keytä koskeva dokumentaatio on kerätty kansioksi. Kansio on Green Keyn edustajien saatavilla ja tarkastettavissa (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi yritykselle luotiin sen Google Drive -tilille oma osio, jossa yrityksen kestävä kehityksen työtä ruvettiin työstämään. Myös yrityksen Green Key -kansio löytyy täältä. Green Key -kansion pohja saatiin valmiina materiaalina Green Keyltä, ja sen päälle yritys rupesi rakentamaan sen omaa Green Key -kansiota. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 1.5: Kohde tekee aktiivista yhteistyötä tärkeäksi määrittelemiensä paikallisten sidosryhmien kanssa (Green Key 2022a). Tässä peruskriteerissä vaaditaan, että yritys tekee aktiivista ympäristöyhteistyötä vähintään yhden tärkeäksi määrittelemänsä sidosryhmän kanssa ja että yrityksen Green Key toimenpiteitä käsitellään vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa vähintään kerran vuodessa. Tämän peruskriteerin täyttämiseksi yrityksen Green Key -kansioon kirjattiin Lehtituisku Oy:n kuusi tärkeintä sidosryhmää. Vuoden 2022 aikana yritys aikoo tehdä aktiivista yhteistyötä Kesko Oyj:n kanssa optimoidakseen tavaroiden tilausrytmin mahdollisimman tehokkaaksi toimintakaudella 2022. Kespro tarjoaa asiakkailleen myös koulutuksia jätehuollosta yms. ympäristötyöhön liittyvää tukimateriaalia, jota myös Lehtituisku Oy on kiinnostunut hyödyntämään. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Green Keyn Johtaminen-osiossa kehitysehdotukseni tuleville vuosille on lähteä toteuttamaan pistekriteeriä ” Kohde mittaa oman hiilijalanjälkensä hiilijalanjälkilaskuria käyttäen” (Green Key 2022a). Ehdotan kyseistä pistekriteeriä, koska kaikki Johtaminen-osion pistekriteerit liittyvät hiilijalanjäljen seuraamiseen, kompensoimiseen tai vähentämiseen. Siksi tästä osiosta pistekriteerien täyttäminen on helpointa ja loogisinta aloittaa tällä pistekriteerillä. Kuten jo pistekriteerissä mainitaan, hiilijalanjälkilaskelmat voitaisiin toteuttaa etsimällä luotettava hiilijalanjälkilaskuri, jota hyödynnettäisiin laskennassa. Yrityksessä on kuitenkin myös vahvaa osaamista hiilijalanjälkilaskelmien tekemisessä, jota voitaisiin hyödyntää yrityksen hiilijalanjäljen mittaamisessa.

5.2 Henkilökunta

Green Key -kansion toisessa toiminnan osa-alueessa käsitellään henkilökunnan osallistamista ja kouluttamista osaksi yrityksen Green Key -ohjelmaa. Green Key määrittelee neljä peruskriteeriä, joiden avulla varmistetaan, että henkilökunta on tietoinen Green Key -ohjelmasta ja sen tavoitteista. Peruskriteeristössä edellytetään johdon järjestävän säännöllisiä kokouksia, joissa kerrotaan yrityksen nykyisistä ja tulevista ympäristöhankkeista, ympäristövastaavan osallistumista johdon kokouksiin, joissa käsitellään yrityksen ympäristötoimenpiteitä, henkilökunnan saavan tarvittavaa koulutusta ympäristö- ja vastuuasioissa sekä henkilökunnan tiloissa helposti nähtävillä olevaa tietoa vastuullisista toimintatavoista. Green Key –kansion Henkilöstö-kohdasta hakemuksen liitteeksi liiteraporttiin vaadittiin johdon ja henkilökunnan kokouksen pöytäkirja.

Peruskriteeri 2.1: Johto pitää henkilökunnan kanssa säännöllisesti kokouksia, joissa käydään läpi kohteen nykyiset ja tulevat ympäristöhankkeet (Green Key 2022a). Tässä peruskriteerissä vaaditaan, että hakija liittää sekä Green Key -kansioon että hakemuksen liiteraporttiin kokousmuistiot, joista käy ilmi yrityksen johdon käyneen henkilökunnan kanssa läpi yrityksen nykyiset ja tulevat ympäristöhankkeet. Me kävimme Lehtituisku Oy:n johdon kanssa lävitse, millaisia kokouksia yritys on järjestänyt viimeisen vuoden aikana. Kirjasimme liiteraporttiin ja Green Key -kansioon neljä eri kokousta, joissa on käsitelty yrityksen tulevia ympäristöhankkeita ja Green Key- sekä STF-ohjelman aloittamista yrityksessä. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 2.2: Ympäristövastaava osallistuu säännöllisesti johdon kokouksiin esitelläkseen yrityksen ympäristötoimenpiteiden tilanteen ja kehittymisen (Green Key 2022a). Green Key – kansioon kirjattiin Lehtituisku Oy:n ympäristövastaavaksi yrityksen osakas sekä hallituksen jäsen Johanna Lehtiö. Koska ympäristövastaava on myös yrityksen osakas ja hallituksen jäsen, hän on automaattisesti mukana kaikissa yrityksen kokouksissa. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 2.3: Kaikki henkilökunnan jäsenet saavat vuosittain koulutusta omaan työhönsä liittyvissä ympäristö- ja vastuullisuusasioissa (Green Key 2022a). Tässä peruskriteerissä minimivaatimuksena oli, että henkilöstön on osallistuttava vuosittain vähintään yhteen koulutukseen, joka kasvattaa kestävästä kehityksen taitoja. Green Key -kansioon

kirjattiin lista niistä koulutuksista, joita henkilöstö on tähän mennessä saanut sekä kesäkaudelle 2022 suunnitellut koulutukset. Kevään 2022 aikana Kesäravintola Paviksen henkilökunta tulee saamaan kolme erilaista koulutustapahtumaa. Ensimmäisenä on yrityksen perinteinen vuosittain henkilökunnalle annettava perehdytyskoulutus. Seuraavaksi Lehtituisku Oy vie koko Kesäravintola Paviksen henkilökunnan Kristiinankaupungin matkailun järjestämälle kaupunkikierrokselle. Kaupunkikierrros kertoo kaupungin historiasta ja on osa henkilöstön paikallistuntemuksen parantamista. Tämä tukee yrityksen sosiokulttuurisen kestävyys tavoitteita pystyä tarjoamaan asiakaskunnalle tietoa kaupungin historiasta. Ja viimeisenä Kesäravintola Paviksen henkilökunta tulee saamaan viinikoulutusta, jonka järjestää viinitukku Vinetum Oy. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 2.4: Henkilökunnan tiloissa tai muuten henkilökunnan helposti nähtävillä on tietoa vastuullisista toimintatavoista (Green Key 2022a). Green Key -kansioon kirjattiin lista toimenpiteitä, joita on tehty henkilökunnalle vastuullisuudesta viestimisen tehostamiseksi. Yritys on aloittanut henkilöstölle vastuullisuudesta viestimisen jo rekrytointi-ilmoituksessa, kertomalla Kesäravintola Paviksen osallistumisesta Green Key - ja STF-ohjelmaan. Green Key -kansio tulostetaan ja se laitetaan esille paikkaan, josta se on helposti henkilöstön saatavissa. Yritys sisällyttää kestävän matkailun periaatteet ja käytäntöjen opettamisen osaksi perehdyttämispäivää. Kierrätysohjeet sekä ympäristöystävällinen puhtaanapito -ohjeistus tulee esille niin, että se on helposti henkilöstön nähtävillä. Myös astianpesukoneen ja pyykinpesukoneen vieressä on käyttöohjeet, joissa ohjeistetaan koneiden oikeaoppiseen käyttöön. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Green Keyn Henkilöstö-osiossa kehitysehdotukseni tuleville vuosille on lähteä toteuttamaan pistekriteeriä ” Kohde tarjoaa henkilökunnalleen mahdollisuuden arvioida kohteen vastuullisuustyötä ” (Green Key 2022a). Ehdotan tätä pistekriteeriä, koska se sisältää yrityksen kestävän kehitystyön kannalta tärkeää tietoa siitä, miten yritys on onnistunut omassa vastuullisuustyössään. Henkilökunnalla on tietoa ja kokemusta ympäristötyön toteutumisesta käytännössä. Se on kaikista pistekriteereistä helpoin ja halvin toteuttaa. Henkilökunnan täytettäväksi voitaisiin laatia esim. Google Forms -kyselylomake. Kyselylomake voisi sisältää sekä avoimia kysymyksiä että monivalintakysymyksiä siitä, miten vastuullisuustyö Kesäravintola Paviksella toteutuu. Vastaukset kerättäisiin ja niiden pohjalta luotaisiin arvio mahdollisista kehitys- tai muutostarpeista.

5.3 Asiakasviestintä

Green Key -kansion kolmannessa toiminnan osa-alueessa käydään läpi yrityksen asiakasviestintää ja sitä, miten yritys viestii Green Key -ohjelmaan osallistumisesta asiakaskunnalleen. Green Key määrittelee kuusi peruskriteeriä, jotka auttavat yritystä rakentamaan selkeän ja johdonmukaisen viestinnän yrityksen kestävästä sosiokulttuurisesta ja ympäristötyöstä Green Key -ohjelmassa. Peruskriteeristöissä edellytetään yrityksen tiedottavan osallistumisestaan Green Key -ohjelmaan yrityksen nettisivuilla sekä fyysisesti yrityksen tiloissa, erilaisten kylttien ja sertifikaattien esillepanon avulla. Lisäksi peruskriteereissä vaaditaan henkilökunnan kouluttamista. Henkilökunnan tulee osata viestiä yrityksen asiakaskunnalle osallistumisesta ympäristötyöhön johdonmukaisesti ja yhtenäisesti läpi kokonaisasiakaspolun. Green Key -kansion Asiakasviestintä-kohdasta hakemuksen liitteeksi liiteraporttiin vaadittiin: Green Key -sertifikaatin paikka (kuvana tai kuvailtuna), esimerkkejä tai suunnitelma asiakasviestinnästä.

Peruskriteeri 3.1: Green Key -sertifikaatti ja -kyltti ovat esillä näkyvällä paikalla (Green Key 2022a). Green Key -hakemuksen liitteeksi liiteraporttiin laadittiin asiakirja, jossa kuvaillaan, mihin yritys tulee sijoittamaan Green Key -kyltin ja -sertifikaatin. Samat asiat kirjattiin myös Green Key -kansioon. Lehtituisku Oy tulee sijoittamaan Green Key -kyltin Kesäravintola Paviksella ravintolan etuovien vieressä olevaan ikkunaan siten, että se on asiakkaan nähtävissä heti, kun asiakas tulee ravintolaan. Green Key -sertifikaatti tullaan sijoittamaan näkyvälle paikalle ravintolan baaritiskin takana olevalle seinälle. Jos Green Key -ohjelman kautta saa lisämateriaalia, kuten esim. Green Key -tarroja tms. yritys haluaa lisätä Green Keystä maininnan myös yrityksen maantiellä sijaitseviin opastekyltteihin. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 3.2: Tietoa Green Keystä on asiakkaiden helposti saatavissa näkyvällä paikalla (Green Key 2022a). Green Key -kansioon kirjattiin miten Lehtituisku Oy tulee hoitamaan Green Keystä tiedottamisen Kesäravintola Paviksen tiloissa. Green Key -kyltti tulee olemaan heti ravintolan etuovella, kun asiakas astuu sisälle yrityksen tiloihin. Green Key -sertifikaatti tullaan sijoittamaan ravintolan baaritiskin takana olevalla seinällä niin, että se on asiakkaiden nähtävillä. Ravintolan baaritiskillä tullaan tarjoamaan myös paperisia infoesitteitä, joissa kerrotaan tarkemmin Green Keystä. Green Key tarjoaa tällaisia esitteitä ilmaiseksi kaikille sen asiakkailleen. Lehtituisku Oy tulee hyödyntämään näitä materiaaleja

omassa asiakasviestinnässään. Henkilökunta tullaan kouluttamaan viestimään yrityksen ympäristöhankkeista ja toimenpiteistä sekä Green Key- että STF-ohjelmasta. Green Key – logo tullaan laittamaan ravintolan ruokalistaan. Wc-tiloissa asiakasta tullaan muistuttamaan vesihanojen kiinni laittamisesta. Tarjoilupöydässä asiakkaita tullaan pyytämään ottamaan ruokaa vain sen verran, kun jaksaa syödä ja muistutetaan yrityksen osallistumisesta ruokahävikin vähentämiseen, osana yrityksen kestävä kehityksen toimenpiteitä. Peruskriteeri täytettiin näillä päätöksillä.

Peruskriteeri 3.3: Kohteen www-sivuilla on tietoa Green Keystä ja ympäristöasioista (Green Key 2022a). Minimivaatimus tässä peruskriteerissä oli laittaa Green Key -logo yrityksen verkkosivuille ja siitä tuli olla linkitys Green Key:n sivuille. Green Key -kansioon kirjattiin, mitä toimenpiteitä Lehtituisku Oy on tehnyt ja tulee tekemään omalla nettisivullaan sekä sosiaalisen median kanavissaan, joilla viestitään osallistumisesta Green Key -ohjelmaan. Lehtituisku Oy tulee laittamaan kuvauksen Kesäravintola Paviksen verkkosivuille yrityksen kestävä kehityksen toimenpiteistä. Kuvaus tulee sivulle suomen ja ruotsin kielellä. Verkkosivuille laitetaan Green Key -logo ja STF-merkki, joista on linkitys näiden ympäristöohjelmien sivulle. Yritys aloitti Green Key- ja STF-ohjelmista viestimisen sosiaalisessa mediassa yrityksen Facebook-sivuilla. Kesäravintola Paviksen Facebook -sivuilla julkaistiin päivitys, jossa yritys kertoi osallistumisestaan Green Key – ja STF-ohjelmiin. Myös yrityksen rekrytointi-ilmoituksessa mainittiin kestävä kehityksen työn aloittamisesta ja rekrytointi-ilmoitus julkaistiin yrityksen Facebook-sivuilla. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 3.4: Kohde kertoo asiakkaille ympäristötyöstään ja innostaa heitä osallistumaan siihen (Green Key 2022a). Minimivaatimuksena tässä peruskriteerissä oli liittää hakemuksen liiteraporttiin asiakirja, jossa kerrotaan esimerkkejä toteutetusta viestinnästä (vähintään kolme esimerkkiä). Green Key -hakemuksen liitteeksi liiteraporttiin laadittiin Kesäravintola Paviksen asiakasviestintäsuunnitelma. Asiakasviestintäsuunnitelmassa kerrotaan kootusti kaikki ne toimenpiteet, joita Lehtituisku Oy:ssä tullaan tekemään asiakasviestinnässä. Asiakasviestinnässä on tarkoitus viestiä asiakaskunnalle, selkeästi ja johdonmukaisesti läpi asiakaspolun, yrityksen osallistumisesta ja toimenpiteistä Green Key -ohjelmassa. Asiakasviestintäsuunnitelmassa käydään läpi, miten Green Key -ohjelmaan osallistuminen näkyy ravintolan tiloissa, mitä henkilökunta osaa kertoa yrityksen kestävä

kehityksen toimenpiteistä ja Green Key -ohjelmasta sekä millaisia toimenpiteitä ja viestintää tullaan tekemään vuonna 2022 yrityksen verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavissa. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 3.5: Vastaanotossa ja tarjoilutehtävissä työskentelevä henkilökunta osaa kertoa asiakkaille Green Keystä sekä kohteen ympäristöhankkeista (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi laadittiin henkilökunnan ohjeistus Green Key- ja STF-ohjelmista viestimiseen. Tämä asiakirja sisällytetään osaksi henkilökunnan perehdyttämispakettia. Kaikki Kesäravintola Paviksella työskentelevät henkilöt tulevat saamaan perehdytyskoulutuksen työhönsä. Tässä yhteydessä henkilökunnalle jaetaan tärkeitä asiakirjoja, joihin kaikkien työntekijöiden tulee perehtyä, näiden asiakirjojen kokonaisuutta kutsutaan perehdytyspaketiksi. Henkilökunnan ohjeistuksessa käydään läpi: milloin asiakkaille kerrotaan Green Key- ja STF-ohjelmista, mitä jokaisen työntekijän tulee osata kertoa näistä ohjelmista, mitä kerrotaan, kun asiakas kysyy: ”Mitä kestävän kehityksen toimenpiteitä Kesäravintola Pavis on tehnyt?”, ja mistä asiakas voi löytää lisätietoa Green Key -ohjelmasta. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 3.6: Kohde neuvoo ja kannustaa asiakkaita kestävien liikkumismuotojen käyttöön (Green Key 2022a). Tässä peruskriteerissä tarkoitettiin lähinnä, miten asiakaskuntaa kannustetaan julkisen liikenteen käyttöön. Koska Kristiinankaupungissa ei ole kattavaa kaupungin sisäistä julkisen liikenteen toimintaa, Lehtituisku Oy ei voi kannustaa asiakkaitaan julkisen liikenteen käyttöön. Sen sijaan ravintolan henkilökuntaa koulutetaan kertomaan, mistä kaupungista saa vuokrattua ja lainattua kevyenliikenteen välineitä, kuten esim. polkupyöriä. Tulevaisuudessa tavoitteeksi otettiin saada Kesäravintola Paviksen käyttöön Tervetuloa pyöräilijä -tunnus. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Green Keyn Asiakasviestintä-osiossa kehitysehdotukseni tuleville vuosille on lähteä toteuttamaan pistekriteeriä ” Kohde on tehnyt näkyvän markkinointi- tai tiedotuskampanjan koskien ympäristöasioita edellisen 12 kk aikana ” (Green Key 2022a). Ehdotan kyseistä pistekriteeriä, koska se olisi luonnollinen jatkumo sille viestintätyölle, joka on aloitettu tänä keväänä 2022. Tämä tiedotuskampanja voitaisiin toteuttaa syys- joulukuun aikana. Yritys voisi julkaista päivityksen kaikissa sen sosiaalisen median kanavissa, jossa se esittelisi yhden lähialueen tuottajan, jonka tuotteita löytyy Kesäravintola Paviksen ruokalistalta.

Päivitys voisi olla pienimuotoinen haastattelu lähituottajasta, jossa mukana olisi kuva yrittäjästä tai yrityksestä. Päivityksiä voitaisiin julkaista esimerkiksi parin viikon välein. Tällä tahdilla ehdittäisiin esitellä noin kahdeksan lähituottajaa. Tiedotuskampanja vahvistaisi myös yrityksen vastuullisuusviestintää, jonka todettiin yrityksen tekemässä nykytila-analyyssissä tarvitsevan kehittämistä.

5.4 Vesi

Green Key -kansion neljännessä toiminnan osa-alueessa käydään läpi, miten yrityksessä on huolehdittu ympäristöystävällisestä veden kulutuksesta. Green Key määrittelee kymmenen peruskriteeriä, joiden avulla yritys pystyy tarkastelemaan sen veden kulutusta ja luomaan vettä säästäviä toimintatapoja. Peruskriteeristöissä edellytetään, että veden kokonaiskulutusta seurataan vähintään kuukausitasolla. Käsien pesuhanojen vedenvirtaama nopeus tulee mitata, ja tarvittaessa hanojen vedenvirtaama paineet säädetään vettä säästäviksi. Kriteeristöissä käydään läpi yrityksen kaikki vettä käyttävät laitteistot, kuten esim. uudet wc-istuimet, pisuaarit, uudet astian- ja pyykinpesukoneet, ja varmistetaan, että ne eivät ole vettä tuhlaavia. Vanhojen jo olemassa olevien astian- ja pyykinpesukoneiden läheisyyteen on laitettava ohjeet veden ja energian säästämiseksi. Henkilökunnalle on laadittava toimintatavat, joilla seurataan, etteivät vesihanat, wc-säiliöt yms. vuoda. Kaikki jätevesi on puhdistettava. Ja valmistuskeittiöstä on löydyttävä rasvankerääjä. Green Key -kansion Vesi-kohdasta hakemuksen liitteeksi liiteraporttiin vaadittiin: Veden kulutus data viimeisen 12 kuukauden ajalta sekä vedenvirtaama mittauksien tulokset.

Peruskriteeri 4.1: Veden kokonaiskulutusta seurataan vähintään kuukausitasolla (Green-Key 2022a). Tätä peruskriteeriä ei tarvitse täyttää, jos yrityksellä ei ole kulutusdataa viimeiseltä 12 kuukaudelta, mutta yrityksen on tällöin heti aloitettava kulutuksen seuranta. Tähän peruskriteeriin ei tarvitse vastata myöskään silloin, jos vesi tulee kaivosta tai yritys on vuokralla eikä siksi saa tietoja vedenkulutuksesta. Lehtituisku Oy on vuokrannut Kesäravintola Paviksen tilat, eikä yritys ole saanut veden kulutustietoja vuokranantajalta. Siksi Lehtituisku Oy:n viime vuoden vedenkulutustiedot on koostettu jäteveden umpisäiliön tyhjennystietojen pohjalta. Nämä tiedot kirjattiin Green Key -kansioon ja Excel -tiedostona erilliseksi liitteeksi liiteraporttiin. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 4.2: Uudet wc-istuimet on varustettu kaksoishuuhtelulla: 3/6 litraa (Green Key 2022a). Tämä peruskriteeri koskee uusia wc-istuinta. Kesäravintola Paviksella ei ollut tänä vuonna uusimassa wc-istuinta, joten tämä peruskriteeri ei ole yritykselle tällä hetkellä ajankohtainen. Tämä selvennys kirjattiin myös yrityksen Green Key -kansioon. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 4.3: Henkilökunnalla on toimintatapa, jolla varmistetaan säännöllisesti, etteivät vesihanat, wc-säiliöt tai uima-altaat vuoda (Green Key 2022a). Tätä peruskriteeriä varten Green Key edellyttää, että laadittu toimintamalli liitetään osaksi yrityksen vastuullisuussuunnitelmaa. Tämän peruskriteerin täyttämiseksi Kesäravintola Paviksen henkilökunnalle luotiin ohjeistus vesihanojen seurantaa varten. Ohjeissa määritettiin jokaiselle henkilökunnan jäsenelle oma erityisalue, joiden hanojen seurannasta he ovat vastuussa. Ohjeissa kerrotaan, miten on toimittava, jos havaitaan vuotava hana, ja kenelle siitä on ilmoitettava. Ohjeistus liitettiin liitteenä osaksi yrityksen vastuullisuussuunnitelmaa ja siitä kirjattiin selvitys yrityksen Green Key -kansioon. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 4.4: Vähintään 90 %:ssa käsienvesihanoista virtaama on max. 8 l/min (Green Key 2022a). Tätä peruskriteeriä varten Green Key edellyttää, että yrityksen on suoritettava vedenvirtaamamittaukset kaikista yrityksen käsienvesihanoista. Veden virtaama saa olla maksimissaan 8 litraa minuutissa per käsienvesihana. Jos yrityksen käsienvesihanan virtaama on suurempi, täytyy hana säätää Green Keyn määrittelemään maksimumiin eli 8 litraa minuutissa. Green Key tarjoaa asiakkailleen ilmaiset vedenvirtaamamittaukset, joiden avulla mittaus suoritetaan. Tämän peruskriteerin täyttämiseksi Kesäravintola Paviksen kaikkien käsienvesihanojen veden virtaama lukemat mitattiin. Kesäravintola Paviksen tiloista löytyy kolme käsienvesihanaksi tarkoitettua hanaa. Naisten wc-tilojen hanan veden virtaama oli 4,4 litraa minuutissa. Miesten wc-tilojen hanan veden virtaama oli 20,4 litraa minuutissa. Ja yläkerran sosiaali-tilojen hanan veden virtaama oli 8,7 litraa minuutissa. Vain naisten wc-tilojen hana täytti peruskriteerin vaatimukset. Yrityksen Green Key -kansioon kirjattiin vedenvirtaamamittausten tulokset. Lisäksi kirjattiin selvennys, että yrittäjä aikoo ottaa yhteyttä kiinteistönomistajaan ja pyytää kahden muun hanan säätämistä niin, että ne täyttävät peruskriteerin vaatimukset.

Peruskriteeri 4.5: Pisuaarit on varustettu sensoreilla, ne ovat vettä säästäviä tai vedettömiä (Green Key 2022a). Green Key määrittelee vettä säästäväksi pisuaariksi sellaisen pisuaarin, jossa on manuaalisesti käytettävä hana. Kesäravintola Paviksen miesten wc-tiloista löytyy yksi pisuaari, jossa on manuaalisesti käytettävä hana. Tämä kirjattiin yrityksen Green Key -kansioon. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 4.6: Uudet astianpesukoneet ovat vettä säästäviä laitteita, joissa vedenkulutus on max 3,5 l/kori (Green Key 2022a). Tätä peruskriteeriä varten annettiin selvitys yrityksen tiloihin hankittavista uusista astianpesukoneista. Kesäravintola Pavikselle hankitaan toimintakaudelle 2022 käytetty lasiastianpesukone. Lasiastianpesukone hankitaan käytettynä, koska Kesäravintola Pavikselle ei kannata taloudellisesti ajatellen hankkia uutta laitetta. Laitetta ei vielä olla ostettu, mutta yritys pyrkii löytämään laitteen, joka täyttäisi tämän peruskriteerin vaatimukset. Muita astianpesukoneita ei olla uusimassa. Tämä kirjattiin yrityksen Green Key -kansioon. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 4.7: Kaikki jätevesi puhdistetaan (Green Key 2022a). Tätä peruskriteeriä varten annettiin selvitys Kesäravintola Paviksen jätevesiputkitusten tilanteesta. Kesäravintola Paviksella jätevesi kerätään umpisäiliöön, josta se kuljetetaan jäteveden puhdistamolle. Yrityksen tiloissa poikkeuksena on kuitenkin baaritiskin käsienpesuallas ja takaterassin vesipiste, josta vesi on putkitettu suoraan maahan. Yritys kirjasi selvitykseensä tiedostavansa tämän ongelman ja ottavansa tämän ongelman huomioon näitä vesipisteitä käytettäessä. Puutteista tullaan myös informoimaan vuokranantajaa. Tämä selvitys kirjattiin yrityksen Green Key -kansioon.

Peruskriteeri 4.8: Uudet astianpesu- ja pyykinpesukoneet ovat ammattikäyttöön tarkoitettuja laitteita (Green Key 2022a). Tätä peruskriteeriä varten yritys antoi selvityksen sen uusista astianpesu- ja pyykinpesukonehankinnoista. Kesäravintola Pavikselle ei olla hankkimassa muita uusia koneita paitsi lasiastianpesukone. Lasiastianpesukone tullaan hankkimaan käytettynä taloudellisista syistä, mutta se tulee olemaan ammattikäyttöön tarkoitettu laite. Tämä selvitys kirjattiin yrityksen Green Key -kansioon. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 4.9: Valmistuskeittiöön on asennettu rasvankerääjä (Green Key 2022a). Tätä peruskriteeriä varten yritys antoi selvityksensä valmistuskeittiön rasvankerääjästä. Kesäravintola Paviksen tiloissa ei ole erikseen rasvankerääjää. Yritys tiedostaa tämän ongelman ja puutteet tullaan informoimaan vuokranantajalle. Yrityksen toimintatavat ovat kuitenkin sellaiset, että se pyrkii minimoimaan rasvan joutumisen jäteveden sekaan. Tätä varten Kesäravintola Paviksen paistorasva kerätään erikseen ja kaikki ylimääräinen rasva valmistusastioista kaavitaan polttojätteeseen. Tämä selvitys kirjattiin yrityksen Green Key -kansioon.

Peruskriteeri 4.10: Vanhojen tai ei-ammattikäyttöön tarkoitettujen pesu- ja astianpesukoneiden läheisyydessä on ohjeet veden ja energian säästämiseksi (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi Kesäravintola Pavikselle luotiin käyttöohjeet pyykin- ja astianpesukoneiden veden ja energian säästämiseksi. Ohjeet luotiin ja niistä annettiin selvitys yrityksen Green Key -kansiossa. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Green Key:n Vesi-osiossa kehitysehdotukseni tuleville vuosille on lähteä toteuttamaan pistekriteeriä ” Sadevettä kerätään ja käytetään soveltuviin tarkoituksiin” (Green Key 2022a). Ehdotan tätä pistekriteeriä, koska se on toteutettavissa suhteellisen helposti. Sadevettä voitaisiin käyttää kukkien ja istutusten kastelussa ja tällä tavoin voitaisiin vähentää vedenkulutusta. Mielestäni suurin osa muista pistekriteereistä oli suhteessa yrityksen kokoon liian kalliita ja vaikeita toteuttaa, ja osaa pistekriteereistä ei edes ole mahdollista toteuttaa. Toinen vartenotettava vaihtoehto olisi täyttää pistekriteeri ” Veden virtaama vähintään 75 % käsienpesuhanoista ei ylitä 5 l / min. ” Tämä on helppo täyttää siksi, että kohteessa on kolme käsienpesuhanaa, joista yksi jo täyttää tämän kriteerin ja kiinteistön omistajaa on pyydetty säätämään loput kaksi hanaa niin, että ne täyttävät tämän pistekriteerin vaatimukset. Mutta valitsin kuitenkin ehdotukseksi sadeveden keräämisen, sillä näillä toimilla on positiivinen vaikutus itse rakennuksen kuntoon ja kestoan.

5.5 Puhtaanapito

Green Key -kansion viidennessä toiminnan osa-alueessa listataan kaikki yrityksessä puhtaanapitoon käytettävät tuotteet, joiden tulee olla ympäristömerkittyjä. Green Key määrittelee seitsemän peruskriteeriä, joissa listataan kaikki yrityksessä ravintolan puhtaanapitoon käytettävän tuotteet ja kerrotaan, mitä ympäristömerkkejä ne omaavat. Lehtituisku Oy laati tätä varten oman hankintalistan, johon on listattu Kesprosta ja muilta keskeisiltä tuottajilta löydetty, näiden tuotekategorioiden, ympäristömerkityt tuotteet. Hankintalistassa on tuotteen nimi, valmistaja, ympäristömerkki, hinta ja paikka, mistä tuote tilataan. Tämä helpottaa ja nopeuttaa tilausta tehdessä hankintaa. Esimerkiksi, jos hankinta vaiheessa jokin käytössä oleva tuote on loppu ja täytyy nopeasti korvata tämä tuote uudella ympäristömerkityllä tuotteella, silloin hankintalistasta löytää nopeasti korvaavan tuotteen. Green Key –kansion Puhtaanapito-kohdasta hakemuksen liitteeksi liiteraporttiin vaadittiin: Lista ympäristömerkityistä puhdistus- ja pesuaineista, lista ympäristömerkityistä pehmopapereista, lista ympäristömerkityistä konetiskiaineista ja lista ympäristömerkityistä pyykinpesuaineista.

Peruskriteeri 5.1: Kaikki päivittäisessä siivouskäytössä olevat puhdistus- ja pesuaineet ovat ympäristömerkittyjä (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi Lehtituisku Oy sitoutuu käyttämään sen toiminnassa ainoastaan ympäristömerkittyjä puhdistus- ja pesuaineita. Tätä varten laadittiin lista kaikista Kesäravintola Paviksella käytettävistä ympäristömerkin omaavista puhdistus- ja pesuaineista. Listassa kerrottiin, mikä tuote on kyseessä, minkä ympäristömerkin se omaa ja mistä se tilataan. Lista ympäristömerkityistä puhdistus- ja pesuaineista kirjattiin Green Key -kansioon ja erilliseksi liitteeksi liiteraporttiin. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 5.2: Desinfioivia puhdistusaineita käytetään harkitusti ja hygieniamääräysten edellyttämällä tavalla (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi Green Key -kansioon kirjattiin, että Lehtituisku Oy sitoutuu käyttämään sen toiminnassa desinfiointiaineita harkitusti ja hygieniamääräysten mukaisesti. Yritys tiedostaa, että normaaleissa oloissa desinfioivia puhdistusaineita ei tulisi käyttää toiminnassa päivittäin. Vallitsevan korona pandemian vuoksi Kesäravintola Pavis tulee tarkasti seuraamaan pandemian

kehittymistä ja sopeuttamaan desinfiointinsa oikeasuhtaiseksi tilanteeseen nähden. Peruskriteeri täytettiin näillä kirjauksilla.

Peruskriteeri 5.3: WC- ja talouspaperit, paperipyyhkeet, pefletit ja keittiössä käytetyt pehmopaperit ovat ympäristömerkittyjä tuotteita (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi Lehtituisku Oy sitoutuu käyttämään sen toiminnassa ainoastaan ympäristömerkittyjä pehmopapereita. Pehmopaperit tässä dokumentissa sisältävät: WC- ja talouspaperit, paperipyyhkeet, servetit, pefletit ja keittiössä käytetyt pehmopaperit. Tätä varten laadittiin lista kaikista Kesäravintola Paviksella käytettävistä ympäristömerkin omaavista pehmopapereista. Listassa kerrottiin, mikä tuote on kyseessä, minkä ympäristömerkin se omaa ja mistä se tilataan. Lista ympäristömerkityistä pehmopapereista kirjattiin Green Key -kansioon ja erilliseksi liitteeksi liiteraporttiin. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 5.4: Kohde käyttää ympäristömerkittyjä konetiskiaineita (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi Lehtituisku Oy sitoutuu käyttämään sen toiminnassa ainoastaan ympäristömerkittyjä konetiskiaineita. Tätä varten laadittiin lista kaikista Kesäravintola Paviksella käytettävistä ympäristömerkin omaavista konetiskiaineista. Listassa kerrottiin, mikä tuote on kyseessä, minkä ympäristömerkin se omaa ja mistä se tilataan. Lista ympäristömerkityistä konetiskiaineista kirjattiin Green Key -kansioon ja erilliseksi liitteeksi liiteraporttiin. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 5.5: Kohde käyttää ympäristömerkittyjä pyykinpesuaineita (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi Lehtituisku Oy sitoutuu käyttämään sen toiminnassa ainoastaan ympäristömerkittyjä pyykinpesuaineita. Tätä varten laadittiin lista kaikista Kesäravintola Paviksella käytettävistä ympäristömerkin omaavista pyykinpesuaineista. Listassa kerrottiin, mikä tuote on kyseessä, minkä ympäristömerkin se omaa ja mistä se tilataan. Lista ympäristömerkityistä pyykinpesuaineista kirjattiin Green Key -kansioon ja erilliseksi liitteeksi liiteraporttiin. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 5.6: Puhdistusaineiden annosteluohjeiden tulee olla helposti henkilökunnan saatavilla joko pakkausten kyljessä tai muuten näkyvällä paikalla (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi Kesäravintola Pavikselle laadittiin puhdistus- ja siivousaineiden annosteluohjeet, jotka löytyvät ravintolan siivouskomeron ovesta. Niistä selviää

mitä puhdistusaineita yrityksellä on käytössä ja miten niitä annostellaan. Lisäksi laadittiin pyykinpesuaineiden käyttöön annosteluohjeet, jotka ovat näkyvästi esillä pyykinpesukoneen yläpuolelta. Myös espresso- ja kahvikoneiden puhdistusohjeisiin laitettiin koneiden puhdistusaineiden annosteluohjeet. Tehnyt toimenpiteet kirjattiin Green Key -kansioon. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 5.7: Kaikki asiakkaiden käyttöön tarkoitettu saippua on ympäristömerkittyä (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi Lehtituisku Oy sitoutuu käyttämään sen toiminnassa ainoastaan ympäristömerkittyjä asiakkaille tarkoitettuja saippuoita ja hygieniatuotteita (esim. shampoot, hoitoaineet ja suihkugeelit). Tätä varten laadittiin lista kaikista Kesäravintola Paviksella käytettävistä ympäristömerkin omaavista saippuoista, shampoista, hoitoaineista ja suihkugeeleistä. Listassa kerrottiin, mikä tuote on kyseessä, minkä ympäristömerkin se omaa ja mistä se tilataan. Lista ympäristömerkityistä saippuoista, shampoista, hoitoaineista ja suihkugeeleistä kirjattiin Green Key -kansioon ja erilliseksi liitteeksi liiteraporttiin. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Green Keyn Puhtaanapito-osiossa kehitysehdotukseni tuleville vuosille on lähteä toteuttamaan pistekriteeriä ” Kohde ei käytä tavanomaisessa siivouksessa hajusteita tai ilmanraikasteita” (Green Key 2022a). Ehdotan tätä pistekriteeriä, koska se on helppo toteuttaa. Yritys hankkii jo nyt suurimman osan sen puhdistustuotteista hajusteettomina. Tätä linjaa kannattaa jatkaa ja vaihtaa yksittäiset ei-hajusteettomat tuotteet hajusteettomiin.

5.6 Jäte

Green Key -kansion kuudennessa toiminnan osa-alueessa käydään läpi, miten jätteen keräys ja kierrätys järjestetään kohteessa. Green Key määrittelee kolmesta peruskriteeriä, joiden avulla yritys pystyy rakentamaan itselleen toimivan ja tehokkaan jätteiden kierrätysjärjestelmän. Peruskriteerissä määritellään: mitä jätejakeita yritys kerää, miten jatkokäsittely hoidetaan, ohjeistetaan asiakkaat ja henkilökunta kierrättämään oikein, pidetään kirjaa kylmälaitteisiin lisätyistä aineista, todetaan, ettei kertakäyttöastioita käytetä kohteen tarjoilussa, luodaan lista kohteessa syntyvistä vaarallisista jätteistä, määritetään tapa, jolla vaaralliset jätteet kuljetetaan asianmukaisesti jatkokäsittelyyn, katsotaan, että kaikissa kohteen wc- ja kylpyhuoneissa on roskakori, minimoidaan yksittäispakattujen tuotteiden käyttö, seurataan kohteessa syntyvän jätteen määrää, luodaan käytänteet SER-jätteen

käsittelyyn ja kerrotaan, miten järjestetään henkilöstön kierrätykseen liittyvä koulutus.

Green Key –kansion Jäte-kohdasta hakemuksen liitteeksi liiteraporttiin vaadittiin: Henkilökunnan ja asiakkaiden kierrätysohjeet (kuva) sekä erittely kerätyistä jätemääristä.

Peruskriteerit 6.1: Kohteen tulee huolehtia jätteiden lajittelusta jätelain ja kunnallisten jätehuoltomääräysten mukaisesti, vähintään seuraaviin 6 kategoriaan: metalli, lasi, muovipakkausjäte, paperi, biojäte ja pahvi. Mikäli jonkin jakeen käsittelyä ei ole alueella järjestetty, sitä ei tarvitse kerätä (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi Green Key -kansioon kirjattiin kaikki ne jätejakeet, joita Kesäravintola Pavikselta löytyy. Jätejakeita on yhteensä kuusi kappaletta: Pahvi-, biojäte-, kuitupakkaus-, muovipakkaus-, lasipakkaus-, metalli- ja paperijae. Tällä hetkellä alueella ei ole järjestetty biojätteen keräystä. Mutta ravintolassa silti tullaan keräämään biojäte omaan astiaansa, jotta yritys voi pitää kirjaa biojätteen määrästä, sillä jätelain uudistus velvoittaa yritykset tähän kirjanpitoon. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 6.2: Kohde huolehtii eri jätejakeiden asianmukaisesta jatkokuljetuksesta ja -käsittelystä joko itse tai jätehuoltoyrityksen avulla (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttymistä varten Green Key -kansioon annettiin selvitys siitä, miten yritys on järjestänyt sen jätteiden jatkokuljetuksen ja käsittelyn. Lehtituisku Oy on sopinut jätteiden jatkokuljetuksesta Oy Närpes Renhållning Ab:n kanssa. Oy Närpes Renhållning Ab huolehtii Kesäravintola Paviksella syntyvän bio-, muovi-, lasi- ja metallijakeiden jatkokuljetuksesta alueelliseen jätteiden käsittelylaitokseen. Pahvi- ja kartonkijätteen keräämisen hoitaa Kespro. NyRo Service huolehtii jäteveden tyhjennyksestä ja jatkokuljettamisesta. Lehtituisku Oy huolehtii itse ravintolatoiminnasta syntyvän SER-jätteen ja vaarallisen jätteen kuljettamisen hyötykäyttöasemalle. Ravintolan rasvankeittimestä syntyvän jäteöljyn noutaa jatkokäsittäväksi yksityishenkilö, joka valmistaa biopolttoainetta.

Peruskriteeri 6.3: Kohteen asiakkaille ja henkilökunnalle on selkeät ja ymmärrettävät ohjeet jätteiden lajittelusta ja käsittelystä kohteen alueella. Tarvittaessa käytetään erikielisiä versioita tai kuvasymboleja (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi luotiin henkilökunnalle selkeät kierrätysohjeet, joissa käydään läpi, mitä saa ja ei saa laittaa pahvi-, biojäte-, kuitupakkaus-, muovipakkaus-, lasipakkaus-, metalli- ja paperijakeeseen. Ohjeet tullaan laittamaan esille henkilökunnan tiloihin niin, että ne ovat kaikkien nähtävillä.

Kuvat kierrätysohjeista ladattiin Green Key -kansion ja erilliseksi liitteeksi liiteraporttiin. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 6.4: Kohde ylläpitää huoltokirjaa kylmälaitteisiinsa lisätyistä kylmäaineista ja huollon suorittavasta tahosta (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi yritykselle luotiin huoltoseuranta ja tiivisteiden vuosiseuranta -asiakirjat, johon tullaan kirjaamaan kylmä- ja lämpölaitteiden huollot sekä tiivisteiden tarkastukset. Huoltoseuranta asiakirjassa pyydetään kuittaamaan: mikä laite on kyseessä, mitä huoltotoimenpiteitä on tehty, mitä kylmäaineita huollon yhteydessä on lisätty, minä päivämääränä ja allekirjoitus, kuka on suorittanut toimenpiteet. Tiivisteiden vuosiseuranta lomakkeessa pyydetään kertomaan: mikä toiminta kausi on kyseessä ja merkitsemään "OK" jokaisen laitteen kohdalle, joka on tarkastettu ja todettu toimivaksi. Tarkastukset tullaan tekemään keväällä ennen toimintakauden alkua. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteerit 6.5: Kertakäyttöisiä astioita tai ruokailuvälineitä ei käytetä kohteen alueella tapahtuvassa tarjoilussa (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi yritys sitoutuu hankkimaan vain ympäristömerkittyjä ja biohajoavia kertakäyttöisiä astioita. Kesäravintola Paviksella kertakäyttöisiä astioita käytetään vain take away -myynissä ja ravintolan hävikkiruoan myynissä. Yrityksen käytössä olevista kertakäyttöisistä astiatuotteista luotiin asiakirja, jonka avulla voidaan seurata, että yritys käyttää toiminnoissaan vain ympäristömerkittyjä ja biohajoavia tuotteita. Asiakirjassa pyydetään kirjaamaan: kyseinen tuote, sen ympäristömerkki ja mistä se tilataan. Lista kertakäyttöisistä astioista kirjattiin Green Key -kansioon ja erilliseksi asiakirjaksi yrityksen omaan Google Drive -kansioon. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteerit 6.6: Vaaralliseksi luokiteltavat kiinteät ja nestemäiset jätteet kerätään erikseen ja säilytetään erillisissä astioissa. Kohde ylläpitää listaa käyttämistään vaarallisista kemikaaleista (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi luotiin jätteseuranta asiakirja, jossa seurataan myös ravintolassa syntyvän vaarallisen jätteen määrää. Lisäksi yritys määritteli oman säilytyspaikan vaaralliselle jätteelle, jossa vaaralliseksi luokiteltu jäte voidaan säilöä turvallisesti ja asianmukaisesti odottamaan jatkokäsittelyyn siirtämistä. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 6.7: Vaaralliseksi luokiteltavat jätteet kuljetetaan turvamääräyksiä noudattaen asianmukaiseen käsittelylaitokseen vähintään kerran vuodessa ja kuljetuksesta tehdään jätelain edellyttämä siirtoasiakirja (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi luotiin vaarallisen jätteen siirtokirja. Tämä asiakirja tulee lain mukaan tehdä, kun kuljetetaan vaarallista jätettä pisteestä A pisteeseen B. Vastuu sen laatimisesta on aina jätteen haltijalla. Siirtokirjaan kirjataan: jätteen haltijan tiedot, kuljettajan tiedot, vastaanottajan tiedot, kuljetuksen ajankohta, jäteluettelo, jätteiden määrä ja tiedot kuljetettavista vaarallisista jätteistä (kuten esim. koostumus, olomuoto, vaaraominaisuudet, pakkaustapa, kuljetustapa, käsittelytapa). Tämä asiakirja luotiin yrityksen Google Driveeseen. Kertynyt vaarallinen jäte kuljetetaan turvamääräyksiä noudattaen asianmukaiseen käsittelylaitokseen Kristiinankaupungin kierrätysasemalle kerran vuodessa kesän jälkeen, kun ravintolan kesäkausi on päättynyt. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 6.8: Jokaisessa wc-tilassa / kylpyhuoneessa on roskakori (Green Key 2022a). Tämä peruskriteeri täytettiin varmistamalla, että jokaisessa Kesäravintola Paviksen wc- ja kylpyhuoneessa on roskakori. Tämä kirjattiin myös yrityksen Google Driveltä löytyvään Green Key -kansioon. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 6.9: Yksittäispakattuja elintarvikkeita tarjotaan vain hygieniä-/turvallisuussyistä (Green Key 2022a). Tätä peruskriteeriä varten Green Key -kansioon kirjattiin selvitys Kesäravintola Paviksella käytetyistä yksittäispakatuista tuotteista. Kesäravintola Paviksella tullaan tarjoamaan yksittäispakattuina tuotteina vain hunajaa ja hammastikkuja, hygieniasyistä. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri: 6.10: Kohde seuraa tuottamia, palveluntarjoajan kuukausittain keräämiä, jättemääriä (Green Key 2022a). Tätä peruskriteeriä varten luotiin jäteseurantalomake, jossa yritys alkaa pitämään kirjaa vähintään biojätteen-, sekajätteen-, kuitu- ja muovipakkausten ja lasipakkausten määrästä. Jos yrityksellä rupeaa kertymään huomattava määrä jotain muuta jätejätettä, myös tätä ruvetaan seuraamaan kirjanpidolla. Jäteseurantalomake liitettiin myös erilliseksi liitteeksi hakemuksen liiteraporttiin. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri: 6.11: Kaikki syntyvä SER-jäte kerätään ja toimitetaan asianmukaiseen keräyspisteeseen (Green Key 2022a). Tätä peruskriteeriä varten yrityksessä määritettiin oma paikkansa syntyvälle SER-jätteelle, josta se tullaan toimittamaan kesän päätteeksi Kristiinankaupungin hyötykäyttöasemalle jatkokäsittelyä varten. Uudet käytänteet kirjattiin Green Key -kansioon. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 6.12: Koko henkilökunta on saanut lajittelukoulutuksen (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten yritys järjestää perehdytyspäivänä koko henkilökunnalle kierrätykseen liittyvän koulutuksen. Koulutuksessa tullaan käymään läpi jätteiden lajittelujakeet ja niiden sijainti sekä mahdolliset kirjanpitoon liittyvät toimenpiteet ja vastualueet. Lisäksi yritys on luonut selkeät kierrätys- ja lajitteluohjeet, jotka tullaan laittamaan näkyvälle paikalle niin, että ne ovat koko henkilökunnan nähtävissä. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri: 6.13: Asiakkaiden käyttöön tarkoitetut saippuat, shampoot jne. ovat annostelijoissa yksittäispakkausten sijaan (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten yrityksen Green Key -kansioon kirjattiin merkintä siitä, mitä käsisaippuaa yrityksen asiakas wc – tiloissa tullaan käyttämään. Yritys tulee käyttämään Bliw sensitive hajusteen – käsisaippuaa, joka on pakattuna annostelijaan. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Green Keyn Jäte-osiossa kehitysehdotukseni tuleville vuosille on lähteä toteuttamaan pistekriteeriä ” Kohteella on jätteen vähentämis- tai uudelleenkäyttösuunnitelma” (Green Key 2022a). Ehdotan tätä pistekriteeriä, koska se on kaikista pistekriteerivaihtoehdoista mielestäni tehokkain tapa säästää ympäristöä. Jätteen vähentämis- tai uudelleenkäyttösuunnitelma on systemaattinen ja kokonaisvaltainen katsaus yrityksen tuottamaan jätemäärään. Suunnitelmassa asetetaan selkeät vähentämistavoitteet ja määritetään selkeät tavat, joilla tavoitteisiin päästään. Vähentämissuunnitelmassa käydään läpi edellisen vuoden jättejakeiden jätteiden määrät ja asetetaan niiden pohjalta uudet vähentämistavoitteet. Sitten pohditaan, millä tavoin näihin tavoitteisiin päästään ja kirjataan se suunnitelmaan. Uudelleenkäyttösuunnitelmassa kannattaa käydä systemaattisesti läpi yrityksen toimintatapoja ja etsiä sieltä ”jätteitä”, joita voidaan uusiokäyttää. Esim. jo käytetyt ja likaiset kertakäyttöiset

Carita – siivousliinat, kerätään ja pestään pyykinpesukoneessa, minkä jälkeen niitä voidaan käyttää vielä kerran esimerkiksi wc -tilojen siivouksessa.

5.7 Energia

Green Key -kansion seitsemännessä toiminnan osa-alueessa käydään läpi kohteen energiankulutusta. Green Key määrittelee seitsemän peruskriteeriä, joissa energiankulutusta kohteessa tarkastellaan useammalta näkökulmalta. Energiankulutusta on seurattava kuukausitasolla. Kohteen lämmitykseen, ilmanvaihtoon ja ilmastointiin liittyvät toimenpiteet ja säätelyjärjestelmät on määriteltävä. Kohteen on asetettava standardilämpötila tiloihinsa. Lampuista vähintään 90 % on oltava energiaa säästäviä ja vähintään 50 % led-lamppuja. Kylmälaitteiden, uunien ja muiden kaikkien kuuma- ja kylmäsäilytystilojen ovien tiivisteiden on oltava ehjiä. Pakastimet on sulatettava säännöllisesti. Ja ulkovalaistuksen kulutus on minimoitava. Green Key –kansion Energia-kohdasta hakemuksen liitteeksi liiteraporttiin vaadittiin: Viimeisen 12 kuukauden energiankulutuksesta dokumentti, jossa on eriteltynä lämpö- ja sähköenergia, energian lähde ja kulutusmäärät kuukaudessa.

Peruskriteeri 7.1: Energiankulutusta seurataan vähintään kuukausitasolla (Green Key 2022a). Tätä peruskriteeriä varten yrityksen Google Drive -kansioon luotiin asiakirja, jossa esitellään Kesäravintola Paviksella toimintakaudella 2021 käytetyn sähkön kokonaiskulutus. Green Key -kansioon kirjattiin selvitys kohteen lämmitystavasta ja asiakirja liitettiin erilliseksi liitteeksi hakemuksen liiteraporttiin. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 7.2: Kohteella on käytössään kokoonsa soveltuva lämmityksen, ilmanvaihdon ja ilmastoinnin säätelyjärjestelmä (Green Key 2022a). Tätä peruskriteeriä varten kirjattiin Green Key -kansioon selvitys siitä, miten lämmitys on järjestetty ravintolan tiloissa. Kesäravintola Pavis on vanha puuhuvila, joka on ravintolakäytössä vain kesäaikaan. Toimintakausi alkaa huhtikuun lopusta ja päättyy elokuun loppuun. Näin ollen ravintolan lämmitys tapahtuu ensisijaisesti takan avulla ja tarvittaessa lämmitystä tehostetaan sähköpattereilla. Suurimman osan toimintakaudesta tiloja ei tarvitse lämmittää. Kohteessa ei ole koneellista ilmanvaihtoa tai ilmastointia muualla, paitsi keittiössä, jossa ilmanvaihto suoritetaan lieden kohdepoistolla. Asiakastilojen ilmanvaihto tapahtuu luonnostaan ovia ja ikkunoita avaamalla tarpeen mukaan. Peruskriteeri täytettiin tällä selvityksellä.

Peruskriteeri 7.3: Kohde on määritellyt standardilämpötilan tiloihinsa (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi yritys määritteli kohteen sisätiloihin standardilämpötilan 20 celsiusastetta, joka kirjattiin Green Key -kansioon. Peruskriteeri täytettiin tällä päätöksellä.

Peruskriteeri 7.4: Vähintään 90 % lampuista on energiaa säästäviä ja vähintään 50 % led-lamppuja (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi käytiin ravintolan tiloissa suorittamassa inventaario kaikista käytössä olevista lampuista. Tuloksena ravintolan tiloissa käytettävistä lampuista 92 % oli energiaa säästäviä ja led-lamppujen osuus oli 60 %. Tulos kirjattiin Green Key -kansioon. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 7.5: Kylmälaitteiden, uunien ja muiden kuuma- ja kylmäsäilytystilojen ovien tiivisteet ovat ehjiä (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi yritykselle luotiin Google Driveen asiakirja tiivisteiden seuranta varten. Yritys alkaa seuraamaan ja tarkistamaan vuosittain kaikkien kylmälaitteiden, uunien sekä kuuma- ja kylmäsäilytystilojen tiivisteiden kunnon. Vuositarkastus tehdään kerran vuodessa ennen toimintakauden alkamista. Päätös toimenpiteistä kirjattiin myös Green Key -kansioon. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 7.6: Pakastimet sulatetaan säännöllisesti (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämiseksi kirjattiin Green Key -kansioon selvitys ravintolan pakastimien sulatussyklistä. Kesäravintola Paviksen pakastimet sulatetaan aina kerran vuodessa, toimintakauden jälkeen elo-syyskuussa. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 7.7: Ulkovalaistus on minimoitu tarpeen mukaiseksi ja/tai varustettu hämäräkytkimillä tai liiketunnistimilla (Green Key 2022a). Tätä peruskriteeriä varten Green Key -kansioon kirjattiin selvitys ravintolan ulkovalaistuksesta. Kesäravintola Paviksella on ulkovalaistusta neljässä eri kohdassa: keittiön ovella, pääovilla, takaterassilla ja ulkovaraston edustalla. Ulkovaloja käytetään vain elokuussa, kun tulee hämärää. Kaikki valot suljetaan lähtiessä. Ulkovaraston valo toimii liiketunnistimella. Peruskriteeri täytettiin tällä selvityksellä.

Green Keyn Energia-osiossa kehitysehdotukseni tuleville vuosille on lähteä toteuttamaan pistekriteeriä ” Kohde käyttää vain LED-lamppuja ” (Green Key 2022a). Ehdotan tätä pistekriteeriä, koska yritys on jo aloittanut työn kohti ravintolan valaistuksen muuttamista ympäristöystävällisempään suuntaan. Yritys määritteli toimintasuunnitelmassaan vuoden 2023 tavoitteeksi saada kasvatettua valaistuksessa käytettyjen LED-lamppujen määrää 10 prosentilla. Tällä hetkellä valaistuksesta LED-lamppujen osuus on 60 %. Suurin osa muista pistekriteereistä olisivat yritykselle hyvin kalliita investointeja vaativia toimenpiteitä. Tämä pistekriteeri on suhteellisen helposti saavutettavissa ja sen toteuttamiseen ei tarvita suuria investointeja.

5.8 Elintarvikkeet

Green Key -kansion kahdeksannessa toiminnan osa-alueessa käydään läpi ravintolan tuotevalikoimaa ja raaka-aineita. Green Key määrittelee kymmenen peruskriteeriä, joiden avulla ravintolan tuotevalikoima saavuttaa tietyn perustason tarjolla olevien luomu-, lähi- ja reilun kaupan tuotteiden tai raaka-aineiden määrässä. Lisäksi Green Key -ohjelma velvoittaa mukana olevia yrityksiä kasvattamaan näiden tuotteiden määrää vuosittain. Luomu-, reilun kaupan tai lähituotteiden sekä raaka-aineiden tulee olla selkeästi merkittynä ruokalistaan ja ravintolan on tarjottava vähintään yksi kolmen ruokalajin kasvisateriavaihtoehto (sis. alku-, pää- ja jälkiruoan). Ravintolalla tulee myös olla ruokahävikkis suunnitelma, ja sen tulee sitoutua olemaan käyttämättä uhanalaisia tai suojeltuja eläinlajeja annostensa raaka-aineena. Green Key – kansion Elintarvikkeet -kohdasta hakemuksen liitteeksi liiteraporttiin vaadittiin: Lista ravintolan ruoka-, juoma- ja alkoholituotteista, jotka ovat luomu-, lähi- tai reilun kaupan tuotteita. Ravintolalle laadittu ruokahävikkis suunnitelma tulee kirjata erilliseksi liitteeksi kohteen vastuullisuussuunnitelmaan.

Peruskriteeri 8.1: Kohteen ravintola tarjoaa/käyttää säännöllisesti vähintään 5 tuotekategoriaan kuuluvia luomu-, Reilun kaupan tai lähituotteita tai raaka-aineita (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten Green Key -kansioon annettiin selvitys ja luotiin taulukko yrityksen lähi-, luomu- ja Reilun kaupan tuotteista ja raaka-aineista. Taulukossa kerrottiin, mikä raaka-aine on kyseessä, onko se lähi-, luomu- vai Reilun kaupan tuote ja valmistaja/tuottaja. Yrityksen tuotteista ja raaka-aineista 16 kappaletta oli lähituotettuja tuotteita tai raaka-aineita, joista yksi raaka-aine (peruna) oli myös luomua. Tämä

taulukko liitettiin myös erilliseksi liitteeksi liiteraporttiin. Peruskriteeri täytettiin tällä selvityksellä.

Peruskriteeri 8.2: Kohteen käyttämien lähi-, luomu- tai Reilun kaupan tuotteiden määrä kasvaa vuosittain (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten Green Key -kansioon annettiin selvitys vuoden 2022 uusista lähi-, luomu- tai Reilun kaupan tuotteista/raaka-aineista. Vuonna 2022 yritys kasvattaa lähituotteiden määrää kahdella uudella raaka-aineella, jotka ovat siika ja valkosipuli. Peruskriteeri täytettiin tällä selvityksellä.

Peruskriteeri 8.3: Kohteen juomavalikoimaan kuuluu vähintään 1 luomu-/lähi-/Reilun kaupan tuote seuraavista tuoteryhmistä: 1) tee ja kahvi 2) mehu, virvoitusjuoma tai maitojuoma (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten Green Key -kansioon luotiin taulukko ja annettiin selvitys yrityksen lähi-, luomu- ja Reilun kaupan juomatuotevalikoimasta. Taulukossa kerrottiin, mikä juoma on kyseessä, onko se lähi-, luomu- vai Reilu kaupan tuote ja tuotteen nimi. Tämä taulukko liitettiin myös erilliseksi liitteeksi hakemuksen liiteraporttiin. Peruskriteeri täytettiin tällä selvityksellä.

Peruskriteeri 8.4: Jos kohteella on anniskelulupa, tulee sen valikoimissa olla vähintään yhtä luomumerkittyä tai lähialueella tuotettua olutta, viiniä ja siideriä/long drinkkiä (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten Green Key -kansioon annettiin selvitys ja luotiin taulukko yrityksen viini-, olut- ja siiderituotteista, jotka olivat lähi-, luomu- ja Reilun kaupantuotteita. Taulukkoon kirjattiin, mikä tuote on kyseessä ja onko tuote lähi-, luomu- tai Reilun kaupantuote. Ravintolan olutvalikoimassa oli yksi luomutuote ja loput olut- sekä siiderituotteet tulivat lähituottajalta. Lisäksi ravintolan talonviinit (puna- ja valko-viini) olivat kummatkin sekä luomu- että vegaanituotteita. Tämä taulukko liitettiin myös erilliseksi liitteeksi hakemuksen liiteraporttiin. Peruskriteeri täytettiin tällä selvityksellä.

Peruskriteeri 8.5: Kohteen ravintolasta voi tilata 3 ruokalajin kasvisaterian (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten Green Key -kansioon laadittiin selvitys ja taulukko yrityksen kasvisateriatarjonnasta. Taulukossa kerrottiin, mikä on ruokalajin nimi ja oliko kyseinen annos alku-, pää- vai jälkiruoka. Ravintolan ruokalistalta löytyy kaksi kasvisruoka vaihtoehtoa alkuruoista, kaksi kasvisruokavaihtoehtoa pääruoasta ja yksi kasviruokavaihtoehto jälkiruoasta. Peruskriteeri täytettiin tällä selvityksellä.

Peruskriteeri 8.6: Kohteen ravintola ei käytä uhanalaisia tai suojeltuja eläinlajeja annostensa raaka-aineena (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten Green Key -kansioon kirjattiin kirjallinen lupaus olla käyttämättä ravintolan toiminnassa uhanalaisia tai suojeltuja eläinlajeja annostensa raaka-aineena. Lisäksi selvennettiin, että ravintola käyttää kalojen hankinnassa tukena WWF:n kalaopasta, jolla varmistetaan, että ravintolassa käytetään vain kestävien kalakantojen kaloja. Peruskriteeri täytettiin tällä selvityksellä.

Peruskriteeri 8.7: Kohteen ruokalistaan, tarjoilutiskiinkin tai -pöytiin on merkitty luomutuotteet, lähituotteet ja Reilun kaupan tuotteet (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten Green Key -kansioon annettiin selvitys siitä, miten ravintola viestii asiakkailleen luomu-, lähi ja reilunkaupan tuotteista. Kesäravintola Paviksen ruokalistaan tullaan loppuun lisäämään sivu, jossa listataan kaikki lähituotteet, joita ravintola tarjoaa, sekä nimeään tuottajat, joilta tuote on hankittu. Peruskriteeri täytettiin tällä selvityksellä.

Peruskriteeri 8.8: Kohteella on toimintasuunnitelma ruokahävikin pienentämiseksi (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten Green Key -kansioon ja liitteeksi yrityksen vastuullisuussuunnitelmaan luotiin ravintolan toimintasuunnitelma ruokahävikin vähentämiseksi. Tässä suunnitelmassa käydään läpi toimenpiteet, joilla pyritään tarjoiluhävikin- ja keittiöhävikin vähentämiseen. Ravintolalla ei juurikaan synny lautashävikkiä. Tiivistysti: Tarjoiluhävikin vähentämistä varten henkilökunta tullaan kouluttamaan niin, että he osaavat täyttää tarjoilupöytää oikeasuhtaisesti, ja ohjastaa asiakaskuntaa niin, että ruokahävikkiä syntyy mahdollisimman vähän. Keittiöhävikkiä pyritään vähentämään pitämällä huolta hyvästä varaston kierrosta ja käsittelemällä raaka-aineita oikeaoppisesti. Myös hankinnan on oltava oikeasuhtaista. Lisäksi ravintola rupeaa pitämään kirjaa ruokahävikin määrästä ja uudelleen myymään syömäkelpoista hävikkiruokaa hävikkilounaana. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 8.9: Asiakkaille tarjotaan vesijohtovettä (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten Green Key -kansioon annettiin selvitys ravintolassa tarjoiltavasta vedestä. Kesäravintola Paviksella asiakkaille tarjoillaan vesijohtovettä. Vain hiilihapotettu vesi tarjoillaan pulloista tai tölkeistä. Peruskriteeri täytettiin tällä selvityksellä.

Peruskriteeri 8.10: Kohde tarjoaa vegaanista maitojuomaa (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten Green Key -kansioon annettiin selvitys ravintolassa tarjoiltavista vegaanisista maitotuotteista. Kesäravintola Pavis tarjoaa asiakkailleen kauramaitovaihtoehdon. Peruskriteeri täytettiin tällä selvityksellä.

Green Keyn Elintarvikkeet-osiossa kehitysehdotukseni tuleville vuosille on lähteä toteuttamaan pistekriteeriä ” Kohteen ruokalistalla on aina vähintään yksi vegaaninen alku-, pää- ja jälkiruoka ” (Green Key 2022a). Ehdotan tätä pistekriteeri, koska se on suhteellisen helppo toteuttaa eikä vaadi suuria investointeja. Yrityksellä on jo tällä hetkellä sen ruokalistalla alku-, pää- ja jälkiruokavaihtoehdoissa yksi kasvisvaihtoehto jokaisessa kategoriassa. Yrityksen olisi helppo täyttää tämä pistekriteeri määrittämällä sääntö, jonka mukaan kaikki kasviruokavaihtoehdot on oltava myös vegaanisia.

5.9 Sisätilat

Green Key -kansion yhdeksännessä toiminnan osa-alueessa käydään läpi yrityksen sisätiloja koskevia toimenpiteitä. Green Key määrittelee kolme peruskriteeriä, joiden täyttäminen takaa yrityksessä terveelliset puitteet sisätiloissa. Ensimmäisessä peruskriteerissä yrityksen on laadittava työaikana tupakointia koskeva henkilöstöpolitiikka. Toisessa peruskriteerissä yrityksen on annettava selvitys materiaaleista, joita on käytetty viimeisen kahdentoista kuukauden aikana tehdyissä remonteissa. Ja kolmannessa peruskriteerissä kohteen on määritettävä ainakin osa ulkoterrassista savuttomaksi, mikäli yrityksellä on ulkoterrassi. Green Key – kansion Sisätilat -kohdasta hakemuksen liitteeksi liiteraporttiin vaadittiin kirjallinen ohjeistus henkilöstöpolitiikasta koskien tupakointia ja asiakirja, jossa listataan materiaalit, joita on käytetty viimeisen kahdentoista kuukauden aikana tehdyissä remonteissa.

Peruskriteeri 9.1: Kohteella on henkilöstöpolitiikka koskien tupakointia työaikana (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten yritykselle luotiin henkilöstöpolitiikka, joka koskee tupakointia työaikana. Tässä asiakirjassa käydään läpi uudet ohjeet työaikana tupakoinnista. Ensimmäisenä tässä asiakirjassa muistutettiin, että jo laissa määritetään, ettei ketään saa altistaa tupakansavulle työpaikalla. Tupakoinnille määritettiin uusi paikka, jossa se ei altista yrityksen savuttomia ihmisiä tupakansavulle. Lisäksi muistutettiin, että tupakointi ei ole syy päästä tauolle, vaan tauot jaetaan tasapuolisesti niin, että kaikki

henkilökunnasta saavat saman verran taukoja. Lisäksi yritys tarjoaa työterveyden kautta mahdollisuuden työntekijöilleen saada apua tupakoinnin lopettamiseen. Tehdyt toimenpiteet kirjattiin Green Key -kansioon ja erilliseksi liitteeksi liiteraporttiin. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 9.2: Viimeisten 12 kk aikana toteutetuissa remonteissa on käytetty ympäristöystävällisiä ja terveellistä sisäilmaa edistäviä materiaaleja (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten luotiin asiakirja, jossa annettiin selvennys yrityksen tiloissa suoritetuista remonteista. Tässä asiakirjassa myös selvennettiin, että Lehtituisku Oy vuokraa Kesäravintola Paviksen tilat kesäksi yrityksen ravintolatoimintaa varten käyttöönsä Kristiinankaupungin purjehdusseuralta, joka on kiinteistön omistaja. Näin ollen yritys ei ole vastuussa tai päättävässä asemassa, kun tehdään päätöksiä tiloihin tehtävistä remonteista. Lisäksi annettiin selvitys siitä, että yrityksen vuokrasuhteen aikana ja viimeisen kahdentoista kuukauden aikana ravintolan tiloissa ei ole tehty remontteja. Selvitys kirjattiin Green Key -kansioon ja erilliseksi liitteeksi liiteraporttiin Peruskriteeri täytettiin tällä selvityksellä.

Peruskriteeri 9.3: Mikäli kohteella on ulkoterassi, jolla tarjoillaan ruokaa, ainakin osa siitä on savuton (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten tehtiin päätös jakaa ulkoterassi niin, että puolet terassista muutetaan savuttomaksi. Selvitys kirjattiin Green Key -kansioon. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Green Key:n Sisätilat-osiossa kehitysehdotukseni tuleville vuosille on lähteä toteuttamaan pistekriteeriä ” Mikäli kohteella on ulkoterassi, jolla ei tarjoilla ruokaa, ainakin osa siitä on savuton ” (Green Key 2022a). Ehdotan tätä pistekriteeriä, koska se on kaikista pistekriteereistä helpoin toteuttaa. Yrityksessä on kaksi ulkoterassia. Toinen on pienempi terassi, jolle ei tarjoilla ruokaa ja toinen on isompi terassi, jolle tarjoillaan ruokaa. Isompi ulkoterassi on jo nyt määritetty savuttomaksi. Asiakkaat ohjataan terassialueiden ulkopuolelle määritellylle paikalle, mikäli he haluavat käyttää tupakkatuotteita. Tämä käytäntö voitaisiin laajentaa koskemaan myös pientä ulkoterassia.

5.10 Viheralueet

Green Key -kansion kymmenennes toiminnan osa-alue käsittelee yrityksen viheralueita. Green Key määrittelee neljä peruskriteeriä, joiden täyttäminen takaa ekologisesti kestävän viheralueiden hoidon. Yrityksen on sitouduttava käyttämään luonnonmukaisia kasvinsuojeluaineita, hyönteismyrkkyjä ja lannoitteita. Kemiallisia tuotteita käytetään ainoastaan siinä tapauksessa, että vastaavaa luonnonmukaista tuotetta ei ole saatavilla. Kohteet, joiden nurmikon pinta-ala on alle 4000 m², tulee käyttää sähkö- tai käsikäyttöisiä ympäristömerkittyjä ruohonleikkureita. Puutarhan- ja kukkien kastelussa on käytettävä vettä säästäviä toimintatapoja. Ja kohteen alueella on tarpeeksi roskakoreja ja alueen siisteydestä huolehditaan aktiivisesti. Green Key –kansion Viheralueet-kohdasta hakemuksen liitteeksi liiteraporttiin vaadittiin: lista viheralueilla käytetyistä kemikaaleista.

Peruskriteeri 10.1: Kemiallisia kasvinsuojeluaineita, hyönteismyrkkyjä ja lannoitteita käytetään ainoastaan siinä tapauksessa, että vastaavaa luonnonmukaista tuotetta ei ole saatavilla (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten Green Key -kansioon kirjattiin selvitys kiinteistön viheralueiden hoidosta. Kiinteistön viheralueiden hoito kuuluu kiinteistön omistajan vastuulle eli Kristiinankaupungin purjehdusseuralle. Yritys huolehtii ainoastaan ravintolan kukkaistutusten hoidosta. Lisäksi luotiin lista puutarhan hoidossa käytetyistä aineista. Tähän listaan tuli vain yksi tuote, kukkalannoite, jota yritys käyttää kukkaistutusten hoidossa. Selvitys kirjattiin Green Key -kansioon ja erilliseksi liitteeksi liiteraporttiin. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 10.2: Viimeisten 12 kk aikana hankitut ruohonleikkurit ovat sähkö- tai käsikäyttöisiä tai niillä on ympäristömerkintä (kohteet, joiden nurmikojen pinta-ala on alle 4000 m²) (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten Green Key -kansioon kirjattiin selvitys siitä, että kiinteistön viheralueiden hoito kuuluu kiinteistön omistajan eli Kristiinankaupungin purjehdusseuran vastuulle. Lehtituisku Oy kiinteistön vuokralaisena ei näin ollen omista ruohonleikkureita eikä ole vastuussa kiinteistön viheralueiden hoidosta. Peruskriteeri täytettiin tällä selvityksellä.

Peruskriteeri 10.3: Puutarhan ja kukkien kastelussa käytetään vettä säästäviä menetelmiä. (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten Green Key -kansioon kirjattiin selvitys yrityksen vettä säästävistä menetelmistä kukkaistutusten hoidossa. Ravintolan kukkaistutukset kastellaan aina päivän päätteeksi. Juomatta jääneet vesikarahvit

hyödynnetään kukkien kastelussa. Näin pyritään säästämään vettä kukkien kastelussa. Jos tämän jälkeen on vielä tarvetta lisäkastelulle, käytetään vesijohtovettä. Kiinteistön nurmialueita ei kastella. Peruskriteeri täytettiin tällä selvityksellä.

Peruskriteeri 10.4: Kohteen ulkoalueet ovat roskattomia. Roskia poimitaan alueelta säännöllisesti ja asiakkaiden kulkureittien varrella on kannellisia roska-astioita (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten Green Key -kansioon kirjattiin selvitys, jossa kerrottiin ulkoalueiden hoidosta. Kesäravintola Paviksen ulkoalueiden hoito on pääasiassa kiinteistön omistajan eli Kristiinankaupungin purjehdusseuran vastuulla. Mutta ravintolan työntekijät pitävät huolta ravintolan lähialueen siisteydestä ja poimivat pois roskat, joita alueelle ilmestyy. Yritys hankkii uuden roska-astian ulos, jotta asiakkaiden mahdollisuus viedä roskat roska-astiaan paranee. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Green Keyn Viheralueet-osiossa kehitysehdotukseni tuleville vuosille on lähteä toteuttamaan pistekriteeriä ” Kohteella on oma marja- tai hedelmäpuutarha, yrtti- tai kasvima, jonka tuotteita se tarjoaa asiakkailleen ” (Green Key 2022a). Ehdotan yritykselle tätä pistekriteeriä, koska se on kaikista helpoin toteuttaa. Yrityksellä on jo viime kesänä ollut kokeilussa kasvattaa yrttejä yrityksen takapihalla. Tätä yrttimaata voitaisiin kehittää niin, että siinä pystyttäisiin kasvattamaan ainakin osa ravintolassa käytetyistä yrteistä.

5.11 Yhteiskuntavastuu

Green Key -kansion yhdestoista toiminnan osa-alue käsittelee yrityksen yhteiskuntavastuuta. Green Key määrittelee viisi peruskriteeriä, joiden avulla kohde rakentaa vastuulliset ja kestävät toimintatavat. Kohteen on noudatettava lakeja ja säännöksiä ympäristöä, terveyttä, turvallisuutta ja työvoimaa koskevissa asioissa. Kohteen on hankittava työntekijöilleen työtapaturmavakuutus. Kohteen on luvattava, ettei se myy, vaihda eikä pidä esillä historiallisia ja arkeologisia eläimiä, kasveja tai esineitä lainvastaisesti. Kohteen on varmistettava, että sen alihankkijat noudattavat työntekijöiden oikeuksia. Ja vakuutettava, että se huolehtii mahdollisista eläimistä noudattaen eläinten hyvinvointisuosituksia. Kaikista peruskriteereistä on kirjattava selvitys, sekä Green Key -kansioon, että liitteeksi yrityksen vastuullisuussuunnitelmaan.

Peruskriteeri 11.1: Kohde vakuuttaa noudattavansa kaikkia sitä koskevia ympäristöön, terveyteen, turvallisuuteen ja työvoimaan liittyviä kansainvälisiä, kansallisia ja paikallisia sopimuksia, lakeja ja muita säännöksiä (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten kirjattiin, sekä Green Key -kansioon, että vastuullisuussuunnitelmaan miten yritys varmistaa, että se noudattaa ympäristöä, terveyttä, turvallisuutta ja työvoimaa koskevia lakeja, säännöksiä ja sopimuksia. Yritys on matkailu- ja ravintola-alan jäsen ja saa tietoa ajankohtaisista muutoksista lainsäädännössä MaRa Ry:n kautta. Yritys antaa sekä Green Key -kansiossa että vastuullisuussuunnitelmassa selvityksen, miten se takaa työntekijöiden turvalliset työolot. Yritykselle luotiin mm. kriisitilanteiden toimintasuunnitelma. Lisäksi yrityksellä on työterveyshuoltosopimus ja sopimus vartiointiliikkeen kanssa järjestyksenvalvonta palveluita ja hälytinjärjestelmää varten. Yritys antoi myös selvityksen, miten se on varautunut torjumaan lapsiin, teini-ikäisiin, naisiin ja vähemmistöihin ja muihin haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin kohdistuvaa kaupallista, seksuaalista tai muuta hyväksikäyttöä tai häirintää. Yritys myös sitoutuu korruption vastaiseen toimintaan. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 11.2: Kohde varmistaa, että kaikilla sen työntekijöillä, harjoittelijoilla ja vapaaehtoistyöntekijöillä on työtapaturmavakuutus (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten kirjattiin sekä Green Key -kansioon että vastuullisuussuunnitelmaan selvitys yrityksen työtapaturmavakuutuksesta. Yrityksellä on työtapaturmavakuutus kaikille sen työntekijöille, harjoittelijoille ja vapaaehtoistyöntekijöille. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 11.3: Kasveja, eläimiä tai historiallisia ja arkeologisia esineitä ei myydä, vaihda tai pidetä esillä, paitsi lain sallimissa rajoissa (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten kirjattiin sekä Green Key -kansioon että vastuullisuussuunnitelmaan lupaus olla myymättä, vaihtamatta tai pitämättä esillä kasveja, eläimiä tai historiallisia ja arkeologisia esineitä paitsi lain sallimissa rajoissa. Peruskriteeri täytettiin tällä selvityksellä.

Peruskriteeri 11.4: Kohde edellyttää, että sen alihankkijat noudattavat työntekijöiden oikeuksia koskevaa lainsäädäntöä (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten kirjattiin, sekä Green Key -kansioon, että vastuullisuussuunnitelmaan selvitys yrityksen alihankkijoista. Yrityksellä ei ole tällä hetkellä alihankkijoita. Yritys on sitoutunut

varmistamaan, että tulevat alihankkijat noudattavat työntekijöiden oikeuksia koskevaa lainsäädäntöä. Peruskriteeri täytettiin tällä selvityksellä.

Peruskriteeri 11.5: Jos kohteella on eläimiä, niistä tulee huolehtia noudattaen hyvinvointisuosituksia (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten kirjattiin sekä Green Key -kansioon että vastuullisuussuunnitelmaan selvitys yrityksen eläimistä. Yrityksellä ei ole eläimiä, ja jos niitä tulevaisuudessa hankitaan, on yritys sitoutunut huolehtimaan niistä hyvinvointisuositusten mukaisesti. Peruskriteeri täytettiin tällä selvityksellä.

Green Key:n Yhteiskuntavastuu-osiossa kehitysehdotukseni tuleville vuosille on lähteä toteuttamaan pistekriteeriä ” Kohteeseen on esteetön pääsy liikuntarajoitteisille, ja kohde tiedottaa esteettömyydestään ” (Green Key 2022a). Ehdotan tätä pistekriteeriä, koska yritys on jo aloittanut kartoittamaan tapoja, joilla se voisi helpottaa liikuntarajoitteisten asiakkaiden pääsyä ravintolan tiloihin. Olisi siis loogista jatkaa tätä työtä ja täyttää tämä pistekriteeri.

5.12 Virkistyspalvelut

Green Key -kansion kahdestoista toiminnan osa-alue käsittelee kohteen virkistyspalveluita. Green Key määrittelee yhden peruskriteerin, joka kohteen tulee täyttää. Tässä peruskriteerissä kohteen on pystyttävä tarjoamaan asiakaskunnalleen tieto lähistöllä sijaitsevista puisto-, luonto- ja suojelukohteista. Green Key – kansion Virkistyspalvelut -kohdasta hake muksen liiteraporttiin ei vaadittu liitteitä.

Peruskriteeri 12.1: Asiakkaiden neuvonta lähellä olevista puisto-, luonto-, ja suojelukoh-teista. Kohteen asiakkaille on tarjolla tietoa lähistöllä olevista puistoista, luonto- ja suojelu-kohteista (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten yritys loi henkilökunnan käyttöön asiakirjan, jossa on kerrottu lähialueen puisto-, luonto- ja suojelukoh-teista. Tämä asiakirja tullaan tulostamaan henkilöstön saataville niin, että sitä voi käyttää apuna, jos asiakas pyytää saada tietoa lähialueen virkistysalueista. Green Key -kansioon kirjattiin selvitys tehdyistä toimenpiteistä. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Green Key:n Virkistyspalvelut-osiossa kehitysehdotukseni tuleville vuosille on lähteä toteuttamaan pistekriteeriä ” Kohde välittää tietoa alueen luontoretkistä ja muista luontoon

liittyvistä ohjelmalveluista ” (Green Key 2022a). Ehdotan tätä pistekriteeriä, koska yritys tarjoaa jo nyt kysyttäessä tietoa lähialueen virkistys- ja luontoalueista. Tiedon tarjoamista voitaisiin kehittää. Esimerkiksi yrityksen eteiseen voitaisiin laittaa esille esitehylly, jossa olisi tietoa lähialueen luontoon tai ympäristöön liittyvistä ohjelmista ja tapahtumista.

5.13 Hankinnat

Green Key -kansion kolmastoista toiminnan osa-alue käsittelee kohteen hankintoja. Green Key määrittelee kaksi peruskriteeriä. Kohteen on listattava kaikki toiminnassa käytettävät toimistopaperit, kirjekuoret ja painotuotteet, joiden tulee myös olla ympäristömerkittyjä. Ja kohteen on tiedotettava vastuullisuustyöstään sidosryhmilleen eli kaikille tavarantoimittajille sekä palveluntarjoajille. Ja yrityksen on kannustettava sidosryhmiä vastuullisuuteen omassa toiminnassaan. Green Key –kansion Hankinnat-kohdasta hakemuksen liitteeksi liiteraporttiin vaadittiin lista kaikista yrityksessä käytettävistä ympäristömerkityistä toimistopapereista, kirjekuorista ja painotuotteista.

Peruskriteeri 13.1: Kaikki kohteessa käytetty toimistopaperi, kirjekuoret ja painotuotteet on ympäristömerkitty (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten yrityksen Green Key -kansioon kirjattiin selvitys yrityksessä käytettävistä toimistopapereista, kirjekuorista ja painotuotteista. Lehtituisku Oy on keskustellut paikallisen kirjakaupan kanssa paperi-, kirjekuori- ja painotuotteiden hankinnasta. Yritys haluaa mahdollisuuksien mukaan ostaa tuotteet paikalliselta yritykseltä ja tällä tavalla tukea lähialueen taloutta. Keskustelussa tuotiin esille yrityksen vastuullisuustavoitteet ja kirjakaupasta saatiin varmistus, että heiltä löytyy valikoimista ympäristömerkittyjä toimistopapereita, kirjekuoria ja painotuotteita. Kaikista toimistopaperi, kirjekuori ja painotuotteista Kesäravintola Pavis sitoutuu tarkistamaan, että ostetuista tuotteista löytyy Joutsenmerkki. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Peruskriteeri 13.2: Vastuullisuustyöstä tiedottaminen sidosryhmille. Kohde tiedottaa tavarantoimittajilleen ja palveluntarjoajilleen vastuullisuustyöstään ja kannustaa niitä vastuullisuuteen omassa toiminnassaan (Green Key 2022a). Tämän peruskriteerin täyttämistä varten yritys kirjasi Green Key -kansioon selvityksen siitä, miten se tiedottaa sidosryhmille vastuullisuustyöstään. Selvityksessä kerrottiin, että yritys on tiedottanut kaikkia lähimpiä

sidosryhmiään vastuullisuustyön aloittamisesta ja osallistumisestaan Green Key- ja STF-ohjelmiin. Peruskriteeri täytettiin näillä toimenpiteillä.

Green Keyn Hankinnat-osiossa kehitysehdotukseni tuleville vuosille on lähteä toteuttamaan pistekriteeriä ” Kohde kunnostaa vanhoja huonekalujaan tai on hankkinut kierrätettyjä kalusteita, astioita tai muita kestokulutustuotteita viimeisten 12 kk aikana ” (Green Key 2022a). Ehdotan kyseistä pistekriteeriä, koska se on linjassa yrityksen hankintapolitiikan kanssa ja sitä kautta helposti täytettävissä. Yrityksen hankintapolitiikassa määritellään, että yritys pyrkii hankkimaan huonekalut, astiat ja kaikki mahdolliset kestokulutustavarat ensisijaisesti kierrätettyinä.

6 Green Key -sertifikaatin hakuprosessin lopputulos ja johtopäätökset

Tässä luvussa avataan ensin, mitä projektin aikana järjestetyssä auditoinnissa käytiin läpi ja mitä lisätoimenpiteitä yrityksen täytyi toteuttaa, jotta se saavutti sertifiointikelpoisuuden. Tämän jälkeen arvioidaan projektia. Pohditaan, kuinka projekti toteutui ja seurasiko projektin kulku projektiteorian vaiheita.

6.1 Auditoinnista ja sertifioinnista

Green Key -ohjelmassa yrityksen sertifioinnista päättää Green Key nimittämä asiantuntija tuomaristo, joka nojaa päätöksensä kahteen osioon; yrityksen tuottamaan kirjalliseen dokumentaatioon sekä yrityksen tiloissa järjestettävään auditointiin.

Lehtituisku Oy:n auditointi järjestettiin Kesäravintola Paviksen tiloissa 4.5.2022. Auditointitilaisuudessa olivat mukana Green Keyn nimeämä auditoija, yrityksen osakkaat Johanna Lehtiö ja Henri Salo-Tuisku sekä projektinvetäjä Venla Kaskenviita. Auditointi muodostui kahdesta osiosta: keskustelusta ja tarkastuskierroksesta. Keskusteluosiossa auditoija haastatteli yrityksen osakkaita ja pyysi heitä kertomaan omin sanoin yrityksestä ja sen toiminnasta. Tässä keskustelussa käytiin läpi sitä, miten yritys perustettiin ja mikä on liiketilojen historia, sekä kerrottiin toimintaympäristöstä ja siitä, minkälaisia kehityssuunnitelmia yrityksellä on tulevaisuudessa. Tässä keskustelussa tuotiin myös esille projektin aikana liiketiloissa ilmenneet puutteet, joiden johdosta yritys ei ole pystynyt täyttämään kaikkia Green Keyn vaatimia peruskriteereitä. Seuraavassa vaiheessa auditoija suoritti tarkastuskierroksen yrityksen liiketiloissa ja tarkasti tiettyjä ennakkoon valittuja peruskriteerin kohtia ja sitä, miten ne oli toteutettu yrityksen liiketiloissa. Auditoija tarkasti mm. veden virtaamat käsienpesuhanoista, sosiaalitulat, kierrätyksen, pyykinpesukoneen ja siivouskaapin ohjeistukset sekä jätekatoksen kierrätyspisteen. Jokainen paikka kierrettiin katsomassa ja ratkaisusta keskusteltiin paikan päällä. Auditoija antoi myös vaihtoehtoisia ratkaisuja ja kehitysehdotuksia tarkastuskierroksen edetessä. Auditoija dokumentoi yrityksessä tehtyjä ratkaisuja ottamalla kuvia ravintolan tiloista ja paikan päällä tehdystä Green Key työstä. Kun tarkastuskierros oli suoritettu, käytiin asiat vielä läpi tiivistetysti. Yhdessä auditoijan kanssa todettiin, että jotta yritys olisi auditointikelpoinen sen tulisi toimittaa kirjalliset lisädokumentit

tietyistä peruskriteereistä ja siitä, miten ne tultaisiin toteuttamaan jatkossa. Taulukossa 4 on lista auditoijan lisäselvityspyynnöistä. Listassa oli kymmenen kohtaa, joihin auditoija pyysi lisäselvityksen. Isoimpia lisäselvitystä vaativia kohtia olivat: jätekatoksen puutteiden korjaaminen, baaritiskin vesipisteen yhdistäminen viemärointiin sekä selvitys liiketilojen peruskorjauksista, jotta tilat saataisiin asianmukaiseen kuntoon.

Kaikki auditoijan pyytämät lisäselvitykset käytiin läpi ja jokaiseen lisäselvityskohtaan yritys pystyi tuottamaan ratkaisun. Tässä vaiheessa Lehtituisku Oy oli yhteydessä myös kiinteistön omistajaan Kristiinankaupungin purjehdusseuraan, jota se pyysi toimittamaan kirjalliset selvitykset siitä, miten ja millä aikataululla kiinteistössä tultaisiin rakentamaan uusi jätekatos, liittämään baaritiskin vesipiste viemärointiin sekä millaisia peruskorjauksia (mm. katto-remontti) yrityksen liiketiloihin tullaan toteuttamaan tulevaisuudessa ja millä aikataululla. Nämä lisäselvitykset ja täydennykset kerättiin yhdeksi tiedostoksi, joka lähetettiin auditoijalle sähköpostilla.

Tuomariston kokous järjestettiin 27.5.2022, jolloin Kesäravintola Pavis yhdessä alueen muiden ravintoloiden kanssa saavutti Green Key -sertifioinnin.

Taulukko 4. Auditoijan lisäselvityspyynnot

Kriteeri	Selvityspyyntö
4.1 Vettä säästävä pesuohje pesukoneen luo.	Toimittakaa valokuva ohjeesta, joka on laitettu.
4.4 Toimittakaa raportti kaikkien käsienpesuhanojen vedenvirtaamista niiden säätämisen jälkeen, virtaamien tulee olla max. 8 l/min.	Mitatkaa virtaama erikseen kylmän ja lämpimän veden hanoista, jos hanoja ei vaihdeta sekoittajahanoihin.
4.7 Kaikki jätevesi puhdistetaan.	Baaritiskin vesi tulee ohjata umpisäiliöön tai kerätä muuten talteen ja tyhjentää umpisäiliöön. Jos takaterassin vesipisteellä käytetään pesu- tai muita aineita, sen vesi tulee ohjata umpisäiliöön tai toimittaa siihen muulla tavoin. Jos takaterassin vesipistettä käytetään vain vedenottopisteenä, vesi voi mennä maahan.
6.1 Jätteiden lajittelu	Toimittakaa tieto siitä, miten muovinkeräys järjestetään heinäkuusta 2022 lähtien.
6.2 Jätteiden keruu ja jatkokäsittely	Jätteiden keruuta ja säilyttämistä alueen ulkotiloissa parannettava. Toimittakaa dokumentti, kuinka tämä toteutetaan.
6.3 Ohjeet jätteiden käsittelyyn sekä lajitteluun	Lisätkää jätteiden lajitteluohjeet näkyvään paikkaan keittiössä sinne, missä jäte syntyy sekä ulos jäteastioiden yhteyteen. Toimittakaa valokuva lisäyksistä.
7.1 Lämmitykseen käytettävät polttopuut	Myös lämmitykseen käytettävien polttopuiden määrä tulee mitata, koska se on osa lämmitysenergian käyttöä, vaikkakin pientä. Lisätkää käytetyn puun määrä tilastointiin.
8.7 Ruokahävikin vähentäminen	Ruokahävikin vähentämisen tavoite tulee näkyä myös asiakkaille. Neuvotte suullisesti tähän, lisätkää vielä kehoitus asiasta sopivalla katsomallanne tavalla.
	Lisäksi ulko-oven vieressä oleva tupakointialue on poistettava tai siirrettävä.
	Ravintolan liiketiloissa tehtävä asianmukaiset korjaustyöt, jotta henkilökunnan tilat ovat asianmukaiset eikä katto vuoda. Toimittakaa selvitys näistä toimenpiteistä.

6.2 Projektin toteuttamisen arviointi

Tämä projekti on tutkimuksellinen kehittämistyö. Siksi tämän opinnäytetyön tietoperustassa kuvattiin kehitystyöprosessin kuusi eri vaihetta. Tiiminvetäjänä ja opinnäytetyön kirjoittajana arvioin tässä alaluvussa sitä, kuinka hyvin tämä projekti seurasi tässä opinnäytetyössä avattujen projektiteorioiden vaiheita. Pohdin, mikä projektissa oli onnistunutta ja mitä olisi voitu tehdä paremmin. Tukena tässä pohdinnassa on Lehtituisku Oy:n osakkaan Johanna Lehtiön kanssa tehty haastattelu, jossa keskustelimme yrittäjän kanssa näistä teemoista.

Kun tarkastellaan projektia, niin voidaan sanoa, että sen vaiheet seurasivat kehitystyön prosessin kuutta eri vaihetta. Silti, jälkikäteen projektia arvioitaessa huomattiin vaiheita, joihin olisi pitänyt panostaa enemmän.

Kehitystyön prosessin ensimmäinen vaihe oli selvästi tunnistettavissa tässäkin projektissa. Ensimmäisessä vaiheessa kehittämiskohde tunnistetaan ja alustavat tavoitteet määritetään (Ojasalo ym. 2015, 26.). Tämä tapahtui Lehtituisku Oy:ssä vuoden 2021 loppupuolella. Kaupungin elinkeinokeskuksen lähdettyä mukaan Sustainable Travel Finland -ohjelmaan se kannusti alueen yrittäjiä osallistumaan tähän ohjelmaan. Tällä tavoin yritykselle syntyi muutostarve, koska moni muu alueen matkailuyritys tarttui tähän tarjoukseen. Yritykselle voidaankin antaa arvostusta nopeasta reagoinnista, kun näköpiiriin ilmestyi muutostarpeita. Alustavaksi tavoitteeksi määriteltiin Sustainable Travel Finland -merkin saavuttaminen yritykselle.

Toisessa kehitystyön prosessin vaiheessa yritys tutustuu kehittämiskohteeseen teoriassa ja käytännössä (Ojasalo ym. 2015, 28–32). Haastattelussa yrityksen osakkaan Johanna Lehtiön kanssa todettiin, että tämä vaihe projektissa jäi liian vähälle huomiolle. Projektin onnistumisen kannalta olisi ollut hyvä, että projektinvetäjällä ja koko tiimillä olisi ollut paremmin aikaa tutustua erilaisiin projektiteorioihin sekä pohtia, miten projekti olisi ollut järkevintä toteuttaa. Lehtiö toteaa haastattelussaan seuraavasti: ”Ennen projekti- ja sertifiointiaikataulun sopimista olisi kannattanut kiinnittää vielä hieman enemmän huomiota taustatyöhön. Aikataulua määritti hyvin suuressa määrin paikallisen elinkeinokeskuksen kannustus sertifikaattityön ripeään suorittamiseen yhdessä muiden alueen ravintolatoimijoiden aikataulussa. Toki tästä tuli kustannushyötyä, sillä auditoijan matkakustannukset jakautuivat

useamman yrityksen kesken.” Keskustelussa todettiin, että projekti aloitettiin rivakasti, jotta Lehtituisku Oy saisi sertifiointin kesän alussa muiden paikallisten yritysten kanssa samaan aikaan. Tämä vaikutti siihen, että projekti käynnistettiin nopeassa aikataulussa. Tästä johtuen tiiminjäsenet eivät ehtineet tehdä minkäänlaisia esiselvityksiä projektin tarpeista tai pohtia, mikä olisi paras tapa toteuttaa projekti. ”Eryteisesti sertifikaatin kiinteistöön liittyviin kriteereihin olisi ollut syytä perehtyä ennen projektiin sitoutumista, sekä selvittää tietyt asiat niin Going Green Oy:n kanssa sekä kiinteistöä vuokraavan purjehdusseuran kanssa. Tokihan peruskriteerit saatiin täytettyä, mutta tilanne aiheutti hieman ylimääräistä stressiä sertifiointiprosessin aikana”, toteaa Johanna Lehtiö.

Projektinvetäjänä voin näin jälkikäteen yhtyä Lehtiön aatteisiin. Ennen projektin aloittamista olisi ollut hyvä käydä ajatuksen kanssa läpi Green Key -ympäristöohjelman vaatimukset ja tehdä parempi esiselvitys siitä taipuvatko yrityksen liiketilat vaadittuihin kriteereihin. Toisaalta ripeät aloitustoimet tuottivat tulosta ja Kesäravintola Paviksen tiloissa tehtiin nopealla aikataululla korjauksia, suunniteltiin tulevaisuudessa tarvittavien remonttien aikatauluja ja yritys kuitenkin saavutti sertifikaatin kesän 2022 alussa. Mutta totta on sekin, että hyvän esiselvityksen teettäminen olisi säästänyt koko projektitiimin monelta ylimääräiseltä stressin aiheelta. Voidaankin sanoa, että tässä kohdin projekti ei seurannut kehitystyön prosessin teoriaa projektin nopean aloittamisen takia. Ja jälkikäteen voidaan todeta, että tämä vaihe olisi toteutuessaan varmasti helpottanut projektin toteutumista ja sen avulla olisi voitu saavuttaa parempi lopputulos.

Kolmannessa vaiheessa määritetään kehittämistehtävä ja rajataan kehittämiskohde (Ojasalo ym. 2015, 32 – 33). Projektin osalta voidaan sanoa, että kehitystyön prosessin kolmas vaihe toteutui tässä työssä. Se on tunnistettavissa ja tämän projektin kehittämistehtäväksi määriteltiin uusien käytänteiden luominen Kesäravintola Pavikselle. Projektitavoite rajattiin käsittelemään vain Green Key -ympäristöohjelmaa. Sovittiin, että projektin tavoitteena on luoda kaikki tarvittavat asiakirjat ja dokumentit yritykselle niin, että se on Green Key -sertifioitukelpoinen. Mittarina kehittämistehtävän onnistumiselle määritettiin kaikkien tarvittavien asiakirjojen ja dokumenttien luominen. Kolmannen vaiheen kehittämistehtävät suoritettiin ja tavoitteet saavutettiin. Näin jälkikäteen pohdin, olisiko ollut järkevämpi luoda tavoite, jonka painopiste olisi ollut ennemminkin uusien käytänteiden luominen työpaikalle ja keskittyminen siihen, että uudet käytänteet saadaan hyvin istutettua yrityksen arkeen. Nyt

tavoitteenasettelu painotti enemmän peruskriteerien vaatimusten ratkaisemista teoriassa ja näiden ratkaisujen kirjaamista asiakirjoiksi ja dokumenteiksi. Nyt itse käytännöntyö eli uusien käytäntöjen sovittaminen yrityksen arkeen jäi tehtäväksi samaan aikaan, kun yritys avasi ovensa huhtikuun lopussa. Tämä johti siihen, että uudet Green Key -ohjelmassa luodut käytänteet ja toimintatavat pyrittiin ottamaan käyttöön yhtä aikaa, kun suoritettiin yrityksen avaukseen liittyviä toimenpiteitä. Sen seurauksena tehtävää yrityksen kaudenavauksen aikana oli paljon, ja tämän vuoksi Green Key käytänteiden sovittamiseen työpaikalle jäi paljon toivottua vähemmän aikaa.

Projektinvetäjänä olen näin jälkikäteen sitä mieltä, että toisenlaisen tavoitteen asettamisella projektissa olisi keskitytty paremmin siihen, millä tavoin peruskriteerien vaatimuksen pystyttäisiin konkreettisesti täyttämään työpaikalla. Projektissa olisi voitu joka viikko käydä yrityksen tiloissa suunnittelemassa, miten peruskriteerin vaatimukset toteutetaan tässä nimellisessä liiketilassa. Esimerkiksi jätteen kierrätyksen suunnittelu olisi voitu miettiä ja rakentaa työpaikalle pitkin kevättä projektin aikana niin, että se olisi ollut valmiina, kun yritys avaa ovensa. Nyt kaikki käytännön toteuttamisen pohtiminen jäi aloitustöiden oheen. Lehtiö pohti haastattelussa taas sitä vaihtoehtoa, että projektin peruskriteereitä oltaisiin alettu täyttämään vasta ravintolan avaamisen jälkeen, kun ravintolan perustoiminnot olisivat olleet jo käynnissä. ”Kun sovitetaan uutta toimintamallin kokonaisuutta yrityksen arkeen, olisi ollut hyvä, että ravintolan perustoiminnot ovat käynnissä. Oma haasteensa syntyi siitä, että ravintolan toiminta käynnistyy vapusta, jolloin käyttöön tulevia käytäntöjä pohditaan talvikaudella käytännössä teoreettisella tasolla, koska kiinteistö on kylmänä ja ravintolantiloissa ei olla sesonkiajan ulkopuolella säännöllisesti. Jälkikäteen ajateltuna olisi saattanut olla parempi, että keväällä keskityimme ravintolakauden avaamiseen ja projektin pohjatyöhön, ja avaamisen jälkeen olisimme lähteneet systemaattisesti täyttämään peruskriteerejä. Sinänsä projekti oli onnistunut, sillä saavutimme sertifikaatin vaatiman perustason.” Lehtiö pohtii.

Neljännessä vaiheessa laaditaan tietoperusta ja suunnitellaan lähestymistapa ja menetelmät, joita käytetään (Ojasalo ym. 2015, 34 – 36). Tämän projektin osalta kehitystyön prosessin neljäs vaihe toteutui osittain, mutta tässä vaiheessa erityisesti tietoperustaa olisi kannattanut ruveta jo kirjoittamaan. Tämän projektin kehittämistyön lähestymistavaksi määriteltiin konstrukttiivinen tutkimustyö, jossa tavoitteena on käytännön ongelman

ratkaiseminen luomalla konstruktio eli jokin konkreettinen tuotos. Tässä projektissa tämä konkreettinen tuotos olivat ne asiakirjat ja dokumentit, jotka sisälsivät uudet käytänteet, joiden avulla yritys pystyi täyttämään Green Keyn vaatimat peruskriteerit. Ojasalo ym. toteavat kuitenkin teoriassa myös näin: ” Myös kehitetyn ratkaisun toteuttaminen ja käytännön toimivuuden ja hyödyllisyyden arviointi ovat keskeinen osa konstruktivistista tutkimusta” (Ojasalo ym. 2015, 36 – 46). Jälkikäteen olen sitä mieltä, että valitsin lähestymistavan oikein. Kyseessä oli konstruktivinen tutkimustyö, mutta tavoitteen asettelun johdosta projektissa korostui liian paljon ratkaisujen luominen teoriatasolla ja niiden dokumentoiminen. Ja näin ollen ratkaisujen toteuttaminen ja käytännön toimivuuden pohtiminen kärsivät ja jäivät liian vähälle huomiolle. Jos tavoitteen asettelussa olisi osattu painottaa myös käytänteiden luomista konkreettisesti liiketiloissa, olisi pystytty maksimoimaan projektin hyödyt. Toki nyt luodut teoreettiset ratkaisut ja asiakirjat ovat myös hyödyllisiä yrityksen siirtäessä luotuja ratkaisuja ja käytänteitä teoriasta käytäntöön.

Menetelmistä etätöyöskentelytapa ei näin jälkikäteen ajatellen ollut paras mahdollinen työskentelytapa projektin onnistumisen kannalta, koska yrityksen tiloissa olisi ollut järkevä koko projektin ajan rakentaa myös käytännön ratkaisuja. Mutta se oli ainoa vaihtoehto, koska projektinvetäjä ei asu samalla paikkakunnalla, missä yritys sijaitsee. Sen sijaan yhteisölliset ideointimenetelmät ja aivoriihityöskentely olivat tehokkaita menetelmiä projektin ratkaisujen työstämisessä. Myös haastattelumenetelmää käytettiin arvioitaessa projektin onnistumista. Tämä osoittautui hyväksi tavaksi pohtia projektin kulkua ja kehityskohtia.

Neljännän vaiheen tietoperustan rakenne ja teemat mietittiin jo projektin alussa. Mutta vasta projektin päätyttyä projektin vetäjä keskittyi tarkemmin loppuraportin tietoperustan kirjaamiseen. Jälkeenpäin katsottuna olisi ollut projektin tekemisen kannalta hyvä, että tietoperustaa olisi kirjoitettu jo aikaisemmassa vaiheessa. Näin olisi voitu huomata, että projektin käytäntöjen tuominen työpaikalle kannattaa aloittaa ajoissa. Nyt tämä asia valkeni allekirjoittaneelle vasta projektin päätyttyä, kun tietoperustaa alettiin kirjoittaa.

Viidennessä vaiheessa kehittämishanke toteutetaan ja julkistetaan (Ojasalo ym. 2015, 46–47). Tässä projektissa viidennessä vaiheessa konkreettinen toteuttaminen on kuvattu yksityiskohtaisemmin luvussa 4 ja 5. Projektin aikana raportoitiin jatkuvasti tehdystä työstä ja etenemisestä muille tiiminjäsenille. Loppuraportin laatiminen aloitettiin vielä projektin ollessa

käynnissä. Tällöin kirjattiin ylös luvussa 5 kaikki ne ratkaisut, jotka kehitettiin Green Key -peruskriteerien täyttämistä varten. Kuten jo edellä mainittiin, tietoperusta kirjoitettiin työhön vasta itse projektin päätyttyä, vaikka sen teemat oli mietitty jo projektin alussa. Koska loppuraportti toimii myös projektinvetäjän opinnäytetyönä, sen tietoperusta on rakentunut tukemaan opinnäytetyölle asetettuja tavoitteita. Toimeksiantajan näkökulmasta tärkein osa loppuraportissa on luvussa 5 annetut kehitysehdotukset tuleville vuosille. Nämä kehitysehdotukset esittelevät kolmetoista eri pistekriteeriä, joita yritys voi lähteä toteuttamaan tulevina vuosina. Tällä tavoin pyrin lisäämään loppuraportin hyödyllisyyttä myös toimeksiantajan näkökulmasta. Voi siis sanoa, että myös kehitystyön prosessin vaihe viisi toteutui tässä projektissa.

Kuudennessa vaiheessa kehittämistyö ja sen lopputulokset arvioidaan (Ojasalo ym. 2015, 47 -48). Tämä vaihe toteutuu tässä nimenomaisessa alaluvussa. Olen pyrkinyt arvioimaan kehittämistyön lopputuloksia ja projektin eri vaiheiden toteutumista tässä luvussa mahdollisimman todenmukaisesti. Tätä vaihetta varten käytin myös haastattelu menetelmää ja loin haastattelun kysymysrunгон, jonka avulla haastattelin yrityksen osakasta Johanna Lehtiötä. Katso liite 1. Haastattelu. Kävimme haastattelukysymysten avulla noin reilun tunnin mittaisen keskustelun, jossa arvioimme toteutettua projektia. Haastattelu oli keskustelevaa vuoropuhelua, jossa yritettiin katsoa taaksepäin projektia ja arvioida, mitkä asiat projektissa onnistuivat ja mitä olisi voinut tehdä toisella tavalla.

Tämä oli erittäin avaava keskustelu, josta nousi esille näkökulmia, joita ei olisi tullut pohdittua ilman tätä haastattelua. Esimerkiksi yhteisymmärrys siitä, että jälkikäteen voidaan todeta, että ennen projektin aloittamista olisi ollut hyvä perehtyä aiheeseen tarkemmin ja tehdä konkreettinen esiselvitys projektista. Kokonaisuudessaan kumpikin sekä projektinvetäjä, että yrityksen osakas Johanna Lehtiö, totesi kuitenkin, että tavoitteet saavutettiin sekä yritys sai sertifikaatin ja päivitti itsensä Green Keyn perustasolle. Tämä oli hyvä saavutus, ja voidaan todeta, että projekti onnistui ja saavutti tavoitteensa. Haastattelu oli myös hyvä tapa virallisesti ns. päättää projekti. Lisäksi se mahdollisti sen, että pystyttiin varmistamaan toimeksiantajan tietävän, miten hän jatkaa Green Key -ohjelman toteuttamista tästä eteenpäin, ja ettei ilmaan jäänyt luotuihin dokumentteihin, asiakirjoihin ja uusiin käytänteisiin liittyviä epäselvyyksiä tai kysymyksiä.

Yhteenvetona voidaan siis todeta, että tämä projekti seurasi kehitystyön prosessin kuuden eri vaiheen teoriaa. Kaikki vaiheet toteutuivat, paitsi vaihe kaksi, joka olisi vaatinut enemmän aikaa projektin aloitusvaiheessa. Toteutuessaan vaiheessa kaksi olisi paremmin ymmärretty, miten projekti kannattaa toteuttaa ja mitä resursseja projekti vaatii. Osin prosessin vaiheet saattoivat toteutua eri järjestyksessä, kuten esimerkiksi vaiheen neljä tietoperustan kirjoittaminen, joka tapahtui vasta projektin loppuvaiheessa. Ja jälkikäteen voidaan todeta, että tietoperustan kirjoittaminen aikaisemmassa vaiheessa olisi voinut vaikuttaa siihen, että projektin käytäntöjen tuominen työpaikalle olisi tajuttu aloittaa ajoissa. Mutta suurimmaksi osin tämän projektin vaiheet seurasivat kehitystyön prosessin vaiheita oikeassa järjestyksessä.

7 Opinnäytetyöprosessin johtopäätökset

Tässä luvussa pyrin tiivistämään tämän opinnäytetyöprojektin pohtimalla ensin, saavutettiinko projektissa sille asetetut tavoitteet. Tämän jälkeen käyn läpi, miten opinnäytetyöprosessi eteni. Ja sitten arvioin opinnäytetyöprosessia, miten prosessi mielestäni onnistui, mitkä asiat sujuivat hyvin ja mitä asioita olisi voinut tehdä toisin. Lopuksi vedän opinnäytetyöprosessista johtopäätökset, joissa pohdin, mitä tämä projekti antoi minulle ja miten tulen jatkossa hyödyntämään tämän projektin antia.

7.1 Opinnäytetyöprojektin tavoitteiden toteutuminen

Tämän opinnäytetyön alussa määrittelin projektille yhden päätavoitteen sekä viisi alatavoitetta. Pohdin seuraavaksi, saavutettiinko nämä tavoitteet tässä opinnäytetyöprojektissa.

Päätavoite tässä opinnäytetyöprojektissa oli luoda yritykselle kaikki tarvittavat liitteet ja dokumentit Green Key -sertifikaattia varten. Tämä tavoite toteutui. Yritykselle luotiin kaikki tarvittavat asiakirjat, liitteet ja dokumentit ja yritykselle myönnettiin Green Key -sertifikaatti kesäkuussa 2022.

Ensimmäinen alatavoite oli täyttää kaikki sertifikaattiin vaadittavat peruskriteerit. Tämä tavoite saavutettiin suhteellisen hyvin. Tällä tarkoitan sitä, että projektin edetessä huomattiin, että yritys täyttää suurimman osan peruskriteereistä, mutta muutamaa peruskriteeriä ei kuitenkaan pystytty tänä keväänä toteuttamaan. Näiden peruskriteerien kohdalla yritys pystyi kuitenkin tuottamaan tarpeeksi vakuuttavat suunnitelmat siitä, miten ja millä aikataululla puuttuvat peruskriteerit tullaan toteuttamaan. Ja tämän johdosta yritys saavutti sertifikaattikelpoisuuden. Luvussa viisi kuvaa, miten sertifikaattiin vaadittavat peruskriteerit täyttyivät.

Toinen alatavoite oli kuvata sitä, miten peruskriteerit täytettiin. Tämä kuvataan luvussa viisi sekä kuusi. Tämä tavoite saavutettiin. Käyn luvussa viisi läpi jokaisen peruskriteerin toteutustavan. Luku kuusi antaa täydennystä puuttuvien peruskriteerien toteuttamistapaan.

Kolmas alatavoite oli antaa kehitysehdotuksia jatkohakemusta varten. Tämä tavoite saavutettiin. Tämän tavoitteen tarkoitus on luoda lisäarvoa toimeksiantajalle. Toimeksiantaja saa siis loppuraportin lisäksi vielä ehdotuksia, mitkä voisivat olla seuraavan vuoden pistekriteerit, joita yritys lähtee tavoittelemaan. Annan luvussa viisi jokaisesta kolmentoista toiminnan osa-alueesta kehitysehdotukseni.

Neljäs alatavoite oli kuvata projektiteoria ja se, miten sen vaiheet toteutuvat tässä projektissa. Koin tärkeäksi, että opinnäytetyön tulisi sisältää myös tieteellinen teoriapohja. Koska opinnäytetyön aihe oli selvä projekti, lähdin tutkimaan projektiteorian toteutumista tässä työssä. Tämä tavoite saavutettiin. Luvussa neljä avaan kahta eri projektiteoriaa ja niiden vaiheita. Pyrin kuvaamaan sitä, miten kummatkin teoriat tunnistavat kaikki tässä opinnäytetyössä mainitut kuusi eri projektiteorian vaihetta. Osa projektiteorian vaiheista saattoi esiintyä toisessa teoriassa hieman eri järjestyksessä, kun toisessa. Mutta pääpiirteittäin kummatkin projektiteoriat ovat rakentuneet samalla tavalla. Luvussa neljä kerron myös, miten nämä projektiteorian vaiheet toteutuivat tässä projektissa. Opinnäytetyön lopussa luvun kuusi alaluvussa 6.2 arvioin, miten toteutunut projekti seurasi projektiteorian vaiheita. Vaikka avasin näitä asioita jo luvussa neljä, tämän loppuarvioinnin tarkoitus on vielä kerran avata eri vaiheet ja niiden toteutuminen tässä projektissa. Näin pystyin pohtimaan syvemmin, toteutuivatko teoriat ja mitä niistä opin.

Viides alatavoite oli kuvata se polku, miten kansainväliset kestävän kehityksen tavoitteet jalkautetaan yhteiskunnassa konkreettisiksi teoiksi. Tämän tavoitteen tarkoitus on kuvata sitä isompaa maailmanlaajuista ja yhteiskunnallista muutosta, jossa nyt olemme. Ja tällä tavoin tavoite myös korostaa sitä, miten tärkeä ja ajankohtainen tämä opinnäytetyön aihe ja kehitysprojekti on tällä hetkellä jokaisella yhteiskunnan sektorilla. Mielestäni onnistuin saavuttamaan tämän alatavoitteen. Opinnäytetyön teoreettisessa osuudessa luvussa kaksi ja kolme sekä empiirisen osuuden luvussa viisi kuvataan sitä polkua, jolla nämä tavoitteet tuodaan käytännöntasolle yritysten arkeen. Luvun kaksi ensimmäisessä alaluvussa keskitytään kuvaamaan sitä, millaisia kansainvälisiä ilmastositoumuksia on luotu, mihin valtiot ympäri maailman ovat sitoutuneet. Pyrin tässä luvussa kertomaan pääpiirteittäin solmittujen ilmastositoumusten ydintavoitteet. Koska kaikki maailman valtiot eivät automaattisesti ole sitoutuneita kaikkiin ilmastositoumuksiin ja niissä esitettyihin tavoitteisiin, pyrin myös mainitsemaan maailman suurimpien valtioiden tavoitteita ja näin kuvaamaan niiden

sitoutumisastetta solmittuihin sopimuksiin. Kun reflektoin omaa tekemistäni, nousee mieleen, olisiko minun pitänyt pystyä syvemmin kuvaamaan sitä, mitkä valtiot maailmassa ovat sitoutuneita näihin kansainvälisiin sopimuksiin. Mutta toisaalta, halusin pitää tämän teoriaosuuden luvun sopusuhtaisena opinnäytetyön osana, joten päädyin tiivistämään asioita mahdollisimman kompaktiin muotoon. Toisen alaluvun on tarkoitus tuoda kansainväliset kestävän kehityksen tavoitteet kansalliselle tasolle. Eli mitä kestävän kehityksen toimenpiteitä Suomen valtio on päättänyt alkaa toteuttamaan. Mielestäni kuvaan kattavasti, mutta jälleen myös kompaktisti, Suomen valtion kunnianhimoisia ilmastotavoitteita. Kolmannessa alaluvussa kuvataan sitä, miten valtiolliset tavoitteet tuodaan eri yhteiskunnan sektoreille. Tässä tapauksessa siis matkailu- ja ravintola-alan sektorille. Tällä sektorilla valtion kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumisesta vastaa Business Finland sekä sitä kautta Visit Finland. Avaan Visit Finlandin kehittämää Sustainable Travel Finland ohjelmaa, jonka tarkoitus on tukea ja auttaa matkailu- ja ravintola-alan toimijoita kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. Samalla tulee avattua tämäkin kestävän kehityksen ohjelma, johon Kesäravintola Pavis on lähtenyt mukaan, ja jonka johdosta yritykselle haettiin Green Key -sertifiointia.

7.2 Prosessin eteneminen

Opinnäytetyöprosessi alkoi varsinaisesti kolmannen opiskeluvuoden syyslukukauden lopulla marraskuussa 2021, kun vierailin tapaamassa edellisen kesän työnantajaani Lehtituisku Oy:n osakkaita Johanna Lehtiötä ja Henri Salo-Tuiskua. Olin ollut edeltävänä kesänä mukana avaamassa yrityksen uutta ravintolaa Kesäravintola Pavista, jossa olin myös toiminut salin esimiehenä.

Tällä vierailulla keskusteltiin ravintolan tulevasta kesäkaudesta. Samalla kerroin opinnoistani ja siitä, että yritän löytää itselleni opinnäytetyön aihetta. Työnantajani kertoi, että heitä oli elinkeinokeskuksesta kannustettu lähtemään mukaan Sustainable Travel Finland -ohjelmaan. Myös alueen muut ravintolat olivat hakemassa Sustainable Travel Finland -ohjelmaan ja Lehtituisku Oy:ssä nähtiin tärkeäksi, että myös Kesäravintola Pavis lähtisi mukaan ohjelmaan ja saisi Sustainable Travel Finland -merkin käyttöönsä. Tästä syntyi yhteinen ajatus siitä, että Lehtituisku Oy voisi ulkoistaa yrityksen kestävän kehityksen kehitystyöprojektin minulle. Tämä toteutettaisiin niin, että minä vetäisin kehitysprojektia, jonka

tarkoituksena olisi saavuttaa kyseinen merkki ravintolalle. Opinnäytetyön alkuperäinen tavoite olikin Sustainable Travel Finland -merkin saavuttaminen Kesäravintola Pavikselle.

Alkuperäinen tavoite muuttui kuitenkin aika nopeasti projektin alussa. Huomasin, että koko Sustainable Travel Finland -projektin avaaminen opinnäytetyössä olisi ollut liian laaja-alainen aihe. Sen sijaan päätin rajata aiheen käsittelemään Sustainable Travel Finland -ohjelman askelta kuusi, jossa yrityksen tulee saada itselleen ympäristösertifikaatti. Sustainable Travel Finland -ohjelmassa on etukäteen valikoitu ja lueteltu erilaisia ympäristöohjelmia, jotka STF-ohjelma hyväksyy ja katsoo tarpeeksi laadukkaiksi. Näistä ympäristöohjelmista Lehtituisku Oy valitsi lähteä mukaan Green Key -ympäristöohjelmaan. Valintaan vaikutti ympäristöohjelman kansainvälinen tunnettuus sekä se, että monet muut alueen matkailuyritykset olivat valinneet kyseisen ympäristöohjelman.

Vuoden 2021 lopussa kirjasin opinnäytetyön aiheen Haaga-Helian opinnäytetyön ohjelmaan Wihiin. Samalla aloitin projektin aiheeseen, teemoihin ja taustamateriaaliin tutustumisen sekä opinnäytetyöprosessiin tutustumisen. Vuoden 2022 alussa tammikuussa sain käyttööni Sustainable Travel Finland -ohjelman tunnukset ja Green Key -ympäristöohjelman tunnukset. Tammikuun ensimmäiset viikot luin läpi kummankin ohjelman vaatimukset ja materiaalit, joiden pohjalta projektin luonne alkoi hahmottua. Seuraavaksi rupesin luonnostelemaan projektin aikataulua. Lisäksi pohdin, mitä työkaluja käyttäen projekti toteutettaisiin. Tässä suurena apuna toimi yrityksen osakas Johanna Lehtiö, joka ehdotti projektin tekemistä Google Drive -alustalla. Lisäksi Lehtiö esitteli suodatintyökalun, jonka avulla kaikki projektin tehtävät voitaisiin dokumentoida ja jossa niitä olisi helppo seurata. Otin nämä neuvot vastaan ja työkalut heti käyttöön. Loin projektille oman suodatin työkalun, johon erittelin jokaisen projektin aikana tehtävän vaiheen ja annoin vaiheelle aikarajan. Näin oli helppo seurata, että jokainen vaihe projektista toteutettiin ajallaan. Ja tällä tavoin myös varmistettiin aikataulussa pysyminen.

Itse projekti aloitettiin helmikuussa. Tästä eteenpäin etätiimi alkoi kokoontua joka viikko kolme kertaa viikossa työstämään projektia. Projektia pyrittiin tekemään etupainotteisesti, eli jos jokin vaihe projektissa eteni suunniteltua aikataulua nopeammin, niin seuraavaan vaiheeseen siirryttiin välittömästi. Etupainoitteisen etenemisen todettiin projektin loppupuolella olleen oikea ratkaisu, koska yhtään ylimääräistä aikaa ei projektissa jäänyt. Tämän

ansioista projektin lopussa yrityksen sertifiointihakemus voitiin lähettää Green Keylle ajallaan. Projektin aktiivinen toteuttamisvaihe oli käynnissä helmikuun alusta huhtikuun loppuun, ja hakemus lähetettiin Green Keylle 20.4.2022.

Helmikuun aikana pidettiin myös ensimmäinen opinnäytetyöseminaari 11.2.2022. Tästä eteenpäin aloin suunnittelemaan opinnäytetyöprojektin aikataulua ja kirjoitin opinnäytetyön projektisuunnitelman sekä opinnäytetyön rakenteen ensimmäisen version. Tässä vaiheessa koin, että minulla oli niin monta projektia aluillaan, että olin oman kapasiteettini rajoilla. Jossain vaiheessa koin, että yritin ottaa haltuun saman aikaisesti sekä Sustainable Travel Finland -projektia, Green Key -projektia, että opinnäytetyöprojektia ja hahmottaa joko kaisen projektin tarpeita ja etenemistä. Ymmärsin, että minun on priorisoitava työtehtäviäni. Valitsin keskittyä täysillä siihen, että Green Key -projekti saataisiin kunnolla käyntiin ja pyörimään. Ja kun Green Key -projekti alkoi hahmottumaan ja pyörimään omalla painollaan, niin keskityin tutustumaan syvemmin siihen, mitä Sustainable Travel Finland -projektissa täytyisi tehdä ja mitä tämä projekti vaatii sekä miten nämä kaksi projektia ja niiden vaatimukset saataisiin soviteltua yrityksen toimintaan niin, että siitä tulisi eheä ja toimiva kokonaisuus. Tämä työ tapahtui oikeastaan luomalla sekä Green Key -ohjelman että Sustainable Travel Finland -ohjelman kehityssuunnitelmat samanaikaisesti. Näin oli helpompi varmistua siitä, että kummatkin kehityssuunnitelmat tukivat toisiaan ja ottivat huomioon kummankin ohjelman vaatimukset.

Koska minun täytyi priorisoida työtehtäviäni niin, että kaikki projektit onnistuisivat, päätin jättää opinnäytetyön tietoperustan kirjoittamisen opinnäytetyön viimeiseksi vaiheeksi. Olin toki projektin alussa jo helmikuussa luonut projektisuunnitelman ja opinnäytetyön tietoperustan rakenteen, mutta itse kirjoitustyön aloitin vasta, kun Green Key -projekti oli saatu päätökseen ja yrityksen sertifiointihakemus lähetettyä Green Keylle. Tässä vaiheessa oli jo selvää, että opinnäytetyön arviointi tulee tapahtumaan vasta seuraavana lukukautena kesän jälkeen syksyllä. Olin yhteydessä opinnäytetyön ohjaajaan, jonka kanssa kävimme ennen kesää läpi, missä vaiheessa opinnäytetyö on. Sovimme, että kirjoitan opinnäytetyön valmiiksi kesän aikana. Tämä mahdollisti myös sen, että sain kirjoittaa opinnäytetyön tietoperustan rauhassa ja ajan kanssa. Tämä sopi minulle hyvin, koska koin, että kevään aikana työ määrä ja tahti oli ollut suhteellisen kova ja oma jaksaminen koetuksella.

Tietoperusta valmistui kesäkuun ja heinäkuun aikana, minkä jälkeen opinnäytetyö viimeisteltiin ja lähetettiin arvioitavaksi.

7.3 Prosessin arviointi

Opinnäytetyöprojekti sujui mielestäni kokonaisuudessaan hyvin. Olen yrittänyt arvioida työtäni ja sen tuloksia syvällisesti tuoden esille kaikki havaitsemani työn onnistumiset sekä epäonnistumiset. Pyrin näin luomaan mahdollisimman rehellisen kuvan opinnäytetyöprojektista ja tällä tavalla lisäämään työn reliabiliteettia. Se mikä pääsi hieman yllättämään oli kuinka paljon aikaa Green Key- ja Sustainable Travel Finland -projektit vaativat. Suoritin kevään 2022 aikana myös yhtä laajempaa kymmenen opintopisteen kurssia. Myös tämä laajempi kurssi toi kevääseen oman työmääränsä ja oppitunnit. Tämän johdosta itse opinnäytetyön tietoperustan kirjoittaminen täytyi osin jättää kevään loppupuolelle ja kesään 2022. Ja osittain tämän vuoksi en pysynyt alkuperäisessä projektisuunnitelmassa luodussa aikataulussa, vaan opinnäytetyön kirjoittaminen ja viimeistely hieman pitkittyi. En kuitenkaan koe tätä epäonnistumisena, koska itse Green Key -projekti saatiin maaliin ajallaan ja projektille asetetut tavoitteet täytettiin. Toimeksiantajallakaan ei ollut kiirettä saada loppuraporttia luettavakseen, koska kesäkauden aikana siihen ei olisi ehditty perehtyä. Niinpä, en näe, että kirjoittamistyön tekeminen rauhallisemmassa tahdissa kesällä olisi vaikuttanut kehenkään ja itse kirjoittajana sain tarvitsemani ajan työn viimeistelyyn. Olen myös kiitollinen siitä tuesta, ymmärryksestä ja joustosta, mitä sain opinnäytetyön ohjaajaltani, kun kerroin kevään edetessä, että minun on pakko jättää opinnäytetyön tietoperustan kirjoittaminen loppukevääseen ja kesään. Tukeva ja kannustava vastaanotto ohjaajalta rauhoitti ja pystyin siten täysin keskittymään itse Green Key -projektin työn tekemiseen. Olen myös tyytyväinen siihen, että olen jatkanut opinnäytetyön kirjoittamisprosessia suunnitellusti heti Green Key -projektin jälkeen eikä kirjoittamistyöhön ole tullut turhia taukoja. Tahtia vain piti hidastaa.

7.4 Prosessin johtopäätökset

Opinnäytetyön kirjoittaminen sujui hyvin, vaikka tietoperustan kirjoittaminen tapahtuikin vasta Green Key -projektin jälkeen ja tahtia täytyikin hidastaa. Opinnäytetyötä aloittaessani aikomus oli kirjoittaa koko opinnäytetyö kevään aikana, mutta jälkeen päin olen

tyytyväinen siihen, että kun huomasin etten pysty tekemään kaikkea suunnittelemaani, niin osasin priorisoida projektit niin, että kaikki työt tuli hoidettua.

Tämän kevään projektit ja opinnäytetyön tekemien ovat opettaneet minulle paljon uusia asioita itsestäni ja kestävästä kehityksestä. Olen todella tyytyväinen, että lähdin tähän projektiin mukaan ja että sain tehdä projektin, jonka aihealue on ajankohtainen ja minulle itselleni tärkeä. Green Key ja Sustainable Travel Finland -ohjelmien avulla opin valtavasti siitä, mitä kaikkea yrityksen on otettava huomioon, kun se lähtee kehittämään toimintaansa kestävämpään suuntaan. Uskon, että näistä nyt oppimistani asioista on varmasti hyötyä tulevaisuuden työelämässäni. Kestävään kehitykseen perehtyneitä osaajia tullaan varmasti tarvitsemaan tulevina vuosina jokaisessa yrityksessä. Opin myös paljon projektityöskentelystä ja projektinvetämisen taidoista sekä työkaluista. Tajusin, että projekti on minulle hyvin luontainen ja miellyttävä työskentelytapa. Projektissa on selvä alku ja selvä loppu sekä tavoite, mitä kohden pyritään. Tietoperustaa kirjoittaessani ymmärsin, kuinka hyödyllistä on, että ennen projektia tutustuu erilaiseen aiheesta tutkittuun tietoon ja erilaisiin menetelmiin. Nyt kun ymmärrän, kuinka tärkeää on projektin alussa varata aikaa esiselvitykselle, aion ehdottomasti ennen tulevia projekteja tutustua syvemmin käsiteltävän aiheen teorioihin ja taustatietoon. Lukiessani kahta eri projektiteorian kirjaa, joista tämän opinnäytetyön projektiteoria luku koostui, ymmärsin, miten hyödyllistä on tutkia useampaa teoriaa ja vertailla niitä. Teoriat voivat täydentää toisiaan tai ne voivat poiketa toisistaan. Tästä on lukijalle hyötyä, kun hän yrittää hyödyntää teoriaa omassa työssään. Tuntui, että vasta ihan opinnäytetyöprojektin lopussa rupesin ymmärtämään teorioiden ja niistä luodun diskurssin merkitystä tutkimustyölle. Kokonaisuudessaan tämä projekti on ollut minulle mielenkiintoinen ja antoisa.

Lähteet

Business Finland s.a.a Kestävän matkailun puolesta. Luettavissa: <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/matkailun-edistaminen/vastuullisuus/sustainable-travel-finland>. Luettu: 24.5.2022.

Business Finland s.a.b. Sertifiointit & ohjelmat. Luettavissa: <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/matkailun-edistaminen/vastuullisuus/sertifiointit--ohjelmat>. Luettu: 24.5.2022.

Eduskunta s.a. Valtiosopimukset. Luettavissa: <https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskunta-toimii/kirjasto/aineistot/kv-jarjestot/kansainvalisen-oikeuden-tietopaketti/Sivut/Valtiosopimukset.aspx>. Luettu: 19.5.2022.

Enontekio.fi 2020. Green Key – hakemuksen täyttäminen. Vinkkejä & ohjeita. Luettavissa: https://enontekio.fi/web2017/wp-content/uploads/2020/06/Green-Key-hakemuksen-teko_webinaari_kevat-2020-KS.pdf. Luettu: 4.5.2022.

Euroopan parlamentti 2021. Mitä hiilineutraalius tarkoittaa ja miten se saavutetaan 2050 mennessä? Luettavissa: <https://www.europarl.europa.eu/news/fi/headlines/society/20190926STO62270/mita-hiilineutraalius-tarkoittaa-ja-miten-se-saavutetaan-2050-mennessa>. Luettu: 21.5.2022.

FCG 2018. Kestävän matkailun nykytila, haasteet ja kehittämistarpeet. Luettavissa: https://www.businessfinland.fi/48e79a/globalassets/finnish-customers/02-build-your-network/visit-finland/julkaisut/loppuraportti_selvitys_kestavan_matkailun_nykytila_ja-kehittamistarpeet-.._.pdf. Luettu: 24.5.2022.

Finlex s.a. Ilmastonmuutosta koskeva Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimus. Luettavissa: https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1994/19940061/19940061_2. Luettu: 19.5.2022.

GreenKey 2022a. GreenKey.fi:n Intranet. Hakijalle. Ravintolat ja kahvilat. Kriteerikohtaiset ohjeet (2022 – 2025 kriteeristö). Saavutettavuus. Luettu: 12.3.2022.

GreenKey 2022b. Kriteeristö. Green Key – kriteeristö 2022 – 2025. Luettavissa: <https://greenkey.fi/kriteeristo/>. Luettu: 12.3.2022.

GreenKey 2022c. Viisi kohdetyyppiä. Luettavissa: <https://greenkey.fi>. Luettu: 4.5.2022.

GreenKey 2022d. Green Activities ympäristömerkki. Luettavissa: <https://greenkey.fi/mika-green-activities/>. Luettu: 4.5.2022.

GreenKey 2022e. Green Key – ympäristömerkki. Kohdetyypit. Luettavissa: <https://greenkey.fi/mika-green-key/>. Luettu: 4.5.2022.

GreenKey 2022f. Green Key – ympäristömerkki. Selkeä hakuprosessi. Luettavissa: <https://greenkey.fi/mika-green-key/#prosessi>. Luettu: 4.5.2022.

GreenKey 2022g. Green Key – ympäristömerkki. Kriteeristö. Luettavissa: <https://green-key.fi/mika-green-key/#prosessi>. Luettu: 4.5.2022.

GreenKey 2022h. Green Key – kriteeristö 2022 – 2025. Luettavissa: <https://greenkey.fi/kriteeristo/>. Luettu: 4.5.2022.

GreenKey 2022i. Intranet. Hakijalle. Ravintolat ja kahvilat. Ensimmäiseen hakemukseen tarvittavat selvitykset/asiakirjat. Saavutettavuus. Luettu: 6.5.2022.

GreenKey 2022j. Tietoa meistä. Green Key -tuomaristo. Luettavissa: <https://greenkey.fi/tietoa-meista/>. Luettu: 6.5.2022.

GreenKey 2022k. About Green Key. Our history. Luettavissa: <https://www.greenkey.global/history>. Luettu: 6.5.2022.

GreenKey 2022l. From a Basement to the World. Luettavissa: <https://static1.squarespace.com/static/55371f97e4b0fce8c1ee4c69/t/574301bff699bb27dc47974/1464009153745/GreenKeyHistory-documentfromHORESTA.pdf>. Luettu: 6.5.2022.

GreenKey 2022m. The Green Key network. Institutional Partners. Luettavissa: <https://www.greenkey.global/institutional-partners>. Luettu: 6.5.2022.

GreenKey 2022n. Green Key International Eco-label for hotels and tourism facilities. Luettavissa: <https://static1.squarespace.com/static/55371f97e4b0fce8c1ee4c69/t/5e5cc98a9c441026dcb74bc6/1583139230835/Green+Key+Brochure+2020.pdf>. Luettu: 6.5.2022.

GreenKey 2022o. Tietoa meistä. Taustaorganisaatiot. Luettavissa: <https://greenkey.fi/tietoa-meista/>. Luettu: 6.5.2022.

GreenKey 2022p. Foundation Environmental Education. The Green Key programme is run by the foundation for environmental education (FEE). Luettavissa: <https://www.greenkey.global/join-fee>. Luettu: 6.5.2022.

GreenKey 2022q. Tietoa meistä. Going Green Oy. Luettavissa: <https://greenkey.fi/tietoa-meista/>. Luettu 6.5.2022.

GreenKey 2022r. Our programme. Luettavissa: <https://www.greenkey.global/our-programme>. Luettu: 6.5.2022.

GreenKey 2022s. Green Key contributes to the UN Sustainable Development Goals 2015-2030. Luettavissa: <https://greenkey.fi/green-key-tukee-globaalien-kestavan-kehityksen-tavoitteiden-saavuttamista/>. Luettu: 6.5.2022.

GreenKey 2022t. Green Activities – ympäristömerkki. Green Activities – yritykset. Luettavissa: <https://greenkey.fi/mika-green-activities/>. Luettu: 6.5.2022.

Hietasaari, K. s.a. Sustainable Travel Finland -ohjelma. Luettavissa: <https://www.lme.fi/media/hietasaari-konkreettista-ja-systemaattista-kestavan-matkailun-edistamista.pdf>. Luettu: 24.5.2022.

Ilmasto-opas 2019. Sopimukset ohjaavat kansainvälistä ilmastopolitiikkaa. Luettavissa: <https://www.ilmasto-opas.fi/artikkelit/sopimukset-ohjaavat-kansainvalista-ilmastopolitiikkaa>. Luettu: 19.5.2022.

Joki, N. 2021. Pursiseuran vanha ravintola avaa tauon jälkeen Kristiinankaupungissa. Luettavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-11965912>. Luettu: 12.5.2022.

Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2015. 3 – 4. painos. Sanoma Pro Oy. Helsinki.

Peda.net. s.a.a. Mikä on Zoom? Luettavissa: <https://peda.net/jyu/it/graduprosessi/0ekg/gradun-ohjaus/etäohjaus/zoom/mikä-zoom>. Luettu: 10.6.2022.

Pedanet. s.a.b. Mikä on Google Drive? Luettavissa: <https://peda.net/kouvola/kk/tietotekniikka/gptgd/office-365/office-365>. Luettu: 10.6.2022.

Pipatti, R. 2016. Pariisin ilmastositomuksella mahdollista saada enemmän aikaan. Luettavissa: <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2016/pariisin-ilmastosopimuksella-mahdolistasaada-enemman-aikaan/>. Luettu: 20.5.2022.

Ruuska, K 2007. Pidä projekti hallinnassa. 6. painos. Talentum Media Oy. Helsinki.

Silmälä, P. 2021. Verkon uusi toimintaympäristö – New Online Tools. Luettavissa: <https://wiki.metropolia.fi/display/socialmedia/Google+Sheets>. Luettu: 10.6.2022.

Sitoumus 2050 s.a. Yhteiskuntasitoumus ja Agenda 2030. Luettavissa: https://sitoumus2050.fi/yhteiskuntasitoumus_agenda2030#/. Luettu: 21.5.2022.

Stenroos, M. 2019. Suomi asetti itselleen huippukovan ilmastotavoitteen – miten hallitus onnistuu lunastamaan lupauksensa? 5 kysymystä ja vastausta. Luettavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-10992336>. Luettu: 21.5.2022.

Suomi.fi s.a. Visit Finland. Luettavissa: <https://www.suomi.fi/organisaatio/visit-finland/c1403b5a-9c26-4b57-83a2-35ea6b451f61>. Luettu: 24.5.2022.

Suomen YK-liitto s.a. Ilmastositomus -aikajana. Luettavissa: <https://www.ykliitto.fi/yk-teenmat/kestava-kehitys/ilmastosopimus-aikajana>. Luettu: 19.5.2022.

Tilastokeskus s.a.a Kioton pöytäkirja. Luettavissa: https://www.stat.fi/meta/kas/kioton_poytakir.html. Luettu: 19.5.2022.

Tilastokeskus s.a.b Pariisin sopimus. Luettavissa: https://www.stat.fi/meta/kas/pariisin_sopimu.html. Luettu: 20.5.2022.

Toivonen, H. 2019. ”Ympäristöajattelu ei ole matkailussa enää vain trendi, se on tullut jäädäkseen# - näillä vinkeillä huomioit luonnon ja paikalliset ihmiset kotimaata kolutessasi.

Luettavissa: <https://www.aamulehti.fi/hyvaelama/art-2000007503867.html>. Luettu: 24.5.2022.

Ulkoministeriö s.a. Agenda 2030 – kestävän kehityksen tavoitteet. Luettavissa: <https://um.fi/agenda-2030-kestavan-kehityksen-tavoitteet>. Luettu: 20.5.2022.

Ympäristöministeriö s.a. Hallituksen ilmastopolitiikka: kohti hiilineutraalia Suomea 2035. Luettavissa: <https://ym.fi/hiilineutraalisuomi2035>. Luettu: 21.5.2022.

Ympäristöministeriö 2003. Suomen ympäristö 607. Edita Prima Oy. Helsinki. Luettavissa: <https://www.ymparisto.fi/download/noname/%7BF1CF964D-3FCB-45B5-9B80-502B391ED08A%7D/31349>. Luettu: 19.5.2022.

Liitteet

Liite 1. Haastattelu

Johannan haastattelu kysymykset

(Kysy lupa videon tallennukseen, litterointia varten)

1. Miten Green Key käytänteiden käyttöönotto työpaikalla on sujunut?
2. Mitkä asiat on ollut helppo ottaa käyttöön?
3. Mitkä asiat on ollut vaikea ottaa käyttöön? Mitkä asiat vaativat vielä opettelua?
4. Miten arvioisit, miten henkilökunta on kokenut uusien käytänteiden käyttöönoton? Mikä on ollut selkeää ja mikä vaikeaa?
5. Onko laaditusta Green Key kansioista ja dokumenteista ollut apua käytänteiden käyttöönotossa?
6. Miten koet projektin sujuneen?
7. Mitkä asiat menivät projektin toteuttamisessa hyvin?
8. Mitä asioita olisi pitänyt toteuttaa toisin? Ja miten?
9. Onko sinulla nyt hyvä kokonais käsitys Green Key ohjelmasta? Ja olo että osaat jatkossa tehdyn pohjatyon avulla jatkaa projektin eteenpäin viemistä?
10. Jos ei, niin miten olisit saanut paremmin kokonais käsityksen Green Key ohjelmasta?
11. Muuta mainittavaa, lisättävää, kommentteja?